

Europos Komisija

**Europos Komisijos gairės dėl Europos išleidžiamų ir
perduodamų teršalų registro įgyvendinimo**

31 Gegužė 2006

Turinys

Santrumpos.....	3
Įvadas.....	4
Kaip naudotis rekomendacijomis?.....	5
1 Dalis: Rekomendacijos.....	8
1.1 Įrenginiai.....	8
Kas turi pateikti duomenis?.....	8
1.1.1 Įrenginiai, veiklos rūšys ir pajėgumų ribos, kuriems taikomas E-PRTR Reglamentas.....	8
1.1.2 Veiklos rūšys pagal I priedą.....	9
1.1.3 Ryšys su taršos integruotos prevencijos ir kontrolės (TIPK) direktyva.....	10
1.1.4 Teršalai, išleidimas ir perdavimas už objekto vietos ribų.....	11
Ką ir kaip pranešti?.....	13
1.1.5 Duomenų valdymas.....	17
1.1.6 Ūkinės veiklos objekto identifikavimas.....	18
1.1.7 Veiklos kodavimas ir pagrindinės veiklos identifikavimas pagal I Priedą.....	21
1.1.8 Išleidimas į orą, vandenį, žemę.....	22
1.1.9 Teršalų perdavimas nuotekomis už objekto vietos ribų.....	27
1.1.10 Už objekto vietos ribų perduodamos atliekos.....	28
1.1.11 Išleidimų ir perdavimų už objekto vietos ribų matavimas / apskaičiavimas / įvertinimas.....	30
1.1.12 Kokybės užtikrinimas.....	41
1.2 Valstybės Narės	43
1.2.1 Ūkinės veiklos objektų, kuriems taikomas Europos PRTR Reglamentas, identifikavimas, kurį vykdo kompetentingos institucijos	43
1.2.2 Informacija apie kompetingas institucijas pasiteiravimui.....	44
1.2.3 Vertinimo kokybė.....	44
1.2.4 Informacijos konfidencialumas.....	46
1.2.5 Papildoma informacija.....	49
1.2.6 Duomenų pateikimas: valdymas ir perdavimas.....	50
1.2.7 Tvarkaraštis.....	50
1.2.8 Informuotumo didinimas.....	52
1.2.9 Baudos.....	52
1.3 Europos Komisija.....	53
1.3.1 Europos PRTR projektas ir struktūra.....	53
1.3.2 Komisijos (EAA) vykdomas duomenų valdymas.....	54
1.3.3 Galimybė susipažinti su informacija.....	54
1.3.4 Visuomenės dalyvavimas.....	55
1.3.5 Galimybė susipažinti su informacija.....	55
1.3.6 Kokybės užtikrinimo ir kokybės vertinimo koordinavimas.....	55
1.3.7 Teršalų išleidimas iš pasklidusių šaltinių.....	56
1.3.8 Valstybių narių pateiktos informacijos nagrinėjimas.....	57
1.3.9 Papildoma informacija.....	57
1.3.10 Grafikas.....	58
1.3.11 Komitetas.....	58
1.3.12 Priedų pakeitimai.....	59
Terminų žodynas.....	60
II Dalis: Priedai.....	61
1 Priedas: Reglamentas dėl Europos PRTR sukūrimo	61
2 Priedas: TIPK ir Europos PRTR veiklos rūšių palyginimas.....	79
3 Priedas: Pasulyje pripažinti oro ir vandens teršalų matavimo metodai.....	93
4 Priedas: Oro teršalų pogrupiai pagal ūkio sektorius.....	101
5 Priedas: Vandens teršalų pogrupiai pagal pramonės sektorius.....	109
6 Priedas: Ataskaitų apie teršalų išleidimą ir perdavimą ruošimo pavyzdžiai.....	117
7 Priedas: Nuorodos.....	128

Santrumpos

CEN	Comité Européen de Normalisation (Europos standartizavimo komitetas)
CORINAIR	Į aplinkos orą išmetamų teršalų apskaita
DIN	Deutsches Institut für Normung e.V. (Vokietijos standartizacijos institutas, registruota asociacija)
EAA (<i>angl. santr. EEA</i>)	Europos aplinkos agentūra
EMAS	Aplinkosaugos vadybos ir audito sistema
EMEP	Tolimų oro teršalų pernašų Europoje stebėsenos ir vertinimo bendradarbiavimo programa
EPER	Europos išmetamųjų teršalų registras
E-PRTR	Europos išleidžiamų ir perduodamų teršalų registras
DUK	Dažnai užduodami klausimai
GD	Rekomendacijų dokumentas
IMPEL	Europos Sąjungos aplinkos apsaugos įstatymų įgyvendinimo ir vykdymo užtikrinimo tinklas
IPCC	Tarpyvyriausybė klimato kaitos komisija
TIPK (<i>angl. santr. IPPC</i>)	Taršos integruota prevencija ir kontrolė
ISO 14001	Tarptautinis aplinkos vadybos sistemų standartas – Reikalavimai su taikymo nuorodomis, 2004
MS	Valstybė narė
NACE kodas	Kodas pagal 2001 m. gruodžio 19 d. Komisijos reglamentą 29/2002/EB, pakeičiantį Tarybos reglamentą (EEB) Nr. 3037/90 dėl Europos bendrijos statistinės ekonominės veiklos klasifikacijos
JT EKK (<i>angl. UN-ECE</i>)	Jungtinių Tautų Ekonomikos komisija Europai
US EPA	JAV Aplinkos apsaugos agentūra
VDI	Verein Deutscher Ingenieure (Vokietijos inžinierių sąjunga)
LOJ (<i>angl. santr. VOC</i>)	Lakieji organiniai junginiai

Išvadas

2006 m. sausio 18 d buvo priimtas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 166/2006 dėl Europos išleidžiamų ir perduodamų teršalų registro sukūrimo ir iš dalies keičiančio Tarybos direktyvas 91/689/EEB ir 96/61/EB („Europos PRTR reglamentas“).

Šiame dokumente pateikiamos įvairių Europos PRTR reglamente numatytų duomenų pateikimo procesų rekomendacijos. Europos PRTR įgyvendins Jungtinių Tautų Ekonomikos komisijos Europai PRTR protokolą, kurį 2003 m. gegužės mėn. Kijeve pasirašė Europos Bendrija ir 23 šalys narės ir kuris yra Aarhuso konvencijos protokolasis¹. Europos PRTR pakeis Europos išmetamųjų teršalų registrą (EPER²) pagal kurį buvo ruošiamos 2001³ ir 2004 m. ataskaitos.

Europos PRTR reglamento tikslas – pagerinti aplinkosaugos informacijos prieinamumą visuomenei, įkuriant darnų ir integruotą Europos PRTR, taip galiausiai prisidedant prie teršimo prevencijos ir mažinimo, pateikiant duomenis atsakingiems už politikos formavimą, palengvinant visuomenės dalyvavimą priimant aplinkosaugos sprendimus.

Siekiant įgyvendinti Jungtinių Tautų Ekonomikos komisijos (JT EKK) protokolą dėl išleidžiamų ir perduodamų teršalų registru, palengvinti aplinkosaugos sprendimų priėmimą bei prisidėti prie aplinkos teršimo prevencijos ir mažinimo, reglamentas pristato Bendrijos mastu integruotą išleidžiamų ir perduodamų teršalų registrą visuomenei prieinamos elektroninės duomenų bazės forma ir nustato jo funkcionavimo taisykles.

Šis rekomendacijų dokumentas neliečia pareigų nustatymo bei vykdymo klausimų, susijusių su nacionaliniais PRTR pagal Jungtinių Tautų Ekonomikos komisijos (JT EKK) protokolą.

1 straipsnis Objektas

Siekiant įgyvendinti JT EEK protokolą dėl išleidžiamų ir perduodamų teršalų registru (toliau – Protokolas) ir padėti visuomenei dalyvauti priimant sprendimus aplinkosaugos klausimais, taip pat prisidėti prie aplinkos taršos prevencijos ir mažinimo, šiuo reglamentu Bendrijos mastu įsteigiamas integruotas visuomenei prieinamos elektroninės duomenų bazės formos išleidžiamų ir perduodamų teršalų registras (Europos PRTR) ir nustatomos jo veikimo taisyklės.

1 apibrėžtas laukas: E-PRTR reglamento 1 straipsnis (objektas)

Pagal 4 Europos PRTR reglamento dalį, integruotas ir darnus išleidžiamų ir perduodamų teršalų registras visuomenei, pramonei, mokslininkams, draudimo bendrovėms, vietos valdžios institucijoms, nevyriausybinėms organizacijoms ir kitiems sprendimus priimančiams asmenims suteikia patikimą duomenų bazę, leidžiančią palyginti duomenis ir ateityje priimti sprendimus aplinkosaugos klausimais.

Europos PRTR reglamentą sudaro specifinė informacija apie teršalų išleidimą į orą, vandenį ir žemę, atliekų ir teršalų perdavimą į vandenį iš už ūkinės veiklos objekto (įrenginių) (toliau – objekto, *vert past.*) vietos ribų. Šiuos duomenis privalo pranešti specifine veikla savo

¹ Konvencija dėl informacijos prieinamumo, visuomenės dalyvavimo priimant sprendimus ir teisės kreiptis į teisėsaugos institucijas aplinkos apsaugos klausimais. Aarhusas, 1998.

² [OJ L 192, 28.7.2000, p. 36; EPER tinklalapyje: \[www.eper.ec.europa.eu\]\(http://www.eper.ec.europa.eu\)](#)

³ Pagal EPER taip pat galėjo būti ruošiamos ir 2000 m. bei 2002 m., bet ne 2001 m. ataskaitos.

teritorijoje užsiimantys subjektai. Be to, E-PRTR įtraukti duomenys apie teršalų išleidimą iš pasklidusių šaltinių, pvz., kelių transporto ar gyvenamųjų patalpų šildymo, jei tokie duomenys yra.

Kaip naudotis rekomendacijomis?

Europos PRTR reglamento 14 straipsnis teigia, kad Europos Komisija kiek įmanoma greičiau, bet ne vėliau kaip keturi mėnesiai prieš pirmųjų ataskaitinių 2007 metų pradžią (t. y. 2006 m. rugsėjo 1 d.) parengtų rekomendacijų dokumentą, turintį padėti įgyvendinti Europos išleidžiamų ir perduodamų teršalų registrą. Šiame rekomendacijų dokumente, sukurtame remti Europos PRTR įgyvendinimą, visų pirmiausia atsižvelgiama į:

- (c) ataskaitų pateikimo tvarką;
- (d) ataskaitų pateikimo datą;
- (e) kokybės užtikrinimą ir vertinimą;
- (f) konfidencialumą;
- (g) teršalų išleidimo nustatymą, analizės būdus ir bandinių ėmimo metodologijas;
- (h) pagrindinių (patronuojančių) bendrovių rodiklius;
- (i) veiklos kodavimą.

(žr. toliau 2 apibrėžtą lauką)

14 straipsnis

Rekomendacijų dokumentas

(1) Remdama Europos PRTR diegimą, Komisija kiek įmanoma greičiau, bet ne vėliau kaip keturi mėnesiai prieš pirmųjų ataskaitinių metų pradžią, ir konsultuodamasi su 19 straipsnio 1 dalyje nurodytu komitetu parengia rekomendacijų dokumentą, turintį padėti įgyvendinti Europos PRTR.

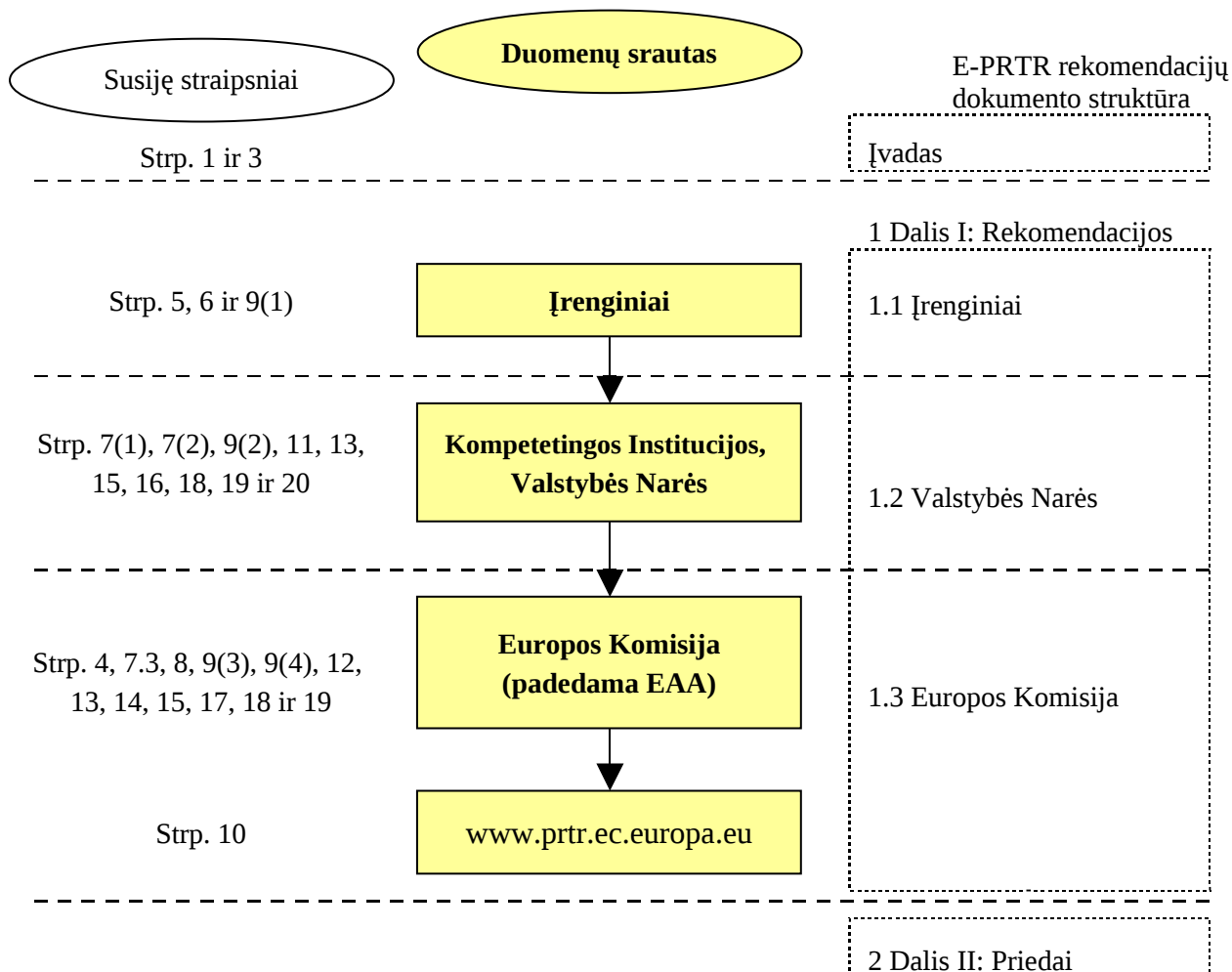
(2) Rekomendacijų dėl Europos PRTR įgyvendinimo dokumente visų pirma išsamiai aptariama:

- (a) ataskaitų pateikimo tvarka;
- (b) pateikiami duomenys;
- (c) kokybės užtikrinimas ir vertinimas;
- (d) konfidencialių duomenų atveju nurodomos nepranešamų duomenų rūšys ir priežastys, dėl kurių jie nepranešami;
- (e) nuoroda į tarptautiniu mastu pripažintus išleidžiamų teršalų nustatymo, ir analizės metodus, bandinių ėmimo metodologijas;
- (f) pagrindinių (patronuojančių) bendrovių nurodymas;
- (g) veiklos rūšių kodavimas pagal šio Reglamento ir Direktyvos 96/61/EB 1 priedą.

2 apibrėžtas laukas: Europos PRTR reglamento 14 straipsnis (Rekomendacijų dokumentas)

Šiame dokumente pateikiamos rekomendacijos, kaip ruošti įvairias ataskaitas pagal Europos PRTR reglamentą. 1.1 (Įrenginiai), 1.2 (Valstybės narės) ir 1.3 (Europos Komisija) dalyse nurodomos tam tikros suinteresuotųjų pusių, dalyvaujančių duomenų pateikimo procese, pareigos ir informacijos poreikis.⁴ Pagalbinė informacija pateikiama prieduose. Rekomendacijų dokumente pagrindinis dėmesys skiriamas informacinės grandinės žemiausiai grandžiai, kai informaciją generuoja įrenginių operatoriai, o šios informacijos kokybę vertina kompetentingos institucijos. 1 pav. matome ryšį tarp duomenų srauto ir Rekomendacijų dokumento struktūros bei pateikiamos nuorodos į atitinkamus Europos PRTR reglamento straipsnius.

⁴ Tai ypač svarbu dirbantiems su įrenginiais, kuriems taikomas Reglamentas; kompetentingoms valstybių narių institucijoms; Europos Komisijai ir EAA.

1 pav. Duomenų šrautas pagal Europos PRTR; E-PRTR rekomendacijų dokumento struktūra ir susiję E-PRTR reglamento straipsniai

Šis Rekomendacijų dokumentas bus išverstas į 10⁵ kalbų ir patalpintas E-PRTR tinklalapyje (www.prtr.ec.europa.eu) kartu su kita susijusia informacija, pavyzdžiui, čia galėsite rasite atsakymus į dažnai užduodamus klausimus, informaciją apie PRTR pakeitimų procesą, atitinkamų tarptautinių organizacijų ir nacionalinių PRTR tinklalapių nuorodas.

Konsultuojantis su Komitetu, nurodytu Europos PRTR reglamento 19 (1) straipsnyje, Komisija tikrins ir, jei reikės, keis šį Rekomendacijų dokumentą.

⁵ Dokumentą planuojama paruošti čekų, vokiečių, graikų, vengrų, anglų, prancūzų, italų, lenkų, portugalų ir ispanų kalbomis.

1 Dalis: Rekomendacijos

1.1 Įrenginiai

Pagal Europos PRTR reglamento 2(4) straipsnį, „įrenginiai“ reiškia „vieną ar daugiau sumontuotų įrenginių toje pačioje teritorijoje, kuriuos valdo vienas fizinis arba juridinis asmuo.“⁶ „Ta pati teritorija“ reiškia toje pačioje vietoje esančią teritoriją ir kiekvieno įrenginio atveju ji nustatoma individualiai. Teritorija netampa dvejomis teritorijomis vien dėl dviejų atskirų žemės sklypų, kuriuos skiria toks fizinis barjeras kaip kelias, geležinkelis ar upė.

Kas turi pateikti duomenis?

1.1.1 Įrenginiai, veiklos rūšys ir pajėgumų ribos, kuriems taikomas E-PRTR reglamentas

Pagal Europos PRTR reglamento 5 straipsnį (žr. 3 apibrėžtą lauką), kiekvieno objekto, kuriame vykdoma viena ar kelios E-PRTR reglamento I priede nurodytos veiklos, operatoriai privalo pateikti tam tikrą informaciją, jei viršijama ten pat nurodyta pajėgumų ribinė vertė (-ės) bei teršalų išleidimo kiekis (-iai) (E-PRTR reglamento, II priedo lentelės 1a, b, ir c skiltys) ir (arba) viršijama taikoma pajėgumų ribinė vertė (-ės) arba perdavimo už objekto vietos ribų nuotekų teršalų (E-PRTR reglamento, II priedo lentelės 1b skiltis), arba už objekto vietos ribų perduodamų pavojingų atliekų, viršijančių 2 tonas per metus, arba nepavojingų atliekų, viršijančių 2 000 tonų per metus, ribinė vertė (-ės).

5 straipsnis. Operatorių ataskaitos

1. Kiekvieno objekto, kuriame vykdoma viena ar kelios I priede nurodytos veiklos viršija taikomą ten pat nurodytą pajėgumo ribą, operatorius kompetentingai institucijai kasmet praneša apie šių teršalų kiekius ir nurodo, ar informacija nustatyta matavimu, apskaičiuota ar įvertinta atsižvelgiant į:

(a) II priede nurodytus orą, vandenį ir žemę išmetaus bet kokius teršalus, kurių taikytina II priede nurodyta ribinė vertė, buvo viršyta;

(b) už objekto vietos ribų perduodamas pavojingas atliekas, viršijančias 2 tonas per metus, arba nepavojingas atliekas, viršijančias 2 000 tonų per metus, pagal visus naudojimo ir šalinimo būdus, išskyrus „apdorojimo žemėje“ arba „giluminio įpurškimo“ šalinimo būdus, kaip nurodoma 6 straipsnio 1 dalyje, nurodant atitinkamai „R“ arba „D“, neatsižvelgiant į tai, ar atliekos yra skirtos naudoti ar šalinti, o pavojingų atliekų judėjimo už objekto ribų atveju – nurodant atliekų naudojimo arba šalinimo įmonės pavadinimą bei adresą ir faktinę naudojimo arba šalinimo vietą;

(c) už objekto vietos ribų perduodamus II priede nurodytus teršalus, esančius valyti skirtose nuotekose, kurių II priedo 1b skiltyje nurodyta ribinė vertė buvo viršyta.

...

Išleidžiami teršalai, minimi II priede, pranešami vadovaujantis 1 straipsnio a punktu, turi apimti visus esančius objekto teritorijoje teršalus iš visų šaltinių, įtrauktų į I priedą.

2. Šio straipsnio 1 dalyje minima informacija apima informaciją apie išleidžiamus ir perduodamus teršalus, kuri nurodoma kaip bendras dėl visų tyčinių, atsitiktinių, įprastinių arba neįprastinių veiksmų išleistas kiekis.

Pateikdamas šią informaciją operatorius turi, kai tai įmanoma, nurodyti visus su atsitiktiniais išleidimais susijusius duomenis.

...

3 apibrėžtas laukas: E-PRTR reglamento 5 straipsnis (ištrauka: Susiję įrenginiai)

⁶ Sąvokų „visuomenė“, „kompetentinga institucija“, „įrenginys“, „objektas“, „vieta“, „operatorius“, „ataskaitiniai metai“, „medžiaga“, „teršalas“, „išleidimas“, „perdavimas už objekto vietos ribų“, „pasklidieji taršos šaltiniai“, „atliekos“, „pavojingos atliekos“, „nuotekos“, „šalinimas“ ir „panaudojimas“ apibrėžimai nurodyti 1 priede (žr. E-PRTR reglamento 2 straipsnį).

1.1.2 Veiklos rūšys pagal I priedą

Europos PRTR reglamento I priede pateikiamos 65 veiklos rūšys. I priedas įgalina operatorius nustatyti, ar jiems taikoma su šiomis veiklos rūšimis susijusi informacijos pateikimo prievolė.

Veiklos rūšys grupuojamos į veiklos sektorius:

- Energetika;
- Metalų gamyba ir perdirbimas;
- Naudingųjų iškasenų pramonė;
- Chemijos pramonė;
- Atliekų ir nuotekų tvarkymas;
- Popieriaus ir medienos gamyba bei perdirbimas;
- Intensyvioji gyvulininkystė ir akvakultūra;
- Gyvūniniai ir augaliniai maisto ir gėrimų sektoriaus produktai;
- Kita veikla.

Europos PRTR reglamento I skyriuje pateiktoje lentelėje:

- nurodomas kiekvienos veiklos kodo numeris (1 skiltis);
- pateikiamas trumpas atitinkamos veiklos aprašymas (2 skiltis);
- nustatomos pajėgumų ribinės vertės kai kurioms „I priedo veiklos rūšims“ (3 skiltis).

Informacijos pateikimas būtinas, jei viršijama pajėgumų, išleidimo ar perdavimo už objekto vietos ribų nuotekų ar atliekų teršalų ribinė vertė. Jei ribinė vertė yra lygi nurodytai, bet neviršija, informacijos pateikti nereikia. Jei pajėgumų riba nėra nurodyta, informacija pateikiama apie visus atitinkamos veiklos rūšies įrenginius, kurie viršija išleidimo ribinę vertę. Jei viršijama tik pajėgumų vertė, tačiau išleidimo ir perdavimo už objekto vietos ribų vertės neviršijamos, informacijos pateikti nereikia.

Jei vienas operatorius vykdo keletą veiklos rūšių, pagal I priedą priklausančių vienai ir tai pačiai veiklai, atliekamai viename įrenginyje ir viename objekte, tokių veiklos rūšių pajėgumai (pvz., perdirbimo cisternų apimtis) susumuojami. Atskirų veiklos rūšių gamybos pajėgumai sudedami pagal I priedo veiklų lygį. Pajėgumų suma po to palyginama su tam tikros veiklos pajėgumų ribine verte, nurodyta E-PRTR reglamento I priede.

Jei operatoriui kiltų abejonių, ar jo vykdoma veikla įtraukta į I priedą, jis turėtų kreiptis į atitinkamą valstybės narės kompetentingą instituciją.

Europos PRTR reglamentas įgalina Bendrijos lygmenyje įgyvendinti JT-EKK PRTR protokolą. Apskritai tariant, protokolą sudaro TIPK direktyvos I priede nustatyta veikla (kuri tiksliai atitinka sprendimo dėl Europos išmetamųjų teršalų registro (EPER) A3 priedą). Tačiau Europos PRTR reglamento protokole bei I priede, palyginus su TIPK direktyvos I priedu, yra įtraukta keletas pakeitimų ir papildomos veiklos rūšių.

Atlikti šie pakeitimai:

- Veikla, kuri neįtraukta į TIPK direktyvą, bet nurodyta Europos PRTR reglamente („nauja veikla“), būtų:
  - (1) 1(e) Anglių valcavimo staklynas – 1 tonos per valandą pajėgumas;
  - (2) 1(f) Anglių produktų ir bedūmio kietojo kuro gamybos įrenginiai;
  - (3) 3(a) Šachtinė kasyba ir susiję procesai;
  - (4) 3(b) Atviroji kasyba ir karjerų veikla teritorijoje, kurioje realiai vykdomi gavybos darbai, plotas sudaro 25 hektarus;
  - (5) 5(f) Miesto nuotekų valymo įrenginiai – 100 000 gyventojų ekvivalentų pajėgumas;
5(g) Nepriklausomai eksploatuojami pramonės nuotekų valymo įrenginiai, naudojami vienai ar kelioms Europos PRTR reglamento I priede nurodytoms veiklos rūšims; 10 000 m³ per dieną pajėgumas;
  - (6) 6(b) Pramonės įrenginiai popieriui bei katonui ir kitiems **pagrindiniams medienos produktams** (tokiems kaip medienos drožlių plokštės, medienos pluošto plokštės ir fanera) gaminti; 20 tonų per dieną gamybos pajėgumas;

6(c) Pramonės įrenginiai medienos ir medienos produktams apdoroti cheminėmis medžiagomis; 50 m³ per dieną gamybos pajėgumas;
  - (7) 7(b) Intensyvioji akvakultūra, gamybos pajėgumas 1000 tonų žuvies arba kiautuotųjų vėžiagyvių per metus;
  - (8) 9(e) Įrenginiai laivams statyti ir dažyti arba dažams šalinti; tinkantys 100 m ilgio laivams.

Kadangi daugelis įrenginių operatorių jau susipažinę su TIPK direktyvos nuostatomis, naudinga palyginti TIPK direktyvą su Europos PRTR reglamentu, kad būtų lengviau nustatyti atitinkamus papildomus įrenginius. 2 priedo 21 lentelėje išsamiai nurodyti pakitimai, susiję su kiekvieno nuostatų komplekto atitinkama pramonės veikla.

- Veiklai suteikiami nauji kodai.⁷
- Koreguojamos ir (arba) tikslinamos kai kurių veiklos rūšių formuluotės.

⁷ IPPC kodą sudaro du skaičiai. Europos PRTR kodą sudaro vienas skaičius ir viena raidė. Pavyzdžiui, IPPC veiklos kodas 1.3 („energetikos pramonės“ „kokso krosnys“) atitinka naująjį Europos PRTR kodą 1(d) („energetikos pramonės“ „kokso krosnys“). Daugiau informacijos žr. šių rekomendacijų 2 priede.

Šio rekomendacijų dokumento 6 priede pateikiama pavyzdžių, padėsiančių nustatyti įrenginių rūšį.

Keletas dėl TIPK direktyvos DUK bus patalpinti TIPK tinklalapyje.⁸

1.1.4 Teršalai, išleidimas ir perdavimas už objekto vietos ribų

Jei Europos PRTR reglamento I priede nurodyta veikla vykdoma viršijant ten pat nurodytą pajėgumų ribą, teršalų išleidimą bei perdavimą už objekto vietos ribų privaloma registruoti; papildoma sąlyga, jei taip pat viršijamos tam tikros teršalų išleidimo ar perdavimo už objekto vietos ribų į nuotekas, skirtas nuotekų perdirbimui, ar kitų teršalų ribinės vertės. Teršalų išleidimo į orą, vandenį ir žemę, atliekų ir teršalų perdavimo į vandenį už objekto vietos ribų atitinkamos ribinės vertės kiekvienam teršalui nurodomos Europos PRTR reglamento II priede (žr. 1 priedą).⁹

Apie už objekto vietos ribų perduodamų pavojingų atliekų¹⁰ ribinės vertės yra 2 tonos per metus, nepavojingų atliekų – 2 000 tonų per metus¹¹ (žr. 3 apibrėžtą lauką).

Europos PRTR reglamento II priede pateikiamas 91 teršalo sąrašas, galiojantis informuojant pagal Europos PRTR. Teršalai nurodomi eilės tvarka, pateikiant CAS numerį ir, jei įmanoma, teršalo pavadinimą.

Europos PRTR reglamento II priede nurodyta 50 teršalų rūšių, kurios galiojo pateikiant ataskaitas pagal EPER. **Ribinė teršalo Nr. 47 (PCDD ir PCDF) vertė sumažinta iki 10 faktoriaus**, o siekiant užtikrinti atitiktį įsipareigojimui pateikti ataskaitas apie kitus išleidimus, policiklinio aromatinio angliavandenilio teršalai (PAH) išskirti į tris skirtingus teršalus:

- (j) 72 (policikliniai aromatiniai angliavandeniliai, į kurių sudėtį įeina benzo (a)pirenas, benzo(b)fluorantenas ir indeno(1,2,3-cd)pirenas);
- (k) 88 (fluorantenas);
- (l) 91 (benzo(g,h,i)perilenas).

Europos PRTR reglamento II priedo išnašose pateikiama atskirų teršalų specifikacija. Pavyzdžiui, nustatoma, kad teršalas Nr. 4 (fluoro vandenilio anglis arba HFC) ataskaitoje turi būti nurodomas kaip bendrosios masės HFC23, HFC32, HFC41, HFC4310mee, HFC125, HFC134, HFC134a, HFC152a, HFC143, HFC143a, HFC227ea, HFC236fa, HFC245ca ir HFC365mfc suma. Kitas pavyzdys, teršalas Nr. 47 (PCDD ir PCDF) turi būti nurodomas I-TEQ. Europos PRTR tinklalapyje¹² pateikiami visų atitinkamų teršalų medžiagų aprašymai.

Europos PRTR reglamento II priede taip pat nurodoma metinė kiekvieno teršalo išleidimo

⁸ <http://www.europa.eu.int/comm/environment/ippc>

⁹ Išsamesnę informaciją apie teršalų išleidimą į orą, vandenį ir žemę rasite 1.1.8 skyriuje, o apie atliekų ir teršalų už objekto vietos ribų perdavimą į vandenį skaitykite 1.1.9. skyriuje

¹⁰ Šis svoris – tai (normalus) drėgnų atliekų svoris.

¹¹ Išsamesnę informaciją apie atliekų perdavimą už objekto vietos ribų rasite 1.1.10 skyriuje.

¹² www.prtr.ec.europa.eu

ribinė vertė pagal atitinkamą terpę (vandenį, orą, žemę). Teršalų išleidimo į vandenį ribinės vertės taip pat taikomos teršalams, perduodamiems į nuotekas už objekto vietos ribų ir skirtiems valyti. Jei ribinė vertė nepateikiama, atitinkamiems duomenims ir terpei netaikomas ataskaitų pateikimo reikalavimas.

Teršalų išleidimas skirstomas į keletą teršalų kategorijų, pagal kurias ruošiamos atskaitos, jei viršijamos nustatytos ribinės vertės. Pavyzdžiui, 1,2-dichloroetanas yra NMLOJ junginys, teršalų Nr. 34 (1,2-dichloroetanas) išleidimas priskiriamas prie teršalų Nr. 7 (NMLOJ). Tributilalavo ir trifenilalavo (organoalavo junginiai) atveju teršalo Nr. 74 (tributilalavo ir jo junginių) bei Nr. 75 (trifenilalavo ir jo junginių) išleidimas taip pat priskiriamas prie teršalų Nr. 69 (organoalavo junginiai, kai bendrasis Sn).

Ką ir kaip pranešti?

Ataskaitos apie teršalų išleidimą ir perdavimą už objekto vietos ribų – tai bendras visų **tyčinių, atsitiktinių, įprastinių arba neįprastinių veikslių** metu objekto vietoje išleistas teršalų kiekis.

- **Atsitiktiniai išleidimai** – tai visi išleidimai, kurie nėra tyčiniai, įprastiniai ar neįprastiniai, įvykę dėl nekontroliuojamos veikslių eigos, objekto vietoje vykdant I priede nurodytą veiklą.
- **Neįprastiniai veiksmai** – tai veiksmai atlikti kontroliuojant veikslių eigą objekto vietoje, vykdant I priede nurodytą veiklą, ir kurie gali sąlygoti padidintą teršalų išleidimą; pavyzdžiui, procesų sustabdymą ar įjungimą prieš techninės priežiūros operacijų atlikimą ar po jų.

Išleidimams į orą, vandenį ir žemę priskiriami visi išleidimai iš visų Europos PRTR reglamento I priede nurodytų šaltinių, nors ypač atsižvelgiama į išleidimą į žemę, apie kurį rašoma 1.1.8.3 dalyje. Šiam išleidimui priklauso **objektų valymo sistemų nesugaudomi teršalai ir pasklidieji teršalai**, minimi TIPK stebėsenos dokumente GPGPID (*BREF*).¹³

Apie išleidimą būtina pranešti, jei teršalų išleidimų į vieną terpę (orą, vandenį ar žemę) suma iš visų objekte vykdomų I priedo veiklos rūšių viršija atitinkamas ribines terpei skirtas vertes.

Reikėtų atsižvelgti į visus II priede nurodytus teršalus, kurie priskiriami tam tikram objekte vykdomam procesui, todėl gali būti išleidžiami iš objekto ar perduodami į nuotekas už objekto vietos ribų. Atsižvelgiama ne tik

į teršalus, išvardytus objekto leidime.

Veikla paprastai siejama su standartinių teršalų diapazono išleidimu. Šių Rekomendacijų 4 ir 5 prieduose (**teršalų poskyriai, būdingi sektoriams**) pateikiamos dvi lentelės su pavyzdžiais operatoriams bei kompetentingoms institucijoms apie teršalus, kurie gali būti išleisti, atliekant Europos PRTR nurodytą veiklą.

Abi lentelės tik orientacinės ir neturėtų būti laikomos tipišku atskirų poskyrių parametrų sąrašu. Siekiant nuspręsti, kurie parametrai tinka tam tikram įrenginiui, 4 ir 5 priedų informacija turi būti naudojama kartu su informacija, pateikta Poveikio aplinkai vertinimuose (PAV), leidimuose, objekto vietos patikrose, procesų srauto dokumentuose, medžiagų balanse, aprašymuose apie panašias operacijas, vykdomas kitose vietose, inžineriniuose sprendimuose, kolegų peržiūruose leidiniuose bei ankstesnių matavimų rezultatuose. Todėl gali taip atsitikti, kad tam tikroje veikloje reikės atsižvelgti į mažesnę ar galbūt didesnę teršalų, nei yra nurodyta, išleidimo kiekį.

Jei objektas, užsiimantis Europos PRTR nurodyta veikla, išleidžia papildomus teršalus (viršijančius atitinkamą ribinę vertę), kurie prie tos veiklos nenurodyti lentelėje, tačiau įrašyti Europos PRTR reglamento II priede, apie teršalus būtina pranešti ataskaitoje. Informacija lentelėse neatleidžia operatoriaus nuo atsakomybės ruošti ataskaitą apie šiuos teršalus, kaip reikalaujama Europos PRTR reglamento 5 straipsnyje.

Objekto operatoriaus ataskaitoje daugeliu atvejų bus nurodoma mažiau teršalų, negu nurodyta 4 ir 5 priedų lentelėse. Praktiškai apie II priede nurodytų teršalų išleidimo atsiskaitymą bus sprendžiama pagal kiekvieną objektą atskirai. Reikėtų vengti masinių teršalų išleidimo

¹³ Tinklapyje <http://eippcb.jrc.es/pages/FAbout.htm> žr. 3 dalyje esantį dokumentą "Stebėsenos sistema" (GPGPID (*BREF*) 07.03

stebėsenos kampanijų. Daugeliu atvejų pakaks atlikti patikimumo patikras, siekiant nustatyti ar tam tikra teršalų rūšis išleidžiama viršijant ribinę vertę; kilus abejonių, gali tekti atlikti pavyzdinius matavimus, kad įsitikintume, ar pateikiama visa ataskaita.

Galima atsižvelgti į **foninį** tam tikrų teršalų **lygį** vandenyje. Pavyzdžiui, jei iš gretimai objekto vietos esančios upės, ežero ar jūros imamas vanduo technologiniams objekto procesams ar aušinimui, kuris po to išleidžiamas iš objekto atgal į tą pačią upę, ežerą ar jūrą, teršalų „išleidimas“, kurį sukelia foninis teršalų lygis, gali būti atimtas iš bendro iš objekto išleidžiamų teršalų kiekio. Įleidžiamo ir išleidžiamo vandens teršalų matavimai turi būti atliekami taip, kad jie atspindėtų tam tikrą laikotarpį pasikartojančias sąlygas. Jei giluminių šaltinių vandens ar geriamojo vandens naudojimas padidina foninį teršalų lygį, jis neturi būti atimtas, nes didina teršalų lygį upėje, ežere ar jūroje.

Jei išleidžiamų teršalų koncentracija **žemesnė už nustatytą (kiekybiškai įvertintą) ribą**, ne visada galima daryti išvadą, kad nėra viršyta ribinė vertė. Pavyzdžiui, esant didelėms objekto nuotekų ir išmetamo oro apimtims, teršalai gali būti „atskiesti“ iki žemesnės negu ribinė vertės, nors metinė ribinė vertė viršijama. Tokiais atvejais teršalų išleidimo nustatymo tvarka yra matavimai kuo arčiau išleidimo šaltinio (pvz., matavimai srovės dalyje prieš patekimą į centrinius valymo įrenginius) ir (arba) išleidimo skaičiavimas, pvz., remiantis teršalų pašalinimo rodikliais centriniame valymo įrenginyje.

Jei objektas vykdo **I priede** nurodytas ir **nenurodytas** veiklos rūšis, pagal reglamentą teršalų išmetimai ir perdavimas už objekto vietos ribų, vykdamas I priede nenurodytą veiklą, neįtraukiami į atskaitą. Kai neįmanoma atskirti ir kiekybiškai įvertinti I priede nenurodytos veiklos dalies, pvz., kur nėra bandinių ėmimo vietos I priede nenurodytai veiklai (labai susipynusių nuotekų sistemų atvejais), naudinga ir ekonomiškai pateikti informaciją apie teršalų išleidimą iš I priede nenurodytos veiklos kartu su duomenimis iš I priede nurodytos veiklos.

Teršalų iš valymo priemonių objekto vietoje (pavyzdžiui, užteršto grunto ar gruntinio vandens valymo) išleidimas ir perdavimas už objekto vietos ribų turi būti pateiktas ataskaitoje, jei pirminis užterštumas susijęs su I priede nurodyta veikla.

Nuotekų išleidimas ir perdavimas už objekto vietos ribų ataskaitoje pateikiamas, nurodant išleidžiamų teršalų kiekį kg/metus. Atliekų perdavimas už objekto vietos ribų ataskaitoje pateikiamas, nurodant atliekų už objekto vietos perduotų atliekų kiekį tonomis/metus. Be to, turi būti pateikta informacija apie informacijos rinkimo būdus, siekiant pranešti apie teršalus, atliekų rūšį (pavojingos, nepavojingos) bei planuojamą atliekų tvarkymą (naudojimas, pašalinimas). Pavojingų atliekų perdavimo per sienas atveju nurodomas atliekų naudojimo arba šalinimo įmonės pavadinimas bei adresas ir faktinė naudojimo arba šalinimo vieta.

Operatoriai įpareigoti nurodyti visus duomenis, susijusius su atsitiktiniais išleidimais, jei tokia informacija yra, jei bendras visų (tyčinių, atsitiktinių, įprastinių arba neįprastinių) išleidimų kiekis viršija atitinkamas ribines vertes. Įvertinimas ypač svarbus, pranešant apie atsitiktinius teršalų išleidimus, nes operatorius nebūtinai iš karto turės duomenis apie tokius išleidimus.

Atsitiktinių išleidimų kiekis įtraukiamas į bendrą išleidimų skaičių (pavyzdžiui, atsitiktinis išleidimas = 1 kg / per metus; tyčiniai, įprastiniai arba neįprastiniai išleidimai = 10 kg / per metus; → bendras teršalų išleidimas = 11 kg / per metus).

Paprastai atsitiktinius išleidimus įmanoma kiekybiškai įvertinti. Kiekybinį vertinimą galima atlikti, pavyzdžiui, nustatant teršalų likučių kiekius vamzdžiuose ar cisternose arba atsižvelgiant į atsitiktinio išleidimo trukmę bei susiejant ją su manoma srovės norma. Ypatingais atvejais, ypač atsitiktinių išleidimų į orą atvejais, gali būti neįmanoma nustatyti visų atitinkamų teršalų duomenų, tik atliekant paskaičiavimus.

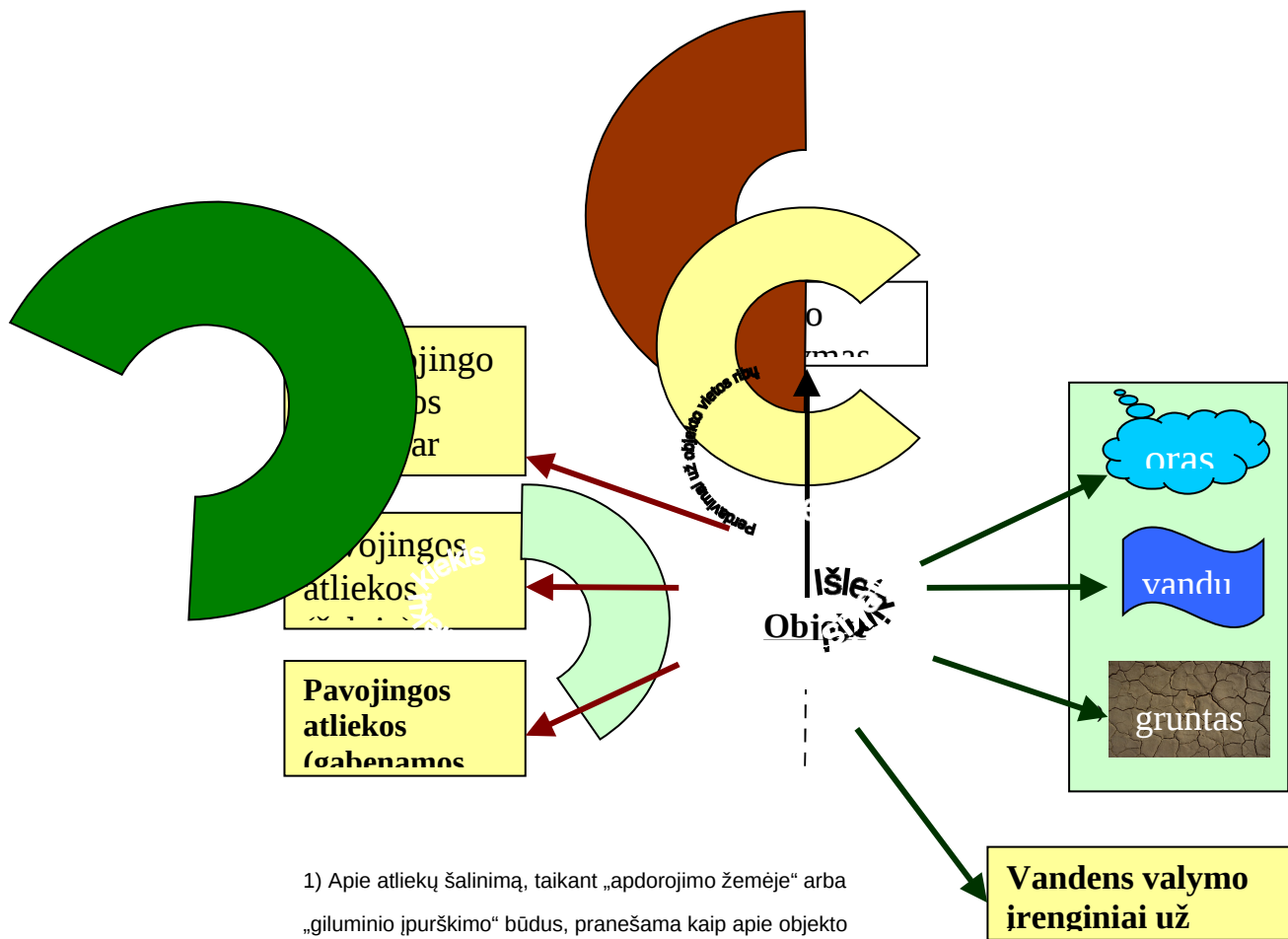
2 pav. apžvelgiami objektų ataskaitų ruošimo reikalavimai pagal Europos PRTR reglamentą.

Pagal pavaldumo principą, šalys narės gali įvesti papildomas nuostatas ir integruoti ataskaitų ruošimą su kitais pranešimo mechanizmais. Objektų operatoriai taip pat turi atsižvelgti į papildomas taikomas nacionalines nuostatas.

Europos PRTR reglamento 21 konstatuojamoji dalis

Siekiant sumažinti vienodų pranešimų skaičių išleidžiamų ir perduodamų teršalų registro sistema, vadovaujantis PRTR protokolu, pagal galimybes gali būti integruojama į esamus informacijos šaltinius, pvz., su licencijomis arba leidimais dirbti susijusius pranešimo mechanizmus. Pagal PRTR protokolą, šio reglamento nuostatos neturi įtakos valstybių narių teisei išlaikyti arba įkurti išsamesnį arba labiau visuomenei prieinamą išleidžiamų ir perduodamų teršalų registrą negu reikalaujama minėtu protokolu.

4 apibrėžtas laukas: E-PRTR reglamentas, 21 konstatuojamoji dalis

2 pav. Objektų ataskaitų ruošimo reikalavimų pagal Europos PRTR apžvalga

Išleidimai		Kiekis ¹	M/C/E ³	Taikomas metodas ⁴		
	i orą	kg /metus ²	X	X		
	i vandenį	kg/metus ²	X	X		
	i žemę	kg/metus ²	X	X		
Perdavimai už objekto vietos ribų:		Kiekis ¹	M/C/E ³	Taikomas Metodas ⁴	atliekų naudojimo arba šalinimo įmonės pavadinimas bei adresas	faktinės naudojimo arba šalinimo vietos adresas
Nuotekų teršalai ⁵		kg/metus ²	X	x		
Nepavojingos atliekos	Šalinimas (D)	t/metus	x	x		
	Naudojimas (R)	t/metus	x	x		
Pavojingos atliekos šalyje	Šalinimas (D)	t/metus	x	x		
	Naudojimas (R)	t/metus	x	x		
Pavojingos atliekos gabenamos per sieną	Šalinimas (D)	t/metus	x	x	x	x
	Naudojimas (R)	t/metus	x	x	x	x

¹⁾ Kiekiai – tai bendras visų (tyčinių, atsitiktinių, įprastinių arba neįprastinių) išleidimų kiekis objekte arba už objekto vietos ribų.

²⁾ Bendras kiekvienos teršalų rūšies kiekis, viršijantis II priede nustatytas ribines vertes; **taip pat atskirai pranešami visi duomenys, jei įmanoma, apie atsitiktinius išleidimus.**

³⁾ Turi būti nurodoma ar pateikiama informacija, pagrįsta matavimu (angl. *measurement*)(M), apskaičiuota (angl. *calculation*) (C) ar įvertinta (angl. *estimation*) (E). Žr. šių rekomendacijų 1.1.11 skyrių.

⁴⁾ Jei duomenys nustatyti matavimo ar apskaičiavimo būdais, būtina nurodyti, kad tai atlikta matavimo būdu ir (arba) apskaičiavimo būdu. Šių rekomendacijų 1.1.11.5 skyriuje rasite, kokias skiltis įterpti, išplečiant lentelę.

⁵⁾ Kiekvienos teršalų rūšies perdavimas į nuotekų valymo įrenginius už objekto vietos ribų, jei viršijama II priede nurodyta ribinė vertė.

1 lentelė. Teršalų išleidimo ir perdavimo už objekto vietos ribų ataskaitų ruošimo reikalavimų specifikacija

1.1.5 Duomenų valdymas

Objektų operatoriai privalo pateikti visą reikalaujamą informaciją kompetentingoms valstybių narių institucijoms.

Prieš pateikdamas duomenis kompetentingoms institucijoms, objekto operatorius turi užtikrinti duomenų kokybę – informacija turi būti išsami, darni ir patikima.¹⁴

Jei objekto operatorius turi pateisinamą priežastį, dėl kurios atitinkama informacija apie teršalų išleidimą ar perdavimą už objekto vietos ribų yra konfidenciali, apie tai jis turi informuoti kompetentingas institucijas. Šalys narės gali nuspręsti išlaikyti informacijos konfidencialumą. Tokiais atvejais valstybė narė, pateikdama informaciją EAA komisijai, privalo nurodyti ją atskirai kiekvienam įrenginiui, pažymėdama sulaikytos informacijos konfidencialumo lygį ir sulaikymo priežastį.¹⁵

Europos PRTR reglamente nenurodomi informacijos iš objektų pateikimo kompetentingoms valstybių narių institucijoms terminai. Pagal subsidiarumo principą, valstybė narė atsakinga už tokių terminų nustatymą savo šalyje. Šie terminai turi įgalinti informacijos Komisijai pateikimą laiku.¹⁶

Operatoriai privalo penkerius metus **saugoti duomenis**, kuriais remiantis buvo pranešta informacija, bei duomenų rinkimo metodologiją.

*5 straipsnis
Operatorių ataskaitos*

- *Kiekvieno atitinkamo objekto operatorius duomenų, kuriais remiantis buvo pranešta informacija, įrašus valstybių narių kompetentingoms institucijoms susipažinti saugo **penkerius metus** nuo atitinkamų ataskaitinių metų pabaigos. Šiuose įrašuose taip pat aprašoma duomenims rinkti taikyta metodologija.*

.5 apibrėžtas laukas: Europos PRTR reglamento 5(5) straipsnis (Operatorių ataskaitos)

¹⁴ Apie kokybės užtikrinimą žr. 1.1.12 skyrių.

¹⁵ Papildomą informaciją apie pateikiamos informacijos konfidencialumą žr. 1.2.4 skyriuje.

¹⁶ Nacionalinio lygmens informacijos pateikimas Komisijai, kaip nurodyta Europos PRTR reglamento 7 straipsnyje, išdėstytas 1.2.7 skyriuje.

1.1.6 Ūkinės veiklos objekto identifikavimas

Europos PRTR reglamento III priedas be kitų dalykų nustato kiekvienam objektui, kuriam taikomas Reglamentas, būtiną pateikti informaciją. Pagal 5(1) straipsnį, šią informaciją operatorius pateikia atitinkamai kompetentingai institucijai, nebent tokią informaciją kompetentinga institucija jau turi.

5 straipsnis Operatorių ataskaitos
1. ...
Kiekvieno objekto, kuriame vykdoma viena ar kelios I priede nurodytos veiklos viršija taikomą ten pat nurodytą pajėgumo ribinę vertę, operatorius savo valstybės narės kompetentingai institucijai pateikia informaciją apie objektą, vadovaujantis III priede pateiktomis nuostatomis, nebent tokią informaciją kompetentinga institucija jau turi.
...

6 apibrėžtas laukas: Europos PRTR reglamento 5(1) straipsnis (ištrauka, susijusi su objektu, pateikiančio informaciją, identifikavimu)

Atleidimas nuo pareigos pateikti informaciją kompetentingai institucijai glaudžiai susijęs su informacija, nustatančia, ar objektas turi pateikti tokią informaciją, kaip nurodyta 5(1) straipsnyje. Jei tokią informaciją kompetentinga institucija jau turi, objektas turi atsižvelgti, ar institucija turi visą reikalingą informaciją, įskaitant, pavyzdžiui, kitą būtiną tekstinę informaciją (žr. toliau). Lentelėje nurodoma informacija apie ūkinės veiklos objektą. Taipogi pateikiama papildoma informacija apie reikiamus duomenis, iliustruojant juos pavyzdžiais, kad būtų lengviau tokią informaciją pateikti.

Būtina informacija	Kas pateikiama?
Pagrindinės bendrovės pavadinimas	Pagrindinė bendrovė – tai įmonė, kuri yra objekto savininkė arba jį kontroliuojanti įmonė (pavyzdžiui, turinti daugiau negu 50% įmonės įstatinio kapitalo arba akcininkų ar partnerių balsavimo teisių daugumą) ¹⁷ .
Ūkinės veiklos objekto pavadinimas	Objekto pavadinimas (operatorius arba savininkas) I pavyzdys: „Planet AG, Nurembergo gamykla“ II pavyzdys: privati įmonė „Grunto atliekų šalinimas“ III pavyzdys: „Šiukšlių AG, atliekų sąvartyno teritorija“
Ūkinės veiklos objekto identifikacinis kodas	Šalys narės nurodo objekto identifikacinį kodą pagal PRTP reglamento III priedą; būtų privalumas, jei objekto identifikacinio kodo pakeitimai būtų pažymimi „Teksto skiltyje, skirtoje tekstei informacijai ...“ (žr. toliau).
Gatvės, kurioje yra ūkinės veiklos objektas, pavadinimas	I pavyzdys: Planetų gatvė 5 II pavyzdys: Gėlių gatvė 12, Pievų parkas III pavyzdys: Atliekų šalinimo gatvė
Miestas/kaimas	I pavyzdys: Nurembergas
Būtina informacija	Kas pateikiama?
	II pavyzdys: Londonas III pavyzdys: Saragosa
Pašto indeksas	I pavyzdys: D-91034 II pavyzdys: T12 3XY III pavyzdys: E-50123
Valstybė	I pavyzdys: Vokietija II pavyzdys: Jungtinė Karalystė III pavyzdys: Ispanija

¹⁷ Taip pat žr. 1983 m. birželio 13 d. Tarybos Direktyvą 83/349/EEB (OJ L 193, 1983 07 18, 1-17 p.)

Ūkinės veiklos objekto vietos koordinatės	Ūkinės veiklos objekto vietos koordinatės ¹⁸ – tai objekto vietos geografinio centro ilguma ir platumą, pateikiamos mažiausiai ± 500 metrų tikslumu <i>I pavyzdys: 8.489870, 49.774467</i> <i>II pavyzdys: -2.355611, 53.663908</i> <i>III pavyzdys: 11.498672, 51.882291</i>
Upės baseino rajonas	Upės baseino rajono nuoroda pateikiama pagal Direktyvos 2000/60/EB („Vandens politikos direktyva“) ¹⁹ 3(1) straipsnį. Upės baseino rajonas, kuriame objektas vykdo būtinus pranešti išleidimus į vandenį. Jei upės baseino rajonas nežinomas, apie tai reikėtų teirautis kompetentingos institucijos, paskirtos pagal „Vandens politikos direktyvą“. <i>I pavyzdys: Pegnitzo upė</i> <i>II pavyzdys: Temzės upė</i> <i>III pavyzdys: Ebro upė</i>
NACE kodas (4 skaitmenų)	NACE kodo nuoroda iš 4 skaitmenų pagal Komisijos 2001 m. gruodžio 19 d. reglamentą 29/2002/EB, papildantį Tarybos reglamentą (EEB) Nr. 3037/90 dėl Europos bendrijos ekonominės veiklos rūšių statistinės klasifikacijos. Šiuo metu aptariamas NACE kodų peržiūrėjimas ir nauja redakcija greičiausiai įsigalės 2008 m. <i>I pavyzdys: 24.10</i> <i>II pavyzdys: 90.02</i> <i>III pavyzdys: 90.00</i>
Pagrindinė ekonominė veikla	Pagrindinės veiklos nurodymas žodžiais pagal NACE kodus. <i>I pavyzdys: „Pagrindinių cheminių medžiagų gamyba“</i> <i>II pavyzdys: „Kitų atliekų apdirbimas ir tvarkymas“</i> <i>III pavyzdys: „Nutekamojo vandens ir atliekų šalinimas, šiukšlių išvežimas ir panaši veikla“</i>

2 lentelė. Paaiškinimai, susiję su informacija, būtina ūkinės veiklos objektui identifikuoti

Objektų operatoriai gali pateikti neprivalomą informaciją apie objektą. Nebūtina informacijos pranešti, tačiau ji gali būti įdomi visuomenei ir naudinga kompetentingai institucijai, vertinant duomenų kokybę. 3 lentelėje apžvelgiama tokia papildoma informacija:

Papildoma (neprivaloma) informacija
Gamybos apimtys
Įrenginių skaičius
Darbo valandų skaičius per metus
Darbuotojų skaičius
Teksto skiltyje, skirtoje tekstinei informacijai ²⁰ , arba operatoriaus ar pagrindinės bendrovės nurodytame interneto tinklalapyje

3 lentelė. Papildoma (neprivaloma) informacija pagal Europos PRTR reglamento III priedą

¹⁸ Žr. ISO 6709:1983 (Standartinis platumos, ilgumos ir aukščio nurodymas, pateikiant informaciją apie geografinį vietos išsidėstymą).

¹⁹ Europos Parlamento ir Tarybos 2000 m. spalio 23 d. Direktyva 2000/60/EB, nustatanti Bendrijos veiksmus vandens politikos srityje (OJ L 327, 2000 12 22, p. 1) Direktyva, papildyta Nutarimu Nr. 2455/2001/EB (OJ L 331, 2001 12 15, p.1).

²⁰ Tekstinė informacija pateikiama gimtąja kalba ir papildomai (neprivaloma) anglų kalba.

„Teksto skiltis, skirta tekstinei informacijai...“, įgalina atskirus operatorius ir valstybių narių kompetentingas institucijas pateikti specifinę informaciją apie objektą, kurią jie norėtų pateikti visuomenei. Tokia informacija, pavyzdžiui, galėtų būti:

- nuoroda į interneto tinklalapį, kuriame pateikta aplinkosaugos ataskaita arba aplinkosaugos vadybos ir audito sistemos (EMAS) pranešimas apie objektą arba pagrindinę bendrovę;
- informacija apie objekto raidos pokyčius per paskutinius 10 metų (uždarymą, perkėlimą, padalijimą arba susijungimą), kurie taip pat sąlygojo objekto identifikacinio kodo keitimą²¹, siekiant palyginti skirtingų metų ataskaitas, nebent šią informaciją kompetentinga institucija jau turi;
- teršalų išmetimo ar perdavimo pokyčių paaiškinimus;
- informacija apie vartojamų degalų rūšį didelėse kurą deginančiose gamyklose;
- el. pašto adresą, pageidaujantiems užduoti klausimus pačiam objektui;
- informacija apie I priede nenurodomą veiklą, apie kurią pranešta ataskaitoje;
- leidimo sąlygos.

Nuorodomis į objekto ar jo pagrindinės bendrovės tinklalapius neturėtų būti piktnaudžiaujama reklamos tikslais, bet siekiant tik pateikti tiesioginę nuorodą į aplinkosauginę informaciją.

---

²¹ Taip pat žr. 1.2.1 šio dokumento skyrių.

1.1.7 Veiklos kodavimas ir pagrindinės veiklos identifikavimas pagal I priedą

Veiklos kodavimas

Be informacijos, reikalingos objekto identifikavimui, visa I priede nurodyta veikla vykdoma objekte turi būti išvardijama pagal I priede pateiktą kodavimo sistemą ir (jei taikoma) taršos integruotos prevencijos ir kontrolės (TIPK) kodą²². Pagal Europos PRTR reglamento I priedą, Europos PRTR kodą sudaro skaičiai nuo 1 iki 9 ir raidės nuo a iki g. Kai kurios rūšies veiklai taikomas tolesnis klasifikavimas į pogrupius nuo (i) iki (xi). Apie šiuos pogrupius pranešti nereikia.

Pavyzdys: pagrindinė vykdoma ekonominė veikla tam tikrame objekte yra plastiko paviršiaus apdirbimas cheminiu būdu. Apdirbimo vonelės dydis 200 m³. Šiame objekte dalis produktų dažomi organiniais tirpikliais. Papildomai veiklai organinių tirpiklių sunaudojama 250 tonų per metus.

Informacija apie I priedo veiklos rūšis turi būti pranešama pagal Europos PRTR reglamento III priedo nuorodas, pvz., tokia forma:

I priedo veiklos rūšys*	Europos PRTR kodas	TIPK kodas ²³	Veiklos rūšis pagal Europos PRTR reglamento veiklos rūšies pavadinimą (neprivalomas deklarasavimas)
1**	2.(f)	2.6	Įrenginiai skirti metalo arba plastiko paviršiaus apdirbimui, taikant elektrolizės ar cheminius procesus, kai apdirbimo vonelės dydis yra 30 m ³
2	9.(c)	6.7.	Įrenginiai, kuriuose organiniais tirpikliais apdorojamas medžiagų arba gaminių paviršius, ypač juos užbaigiant, spausdinant, padengiant, nuriebinant, padarant nepralaidų vandeniui, rūšiuojant pagal dydį, dažant, valant ar impregnuojant, vartojimo kiekis 150 kg per valandą arba 200 tonų per metus.
N	...	...	...

4 lentelė. Ataskaitos apie visas I priede nurodytas objekto veiklos rūšis struktūra (su pavyzdžiais).

* I priedo veiklos rūšių eilės numeris.

** Veikla Nr. 1 turi būti pagrindinė veikla pagal I priedo sąrašą.

Apie I priede nenurodytą veiklą pranešti nereikia.²⁴

²² Šių rekomendacijų II priedo 21 lentelėje palyginamos TIPK I priedo ir Europos PRTR I priedo veiklos rūšys ir patiekiami esami TIPK kodai.

²³ TIPK kodą, pagal TIPK direktyvos I priedą, sudaro du skaičiai.

²⁴ Žr. skyrių „Apie ką ir kaip pranešti?“

Pagrindinės veiklos identifikavimas

Visi išleidimai ar perdavimas už objekto vietos ribų priskiriami pagrindinei veiklai pagal I priedą.

Dažnai pagrindinė veikla pagal I priedą panaši į pagrindinę objekto ūkinę veiklą. Kai pagrindinė ūkinė veikla nėra tipiška objekte vykdomai veiklai, pagrindinė veikla pagal I priedą gali būti siejama su labiausiai aplinką teršiančia objekto veikla. Visi išleidimai ir perdavimas už objekto vietos ribų pateikiami atskirai nuo operatoriaus I priedo pagrindinės veiklos ataskaitų.

1.1.8 Išleidimas į orą, vandenį ir žemę

Operatoriai praneša apie teršalų, nurodytų Europos PRTR reglamento II priede, išleidimą į orą, vandenį ir žemę, jei viršijama jiems taikoma II priede nurodyta ribinė vertė (žr. 3 apibrėžtą lauką).²⁵

Visi teršalų išleidimo duomenys turi būti pateikiami kg / per metus trimis reikšminiais skaičiais. Suapvalinimas iki trijų reikšminių skaičių nereiškia statistinio ar mokslinio neapibrėžtumo, bet atspindi tik pateikiamų duomenų tikslumą, kaip nurodyta pavyzdžiuose toliau.

Originalus nustatyto išmetimo rezultatas	Pranešamas rezultatas (trys reikšminiai skaičiai)
0,0123456 kg / per metus	0,0123 kg / per metus
1,54789 kg / per metus	1,55 kg / per metus
7071,567 kg / per metus	7 070 kg / per metus
123,45 kg / per metus	123 kg / per metus
10 009 kg / per metus	10 000 kg / per metus

5 lentelė. Suapvalinimo iki trijų reikšminių skaičių pavyzdžiai

Atsiskaitant svarbi originali išmatuota, apskaičiuota ar įvertinta teršalų išleidimo vertė. Apie teršalus pranešama, net jei jų vertė lygi nustatytai ribinei veiklai suapvalinus iki trijų reikšminių skaičių.

Pavyzdys: halonų išleidimo į orą ribinė vertė – 1 kg / per metus. Nustatyta vertė yra 1,003 kg / per metus, apvalinama iki trijų reikšminių skaičių – 1,00 (vienas) kg. Net jei ir suapvalinta vertė neviršija ribinės vertės, apie teršalą reikia pranešti, kadangi originali nustatyta vertė viršija ribinę vertę.

Išleidimo duomenys privalo būti pateikti su nuoroda (M, C, E) apie duomenų nustatymui taikytą metodiką. Jei duomenys matuojami arba skaičiuojami („M“ arba „C“), turi būti nurodomas matavimo ir (arba) skaičiavimo metodas (žr. 8 apibrėžtą lauką).²⁶

Į orą išleidžiami teršalai

Europos PRTR reglamento II priedo lentelės 1a skiltyje pateiktas 60 oro teršalų sąrašas. Apie viršytas teršalų išleidimo į orą ribines vertes, nurodytas 1a skiltyje, nurodoma ataskaitoje. Ši nuostata taikoma visoms 60 oro teršalų rūšių.

Šių rekomendacijų 4 priede oro teršalų pogrupiai pateikti pagal ūkio sektorius. Visoms I priede nurodytoms veiklos rūšims nurodomi galimi išleidžiami oro teršalai, todėl palengvinamas teršalų identifikavimas atitinkamame objekte.

3 priede nurodomos standartinės pasaulyje pripažintos oro ir vandens teršalų matavimo

²⁵ Daugiau informacijos žr. 1.1.4. skyriaus paaiškinimuose.

²⁶ Daugiau informacijos apie tai, kaip pranešti apie matavimo (skaičiavimo) metodą rasite 1.1.11.5 skyriuje.

metodologijos.²⁷ Jei nurodoma, kad duomenys gauti matuojant ar skaičiuojant, ataskaitoje pateikiamas analitinis arba skaičiavimo metodas.²⁸

Operatoriai turi pateikti visus duomenis, susijusius su atsitiktiniais išleidimais, jei šie duomenys yra.

Ataskaita ruošama pagal Europos PRTR reglamento III priedą, kaip, pavyzdžiui, parodyta 6 lentelėje.

Teršalų išleidimai į orą					
Teršalas		Metodas		Kiekis	
Nr. II pr. ²⁹	Pavadinimas ³⁰	M/C/E ³¹	Taikytas metodas ³²	Iš viso (kg / per metus) ³³	Atsitiktinis išleidimas kg / per metus ³⁴
1	Metanas (CH ₄)	C	IPCC	521 000	-
3	Anglies dvideginis (CO ₂)	M	ISO 12039:2001	413 000 000	-
21	Gyvsidabris	M	EN 13211:2001	17,0	2,00

6 lentelė. Ataskaita apie teršalų išleidimą į orą (duomenų pavyzdys)

6 lentelėje pateikiami pranešamų mineralinių dujų ir naftos perdirbimo duomenų pavyzdžiai. Be kitų medžiagų, objektas išskiria anglies dvideginį (CO₂), metaną (CH₄), gyvsidabrį ir jo junginius. Trijų teršalų ribinės išleidimo vertės yra viršijamos: CO₂ – 100 milijonų kg / per metus, CH₄ – 100 000 kg / per metus ir gyvsidabrio bei jo junginių – 10 kg. CO₂ išleidimas vyksta normaliomis darbo sąlygomis ir matuojamas, pasitelkiant tarptautiniu mastu priimtą metodologiją. CH₄ išleidimas skaičiuojamas pagal IPCC rekomendacijas.³⁵ Bendras gyvsidabrio ir junginių išleidimas vyksta normaliomis darbo sąlygomis (15,0 kg / per metus) ir atsitiktiniais atvejais (2,00 kg / per metus). Paskutinis atvejis turi būti fiksuojamas kaip atsitiktinis išleidimas ir įtrauktas į bendrą išleidžiamų teršalų kiekį (15,0 + 2,00 = 17,0 kg / per metus). Informacija pagrįsta matavimais, jei teršalų išleidimas darbinis, ir skaičiavimu, jei išleidimas atsitiktinis. Kadangi informacija apie pagrindinį gyvsidabrio ir jo junginių teršalų išleidimą (= 15 kg) pagrįsta matavimais, taikant EN 13211:2001, nurodomas gyvsidabrio ir junginių nustatymo metodas „M“ ir taikomas matavimo metodas (EN 13211:2001).

²⁷ Tolesnės nuorodos dėl teršalų išleidimų matavimo, skaičiavimo ir vertinimo pateiktos šių rekomendacijų 1.1.11 priede.

²⁸ Žr. 1.1.11.5 skyrių.

²⁹ Teršalo numeris pagal Europos PRTR reglamento II priedą.

³⁰ Teršalo pavadinimas pagal Europos PRTR reglamento II priedą.

³¹ Nurodoma, jei duomenys pagrįsti matavimu, skaičiavimu ar vertinimu.

³² Taikomo metodo nuoroda pateikiama, jei duomenys matuojami arba skaičiuojami; taip pat žr. 1.1.11.5 skyrių.

³³ Bendras į orą išleidžiamų teršalų kiekis iš visų veiklos sričių (įskaitant atsitiktinius išleidimus bei išleidimus iš pasklidusių šaltinių); visi kiekiai turi būti pateikti kg / per metus trimis reikšminiais skaičiais.

³⁴ Atsitiktinai išleistų teršalų kiekis.

³⁵ Apie skaičiavimo metodus skaitykite šių rekomendacijų 1.1.11.2 skyriuje.

I vandenį išleidžiami teršalai

Europos PRTR reglamento II priedo lentelės 1b skiltyje pateiktas 71 vandens teršalų sąrašas. Apie viršytas teršalų išleidimo į vandenį ribines vertes, nurodytas 1b skiltyje, objektas nurodo ataskaitoje. Ši nuostata taikoma visoms 71 vandens teršalų rūšių.

Šių rekomendacijų 5 priede vandens teršalų pogrupiai pateikti pagal ūkio sektorius. Visoms I priedo veiklos rūšims pateikiami teršalai, kurie gali būti išleidžiami tokiu būdu, palengvinant teršalų identifikavimą atitinkamame objekte.

Siekiant nustatyti teršalų išleidimus į vandenį, 3 priede pateikiami standartiniai oro ir vandens teršalų matavimo metodai. Jei nurodoma, kad duomenys gauti matuojant ar skaičiuojant, ataskaitoje pateikiamas analitinis arba skaičiavimo metodas.³⁶ Operatoriai turi pateikti visus duomenis, susijusius su atsitiktiniais išleidimais, jei šie duomenys yra.

Ataskaitos ruošiamos pagal Europos PRTR reglamento III priedą, kitaip tariant, taip, kaip buvo aprašyta išleidimų į orą atveju.

Teršalų išleidimai į vandenį					
Teršalas		Metodas		Kiekis	
Nr. II pr.	Pavadinimas	M/C/E	Taikytas metodas	Iš viso (kg / per metus)	Atsitiktinis išleidimas kg / per metus
63	Brominti difenileteriai (PBDE)	E		25,5	20,0
76	Bendroji organinė anglis (BOA (<i>angl. sutr. TOC</i>))	M	EN 1484:1997	304 000	-
N					

7 lentelė: Ataskaita apie teršalų išleidimą į vandenį (duomenų pavyzdys)

7 lentelėje pateiktas pluoštų ir audinių paruošimo gamyklos ataskaitos pavyzdys. Ūkio objektas išleidžia į vandenį bendrą organinę anglį (BOA) ir chromintus difenileterius (PBDE), viršijančius ribinę vertę. BOA – 50 000 kg / per metus ir PBDE – 1 kg / per metus. BOA išleista normaliomis darbo sąlygomis ir PBDE, išleistas darbo metu, matuojami nurodytu būdu (5,50 kg / per metus) ir atsitiktiniu būdu (20,0 kg / per metus). Paskutinis atvejis turi būti fiksuojamas kaip atsitiktinis išleidimas ir įtrauktas į bendrą išleidžiamų teršalų kiekį (5,50 + 20,0 = 25,5 kg / per metus). Informacija pagrįsta matavimais, jei teršalų išleidimas darbinis, ir vertinimu, jei išleidimas atsitiktinis. Kadangi informacija apie pagrindinę bendrą išleidžiamų PBDE teršalų dalį pagrįsta įvertinimu (20,0 kg), turi būti pažymimas nustatymo būdas „E“.

³⁶ Žr. 1.1.11.5. skyrių

Į žemę išleidžiami teršalai

Ataskaitos apie išleidimus į žemę taikomos atliekų teršalams, kurie šalinami „apdoravimo žemėje“ arba „giluminio įpurškimo“ būdais.³⁷ Jei atliekos šalinamos tokiu būdu, apie tai praneša tik objekto, kuriame atsirado atliekos, operatorius.³⁸

Dumblo ir mėšlo paskleidimas laikomas panaudojimo operacija, todėl priskiriamas išleidimams į žemę.³⁹ Atsitiktiniai teršalų išleidimai į gruntą objekto vietoje (pavyzdžiui, išsiliejimai) į ataskaitą neįtraukiami. Atsitiktiniai išleidimai į žemę yra teoriškai galimi (pavyzdžiui, dėl nesandaraus vamzdyno prie giluminio įpurškimo vietos), tačiau daroma prielaida, kad tokie atvejai įvyks labai retai.

Atitinkamos šalinimo operacijos pagal 6 straipsnį (žr. 7 apibrėžtą lauką) – tai tepaluoto grunto apdoravimas ir giluminis druskos tirpalų įpurškimas po žeme. Perdavimai už objekto vietos ribų (pvz., vamzdynu), vykdomi prieš išleidžiant į žemę, į ataskaitą neįtraukiami (žr. 5 (1) (b)) straipsnį 3 apibrėžtame lauke).

6 straipsnis

Į žemę išleidžiami teršalai

Apie atliekas, kurioms objekto vietoje taikomi „apdoravimo žemėje“ arba „giluminio įpurškimo“ šalinimo būdai, kaip nurodyta Direktyvos 75/442/EEB IIA priede, kaip apie išleidimą į žemę praneša tik objekto, kuriame atsirado atliekos, operatorius.

7 apibrėžtas laukas. Europos PRTR reglamento 6 straipsnis (Į žemę išleidžiami teršalai)

Europos PRTR reglamento II priedo lentelės 1c skiltyje pateiktas 61 žemės teršalų sąrašas. Apie viršytas teršalų išleidimo į žemę ribines vertes, nurodytas 1c skiltyje, objektas, kuriame atsirado atliekos, nurodo ataskaitoje. Ši nuostata taikoma visoms 61 žemės teršalų rūšių.

Jei nurodoma, kad duomenys gauti matuojant ar skaičiuojant, ataskaitoje pateikiamas analitinis arba skaičiavimo metodas.⁴⁰

Ataskaitos ruošiamos pagal Europos PRTR reglamento III priedą, taip, kaip buvo aprašyta išleidimų į orą ir vandenį atvejais.

Teršalų išleidimai į žemę

³⁷ Apdoravimas žemėje (pvz., biologinis skystųjų atliekų ar dumblo skaidymas dirvožemyje ir t. t.) ir giluminis įpurškimas (pvz., pumpuojamų atliekų įpurškimas į šulinius, šachtas, druskos olas ar natūraliai susidariusias ertmes ir t. t.) – tai atitinkamai „D2“ ir „D3“ atliekų šalinimo būdai pagal 1975 m. liepos 15 d. Tarybos Direktyvą 75/442/EEB.

³⁸ Žr. Europos PRTR reglamento 6 straipsnio 7 apibrėžtą lauką.

³⁹ Žr. Europos PRTR reglamento 9 konstatuojamąją dalį.

⁴⁰ Žr. 1.1.11.5 skyrių

8 lentelė. Ataskaita apie teršalų išleidimą į žemę (duomenų pavyzdys)

8 lentelėje pateiktas ataskaitos pavyzdys apie išleidimus į žemę giluminio įpurškimo būdu (šalinimo operacija „D3“). Skystosios atliekos pašalinamos giluminio įpurškimo būdu. Jose yra cinko ir chlorido teršalų, viršijančių išleidimo į žemę atitinkamas ribines vertes: cinkas – 100 kg / per metus ir chloridas – 2 milijonai kg / per metus. Abu teršalai matuoti tarptautiniu mastu pripažintais metodais.

1.1.9 Teršalų perdavimas nuotekomis už objekto vietos ribų

Teršalų perdavimas už objekto vietos ribų su nuotekomis reiškia teršalų judėjimą su nuotekomis už objekto ribų, skirtą valymui, įskaitant techninio vandens valymą. Perdavimas už objekto ribų vyksta kanalizacija arba kitomis priemonėmis, tokiomis kaip konteineriai ar cisternos.

Operatoriai praneša apie teršalų perdavimą nuotekomis, skirtomis valymui už objekto ribų, jei teršalas, nurodytas Europos PRTR reglamento II priede, viršija ribinę vertę, nurodytą Europos PRTR reglamento II priedo lentelės 1b skiltyje.⁴¹

Ataskaitos pildomos pagal Europos PRTR reglamento III priedą, kitaip tariant, taip, kaip buvo pirmiau aprašyta išleidimų į vandenį atveju.

Teršalų perdavimas nuotekomis už objekto vietos ribų					
Teršalas		Metodas		Kiekis	
Nr. II pr.	Pavadinimas	M/C/E	Taikytas metodas	Iš viso (kg / per metus)	Atsitiktinis išleidimas kg / per metus
12	Bendras azotas	M	EN 12260	76 400 000	-
13	Bendras fosforas	M	EN ISO 6878:2004	10 900 000	-
n					

9 lentelė. Ataskaita apie teršalų perdavimą nuotekomis už objekto vietos ribų (duomenų pavyzdys)

9 lentelėje pateikiamas objekto, perdirbančio ir laikančio bulves, ataskaitos pavyzdys. Objekto nuotekose yra azoto ir fosforo. Abiejų teršalų atveju viršijamos ribinės išleidimo vertės, kurios nustatytos azotui – 50 000 kg / per metus, fosforui – 5 000 kg / per metus. Abiejų teršalų vertės matuotos, taikant pripažintus metodus.

⁴¹ Žr. šių rekomendacijų 1.1.8.2 skyrių.

1.1.10 Už objekto vietos ribų perduodamos atliekos

Už objekto perduodamos atliekos reiškia už objekto vietos ribų perduodamos šalinimui ar naudojimui skirtos atliekos.

Operatoriai praneša apie šių atliekų perdavimą už objekto ribų:

- pavojingos atliekos viršijančios 2 tonas per metus
- nepavojingos atliekos viršijančios 2 000 tonų per metus

ir jų naudojimo ar šalinimo operacijas (žr. 3 apibrėžtą lauką), išskyrus apdorojimo žemėje arba įšvirkštimo į žemę šalinimo operacijas, nes apie jas pranešama kaip apie teršalų išleidimą į žemę.⁴²

- (1) „Atliekos“ – tai medžiaga ar objektas, nurodyti 1975 m. liepos 15 d. Tarybos direktyvos 75/442/EEB dėl atliekų 1 (a) straipsnyje.⁴³
- (2) „Pavojingos atliekos“ – tai medžiaga ar objektas, nurodyti 1991 m. gruodžio 12 d. Tarybos direktyvos 91/689/EEB dėl pavojingų atliekų 1 (4) straipsnyje.⁴⁴
- (3) „Nepavojingos atliekos“ – tai atliekos, kurios nėra „pavojingos atliekos“.

Visi duomenys turi būti pateikti tonomis / per metus (normalaus) drėgnų atliekų svorio trijų reikšminių skaičių išraiška.⁴⁵

Nustatytos ribinės vertės atžvilgiu svarbi atliekų, perduodamų už objekto vietos ribų, suma, nepriklausomai, ar atliekos tvarkomos valstybėje, ar perduodamos į kitą valstybę, šalinamos ar naudojamos. Pavyzdžiui, jei objektas perdavė naudoti 1,5 tonas pavojingų atliekų valstybės teritorijoje ir 1,5 tonas atliekų pašalinimui į kitas valstybes, jis privalo pateikti atskaitą, nes bendras kiekis viršija nustatytą ribinę vertę (2 tonos / per metus).

Operatorius turi nurodyti, ar atliekos skirtos naudojimui („R“) ar šalinimui („D“). Jei atliekos skirtos valymui naudojant ar pašalinant (pvz., rūšiuojant), kai valymui („R“ arba „D“) skirta daugiau kaip 50% atliekų, apie tai pranešama ataskaitoje. Retais atvejais, kai objektas negali nustatyti, ar daugiau negu 50% atliekų yra pašalinamos ar naudojamos, nurodomas kodas „D“.

Pavojingų atliekų perdavimo už valstybės sienos atveju nurodomas atliekų naudojimo arba šalinimo įmonės pavadinimas bei adresas ir faktinė naudojimo arba šalinimo vieta.

Ataskaita ruošiasi pagal Europos PRTR reglamento III priedą. Operatoriai turi nurodyti, ar atliekų kiekis buvo matuotas (pvz., svėrimo būdu), apskaičiuotas (pvz., pagal emisijų ar išleidimo veiksnius) ar įvertintas.

10 ir 11 lentelėse nurodoma, kaip pateikiami pavojingų atliekų perdavimo už objekto ribų duomenys. 12 lentelėje pateikiami nepavojingų atliekų perdavimo už objekto ribų duomenys.

⁴² Žr. šių rekomendacijų 1.1.8.3 skyrių.

⁴³ OJ L 194, 1975 07 25, 39 p. (EB) Nr. 1882/2003 reglamento pataisyta direktyva.

⁴⁴ OJ L 377, 1991 12 31, 20–27 p.

⁴⁵ Žr. šių rekomendacijų 1.1.8 skyrių.

Pavojingų atliekų perdavimas už objekto ribų	Kiekis (tonos / per metus)	Atliekų tvarkymo operacija	M/C/E	Taikomas būdas
Už šalies ribų	5	R	M	svėrimas
	1	D	M	svėrimas

10 lentelė: Ataskaita apie pavojingų medžiagų perdavimą už objekto vietos ribų valstybės viduje (duomenų pavyzdys)

10 lentelėje pateikiami duomenys – tai objekto, perduodančio 5 tonas pavojingų atliekų naudojimui valstybės viduje ir 1 toną pavojingų atliekų šalinimui valstybės viduje per ataskaitinius metus, ataskaitos pavyzdys. 6 tonų pavojingų atliekų perdavimas už objekto vietos ribų per metus viršija nustatytą ribinę 2 tonų vertę, todėl perdavimai vidaus šalyje turi būti pateikiami, kaip parodyta pavyzdyje.

Pavojingų atliekų perdavimas už objekto ribų	Kiekis (tonos / per metus)	Atliekų tvarkymo operacija	M/C/E	Taikomas būdas	Naudojimo arba šalinimo įmonės pavadinimas	Naudojimo arba šalinimo įmonės adresas	Faktinė naudojimo arba šalinimo vieta
Į kitas šalis	15	N	M	svėrimas	„Sunshine Components Ltd.“	Sun Street, Flowertown south, PP12 8TS, Jungtinė Karalystė	Sun Street, Flowertown south, PP12 8TS, Jungtinė Karalystė
	4	Š	M	svėrimas	„BEST Environmental Ltd.“	Kings Street, Kingstown, Highlands, AB2 1CD, Jungtinė Karalystė	Kingstown atliekos energetikos gamyklai, Kings Street, Kingstown, Highlands, AB2 1CD, Jungtinė Karalystė
	30	Š	M	svėrimas	„BEST Environmental Ltd.“	Kings Street, Kingstown, Highlands, AB2 1CD, Jungtinė Karalystė	Queens atliekų deginimo gamykla, Crown Street, Queenstown, EF3 4GH, Jungtinė Karalystė

11 lentelė. Ataskaita apie pavojingų medžiagų perdavimą už objekto vietos ribų į kitas valstybes (duomenų pavyzdys)

(Dėmesio: jei atliekos perduodamos į keletą naudojimo (šalinimo) vietų, pridedamos papildomos lentelės eilutės)

11 lentelėje parodyta ataskaita to paties objekto, kuris be pavojingų atliekų perdavimo už objekto ribų valstybės viduje (kaip parodyta 10 lentelėje), perduoda 49 tonas pavojingų atliekų į kitas šalis, iš kurių 15 tonų naudojamos ir 34 tonos šalinamos (dviejose skirtingose šalinimo vietose).

Pavojingų atliekų perdavimas už objekto ribų	Kiekis (tonos / per metus)	Atliekų tvarkymo operacija	M/C/E	Taikomas būdas
Šalies viduje ir kitose šalyse	1 000	N	M	svėrimas
	10 000	Š	M	svėrimas

12 lentelė. Ataskaita apie nepavojingų medžiagų perdavimą už objekto vietos ribų (duomenų pavyzdys)

12 lentelėje pateikiama ataskaita objekto, už ribų perduodančio 1 000 tonų nepavojingų atliekų naudojimui ir 10 000 tonų nepavojingų atliekų šalinimui per ataskaitinius metus. Nepavojingų atliekų perdavimas už objekto vietos ribų viršija ribinę 2 000 tonų per metus vertę, todėl perdavimai šalies viduje ir į kitas šalis privalo būti pateikiami, kaip parodyta pavyzdyje.

1.1.11 Išleidimų ir perdavimų už objekto vietos ribų matavimas / apskaičiavimas / įvertinimas

Ataskaita pateikiama, remiantis išleidimų ir perdavimų matavimu, apskaičiavimu ir įvertinimu.

Siekiant nurodyti, ar pateikiamas išleidimas ar perdavimas pagrįstas matavimu, apskaičiavimu ar įvertinimu, taikoma supaprastinta trijų kategorijų sistema, žymima raidiniu kodu, žyminčiu išleidimų ar perdavimų nustatymui taikomą metodologiją:

M kategorija: Teršalų išleidimo duomenys, pagrįsti matavimais („M“). Papildomi skaičiavimai reikalingi, siekiant paversti matavimų rezultatus į metinius teršalų išleidimo duomenis. Raidė „M“ žymima, kai metinis teršalų išleidimas nustatomas, remiantis trumpą laikotarpį vykdytais bei vienkartiniais matavimais. „M“ žymima, kai objekto teršalų išleidimo duomenys gaunami tiesiogiai stebint tam tikrus objekto procesus ir yra pagrįsti nuolatiniais ar vienkartiniais teršalų koncentracijos matavimais tam tikroje išleidimo zonoje.

C kategorija: Teršalų išleidimo duomenys, pagrįsti skaičiavimais („C“). „C“ kodas naudojamas, kai teršalų išleidimo matavimas remiasi skaičiavimais pagal atliekamos veiklos duomenis (suvartotą kurą, gamybos normas ir t. t.) bei emisijų veiksmų ar masės balansą. Kai kuriais atvejais gali būti taikomi sudėtingesni skaičiavimo būdai, taikant tokius kintamuosius kaip temperatūra, visuotinis spinduliavimas ir kt. .

E kategorija: Teršalų išleidimo duomenys, pagrįsti nestandartiniu įvertinimu („E“). Raidė „E“ žymima, kai išleidimai nustatomi tinkamiausiomis prielaidomis arba ekspertų spėjimais, kurie nėra pagrįsti viešai prieinamais duomenimis arba pripažintomis emisijų skaičiavimo metodikomis ar gerosios praktikos rekomendacijomis.

Kai bendro teršalų išleidimo iš objekto nustatymą sąlygoja daugiau negu vienas metodas (pvz., „M“ ir „A“), ataskaitoje įrašomas tas metodas, kuriuo skaičiuojamas didesnis išleidžiamų teršalų kiekis. Pavyzdžiui, teršalų išleidimas į orą atsiskaitomame objekte vykdomas iš dviejų kaminų (A ir B). Bendras teršalų išleidžiamas kiekis viršija ribinę vertę. Teršalų išleidimas iš kamino A matuojamas ir yra 100 kg / per metus. Išleidimas iš kamino B apskaičiuojamas ir yra 50 kg / per

metus. Kadangi didesnis išleidžiamų teršalų kiekis (100 kg / per metus) yra matuojamas, nurodoma, kad bendras kiekis (150 kg / per metus) pagrįstas matavimu („M“).

Nuo 1.1.11.1 iki 1.1.11.4 skyriuose pateikiamos nuorodos į informacijos šaltinius apie teršalų išleidimo metodų nustatymą.

5 straipsnis Operatorių ataskaitos

1. ...

Jei nurodoma, kad duomenys yra nustatyti matavimu arba apskaičiuoti, pranešamas analizės ir (arba) skaičiavimo metodas. ...

3. *Kiekvieno objekto operatorius, laikydamasis šio straipsnio 1 dalyje nurodytų ataskaitų pateikimo reikalavimų, tinkamu dažnumu renka informaciją, reikalingą objekto išleidžiamiems ir už objekto vietos ribų perduodamiems teršalams nustatyti*

4. *Rengdamas ataskaitą, atitinkamas operatorius remiasi kokybiškiausia turima informacija, kurią gali sudaryti stebėsenos duomenys, emisijų koeficientai, masės balanso formulės, netiesioginė stebėseną arba kiti skaičiavimai, inžinierių išvados bei kiti metodai, atitinkantys 9 straipsnio 1 dalį ir, jei tokios egzistuoja, taiko tarptautiniu mastu pripažintas metodologijas.*

8 apibrėžtas laukas. Europos PRTR reglamento 5 straipsnis (ištrauka apie matavimą, skaičiavimą ir vertinimą)

Teršalų išleidimai ir perdavimas už objekto vietos ribų su nuotekomis nurodomas kaip metinis teršalų išleidimas kg / per metus, o teršalai perduodami už objekto vietos ribų nurodomi tonomis / per metus. Metiniai kiekiai turėtų būti nustatomi tokiu dažnumu ir skiriama tiek laiko duomenims surinkti, kad per metus pakaktų pateikti pakankamai reprezentatyvius ir palyginamus duomenis. Nustatant dažnumą, svarbi reikalavimų pusiausvyra, susijusi su emisijų savybėmis, rizika aplinkai, patogumu imti bandinius ir sąnaudomis. Geroji patirtis taip pat siūlo derinti stebėsenos dažnumą su laikotarpiais, kai pasireiškia žalingos pasekmės ar potencialiai žalingos tendencijos. Papildomą informaciją rasite GPGBID (BREF) dokumente apie „Bendrus stebėsenos principus“.⁴⁶

Operatoriai įpareigoti rinkti reikalingus duomenis, siekiant nustatyti, kurie teršalų išleidimai ir perdavimai už objekto vietos ribų bus pateikti ataskaitoje. Ataskaita rengiama remiantis geriausia informacija, leidžiančia užtikrinti kokybę⁴⁷, ir, jei tokios egzistuoja, taiko tarptautiniu mastu pripažintas metodologijas.

Siekiant, kad ataskaitos nebūtų dubliuojamos (nustatant teršalus), pagal Europos PRTR ruošiamą objekto ataskaita gali būti integruota, kiek tai naudinga, atsižvelgiant į tai, kad ateityje būtų galima palyginti pateiktus duomenis su esamomis, kompetentingų institucijų atitinkamam objektui nustatytomis matavimų, skaičiavimų ir įvertinimų metodologijomis.

Prieš rinkdamas duomenis, objekto operatorius turi nuspręsti, kokią metodologiją (M, C ar E) taikys tam tikriems gautiems teršalų rezultatams, kad ataskaitoje patiektų „geriausią turimą informaciją“. Kai duomenys matuojami arba apskaičiuojami, papildomai nurodomas matavimo arba įvertinimo metodas (žr. 8 apibrėžtą lauką).⁴⁸

Operatoriai turėtų paruošti duomenų rinkimą pagal **pasaulyje pripažintas metodologijas**

⁴⁶ Daugiau informacijos apie stebėsenos laiką rasite GPGBID (BREF) „Stebėsenos sistemos“ 2.5 skyriuje (GPGBID (BREF) 07.03.); žr. <http://eippcb.jrc.es/pages/FAbout.htm>

⁴⁷ Žr. šių rekomendacijų 1.1.12 skyrių.

⁴⁸ Žr. šių rekomendacijų 1.1.11.5 skyrių.

(žr. 5(4) straipsnį), jei tokios egzistuoja. Metodologijos, pripažintos tarptautiniu mastu:

- CEN bei ISO standartai – matavimo metodologijos;⁴⁹
- „Šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijų stebėsenos ir ataskaitų rengimo gairės pagal Emisijų prekybos sistemą“ (*Guidelines for the monitoring and reporting of greenhouse gas emissions under the Emission Trading Scheme*), „TIPK gairės“ (*IPCC guidelines*) ir „JT-EKK/EMEP teršalų išleidimo į orą apskaitos vadovas“ (*UN-ECE/EMEP Emission Inventory Guidebook*) – skaičiavimo metodologijos.

Tolesniuose skyriuose pateiktos tikslios nuorodos apie pasaulyje pripažintas metodologijas.⁵⁰

Operatorius gali taikyti „**analogiškas**“ metodologijas vietoj pasaulyje pripažintų, net jei tokios yra, tais atvejais, jei yra viena ar daugiau šių sąlygų:

1. Operatorius naudoja vieną ar daugiau matavimo, skaičiavimo ar įvertinimo metodologijų, kurias jau nustatė kompetentinga institucija, išduodama objektui licenciją arba leidimą veiklai (nurodomas metodo pavadinimas⁵¹ – PER (angl. *permit* – leidimas)).
2. Teisės aktas numato nacionalinę ar regioninę privalomą matavimo, skaičiavimo ir įvertinimo metodologiją atitinkamiems teršalams ar objektams (nurodomas metodo pavadinimas – NRB (angl. *national or regional binding* – nacionalinis ar regioninis privalomas)).
3. Operatorius pateikė alternatyvią taikomą matavimo metodologiją, analogišką CEN/ISO matavimų standartams⁵² (nurodomas metodo pavadinimas – ALT).
4. Operatorius taiko analogišką metodologiją ir įrodė, kad ji tapati sertifikuotoms pamatinėms medžiagoms (CRM)⁵³ pagal ISO 17025 ir ISO Guide 33 bei priimtina kompetentingai institucijai (nurodomas metodo pavadinimas – CRM).

▪ ▪ Taikomas masės balanso metodas (pvz., apskaičiuojant NMLOJ išleidimą į orą kaip skirtumą tarp srauto į įrenginį ir iš jo debito masę) ir jis priimtinas kompetentingai institucijai (nurodomas metodo pavadinimas – MAB).

▪ ▪ Taikoma metodologija – tai plačiai Europoje taikytinas pramonės ekspertų sukurtas tam tikram pramonės sektoriui taikomas skaičiavimo būdas, pateiktas Europos Komisijai (env-eper@ec.europa.eu/env-prtr@ec.europa.eu), Europos aplinkos agentūrai

⁴⁹ Šių rekomendacijų 3 priede pateiktas standartinių matavimo būdų sąrašas, skirtas nustatyti teršalų išleidimą į orą ir vandenį.

⁵⁰ Apie matavimo metodus skaitykite 1.1.11.1 skyriuje, apie skaičiavimo metodus – 1.1.11.2 skyriuje.

⁵¹ Daugiau apie metodo nurodymą ataskaitoje skaitykite šių rekomendacijų 1.1.11.5 skyriuje.

⁵² Pvz., pagal CEN/TS 14793 (tarplaboratorinė pripažinimo procedūra alternatyviems metodams palyginti su nustatytu metodu).

⁵³ Sertifikuota pamatinė medžiaga (*angl. santr. CRM*) – tai pamatinė medžiaga su sertifikatu, kurios vienos arba kelių savybių vertės yra sertifikuotos tokia tvarka, kuri nustato jos sietį su tiksliu vieneto, kuriuo išreikštos savybių vertės, realizavimu, ir kurios kiekvienai sertifikuotai vertei yra priskirtas nurodyto patikimumo lygio neapibrėžtumas (Šaltinis: ISO Guide 30). CRM sąrašą galima rasti COMAR – duomenų bazėje (žr. <http://www.comar.bam.de/>).

(eper@eea.eu.int/prtr@eea.eu.int) ir atitinkamoms tarptautinėms organizacijoms (pvz., TIPK: [www.ipcc-nggip.iges.or.jp/mail](http://www.ipcc-nggip.iges.or.jp/mail; JT-EKK/EMEP: http://tfeip-secretariat.org/unece.htm); JT-EKK/EMEP: <http://tfeip-secretariat.org/unece.htm>⁵⁴). Metodologija naudotina, išskyrus atvejus, jei jai nepritaria tarptautinė organizacija (nurodomas metodo pavadinimas – SSC (angl. *sector specific calculation* - sektoriui taikomas skaičiavimas)).

Kita metodologija naudojama tik tokiais atvejais, jei ji yra pripažinta tarptautiniu mastu arba kitų analogiškų metodologijų nėra (nurodomas metodo pavadinimas – OTH (angl. *other* - kitas)).

Kompetentingos valstybių narių institucijos turi įvertinti operatorių pateiktų duomenų kokybę⁵⁵ ir pateikti juos Komisijai. Todėl kompetentingos valstybių narių institucijos taip pat turi įvertinti taikomas metodologijas.

Matavimo metodai

Duomenys apie teršalų išleidimą ir perdavimą nuotekomis gali būti pagrįsti matavimais. Papildomi skaičiavimai reikalingi, siekiant paversti matavimų rezultatus į metinius teršalų išleidimo duomenis.

Atliekų perdavimo atveju metiniai duomenys paprastai fiksuojami sveriant atliekas.

Pasaulyje pripažintas 91 Europos PRTR teršalų išleidimo į orą ir vandenį bei perdavimo į vandenį **matavimo metodų sąrašas**, pateikiamas šių rekomendacijų 3 priede. Sąrašą sudaro CEN ir ISO standartai bei pateikiamos standartinės oro ir vandens teršalų matavimo metodų nuorodos.⁵⁶

Skaičiavimo metodai

Teršalų išleidimo ir perdavimo duomenys gali remtis skaičiavimais, taikant skaičiavimo metodus ir išleidimo veiksnius, kurie būtų reprezentatyvūs tam tikrų teršalų ir pramonės sektorių atžvilgiu.

Pasaulyje pripažinti skaičiavimo metodai aprašomi šiuose šaltiniuose:

- Europos Komisija paruošė „**Šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijų stebėsenos ir ataskaitų rengimo gaires pagal Emisijų prekybos sistemą**“ (*Guidelines for the monitoring and reporting of greenhouse gas emissions under the Emission Trading Scheme*) (nurodomas metodo pavadinimas – ETS; žr. 1.1.11.5 skyrių). Gairės ir dažnai užduodami klausimai pateikiami ES aplinkos apsaugos tinklalapyje.⁵⁷ Tų objektų, kurie rengia ataskaitas apie analogišką veiklą pagal Emisijų prekybos sistemą, metiniai objekte nustatyti teršalų kiekiai pagal ETS gaires turi sutapti su teršalų kiekiais, pateikiamais ataskaitose pagal Europos PRTR reglamentą. Jei tik kai kuriems veiklos procesams, pateikiamiems pagal Europos PRTR reglamentą, taikoma Emisijų prekybos sistema, bendras metinis teršalų kiekis išleidžiamas vykdant veiklą, pagal kurią rengiamos Europos PRTR reglamento ataskaitos turi sutapti su duomenimis, pateikiamais pagal ETS, plius likusių šaltinių teršalų kiekis.
- „**TIPK gairės**“ (*IPCC Guidelines*)⁵⁸ pateikia antropogeninių emisijų skaičiavimo metodologijas pagal šaltinius (nurodomas metodo pavadinimas – TIPK; žr. 1.1.11.5 skyrių). Vadove (3 tomas)

⁵⁴ Šis tinklalapis skirtas JT EKK darbo grupei emisijų apskaitai ir planams (*Task Force on Emission Inventories and Projections*), pateikia atsakingų asmenų duomenis.

⁵⁵ Žr. šių rekomendacijų 1.2.3 skyrių.

⁵⁶ Žr. šių rekomendacijų 1.1.11.5 skyrių.

⁵⁷ Gaires skaitykite: http://europa.eu.int/comm/environment/climat/pdf/c2004_130_en.pdf, DUK žr.: http://europa.eu.int/comm/environment/climat/emission/pdf/monitoring_report_faq.pdf

⁵⁸ <http://www.ipcc-nggip.iges.or.jp/public/gl/invs1.htm>

pateikiama informacijos apie emisijų įvertinimo metodus santrauka platesniam **šiltnamio efekta sukeliančių dujų** spektrui ir visas kiekvienos dujų rūšies šaltinių tipų sąrašas. Čia taip pat trumpai apžvelgiami galimi metodai, taikytini įvairiems šaltinių tipams. Pateikiama rekomenduojamų apskaitos metodų mokslinio pagrindimo santrauka ir gausios techninės literatūros nuorodos.

JT-EKK/EMEP (UN-ECE/EMEP) „2005 m. EMEP/CORINAIR teršalų išleidimo į orą apskaitos vadovas“ („EMEP/CORINAIR Emission Inventory Guidebook – 2005“)⁵⁹ – tai išsamus teršalų išleidimo į orą apskaitos metodologijų vadovas (nurodomas metodo pavadinimas – UNECE/EMEP; žr. 1.1.11.5 skyrių). Vadovo tikslas – parama ruošiantiems atskaitas pagal JT-EKK konvenciją dėl nuotolinių oro teršalų perdavimų, kertant sienas (*Convention on Long-Range Transboundary Air Pollution*), ir ES nacionalinių emisijų ribų direktyvą. Vadovas – tai bendros JT-EKK/EMEP bei Europos aplinkos agentūros veiklos rezultatas. Vadovą sudaro skyriai, skirti atskiriems teršalų šaltiniams su visais įmanomais emisijų veiksniais bei skaičiavimo metodais. Darbo grupė turi darbinį tinklalapį, kuriame pateikti naujų skyrių projektai ir esamų skyrių pakeitimai.⁶⁰

Atliekų perdavimo atveju metinio perduodamų atliekų kiekio skaičiavimui gali būti taikomi tarptautiniame, nacionaliniame, sektoriaus lygmenyje priimti veiksniai, pavyzdžiui, nurodantys atliekų kiekį, susijusį su pagamintų medžiagų kiekiu ar sunaudotų žaliavų kiekiu.

Įvertinimo metodai

Operatoriai dažniausiai renkasi matavimo ar skaičiavimo būdus. Retais atvejais, kai nėra nustatytų matavimo ar skaičiavimo būdų arba avarijų atvejais, duomenys gali būti pagrįsti įvertinimu, t. y. nestandartiniais įvertinimais pagal masių balansą, tinkamiausias prielaidas arba ekspertų spėjimus.

Kiti teršalų išleidimo nustatymo metodai⁶¹

Kita informacija apie teršalų išleidimo nustatymo metodus⁶² pateikiama šiuose šaltiniuose:

- Būsimajame Europos PRTR tinklalapyje⁶³ bus pateikta daugiau atrinktos informacijos apie esamus teršalų išleidimo nustatymo metodus.
- TIPK dokumentą „Bendrų stebėsenos principų pamatinis dokumentas“ (*Reference Document*

⁵⁹ <http://reports.eea.eu.int/EMEPCORINAIR4/en>

⁶⁰ <http://www.aeat.co.uk/netcen/airqual/TFEI/unece.htm>

⁶¹ Tinklalapių nuorodose pateikiama 2005 m. rugsėjo mėn. situacija

⁶² Atkreipkite dėmesį, kad ypač JAV terminas „įvertinimas“ (*estimation*) neretai apima visus tris nustatymo būdus: matavimą, skaičiavimą ir įvertinimą.

⁶³ www.prtr.ec.europa.eu

on the General Principles of Monitoring) sudaro CEN standartų sąrašas ir paruošti standartai, skirti teršalų išleidimui nustatyti.⁶⁴

- Jungtinių Tautų Mokymo ir mokslinių tyrimų institutas (UNITAR) padeda nustatyti teršalų išleidimą. Dokumentas „Teršalų išleidimo į aplinką įvertinimo ruošiant PRTR ataskaitą įvadas ir metodų gairės“ („*Estimating Environmental Releases for Facility PRTR Reporting, Introduction and Guide to Methods*“)⁶⁵ pateikia objektams prieinamų metodų, skirtų nustatyti teršalų išleidimą į orą, vandenį ir žemę, apžvalgą. Dokumentas nėra išsamus vadovas, tačiau stengiasi parodyti, kaip galima panaudoti objektų jau surinktus duomenis. Ten pat rasime dokumentą „Rekomendacijos ūkio objektams dėl PRTR duomenų apskaičiavimo ir ataskaitos rengimo“ („*Guidance for Facilities on PRTR Data Estimation and Reporting*“), padedantį nustatant teršalų išleidimą.
- OECD interneto svetainėje „PRTR teršalų išleidimo apskaičiavimo technikos išteklių centras“ („*Resource Centre for PRTR Release Estimation Techniques*“) (RETS)⁶⁶ pateikia informaciją apie gairių vadovus (dokumentus), susijusius su pagrindinių teršalų išleidimo ir perdavimo registrų teršalų išleidimo nustatymo technika, kurią sukūrė OECD šalys narės. Vadovuose bei dokumentuose pateikiama aprašomojo pobūdžio informacija apie teršalų šaltinius ir išleidžiamus teršalus, taip pat informacija apie emisijų veiksnius, masės balanso metodus, inžinerinius skaičiavimus ir stebėsenos informaciją.
- „OECD pramoninių cheminių medžiagų naudojimo ir išleidimo į aplinką duomenų bazė“ („*OECD's Database on Use and Release of Industrial Chemicals*“)⁶⁷ sukurta, siekiant rizikos vertintojams pateikti paruoštą informaciją apie pramoninių cheminių medžiagų naudojimo ir išleidimo į aplinką. Ypač įdomi informacija apie emisijų scenarijus, tam tikrų cheminių medžiagų naudojimą ir išleidimą į aplinką pagal taikymo (pramonės) sritį.
- OECD/IPCC/IEA „Pataisytos 1996 m. nacionalinių šiltnamio efektą sukeliančių dujų apskaitos rekomendacijų“ („*Revised 1996 IPCC Guidelines for National Greenhouse Gas Inventories (IPCC Guidelines)*“) metodologijos II raidos pakopa iš žemės ūkio šaltinių išskiriamam N₂O (IPCC, 1997; Mosier et al., 1998) pateikia tiesioginių ir netiesioginių N₂O emisijų skaičiavimo metodologijas, susijusias su žemės ūkio gamyba.⁶⁸
- Australijos emisijų skaičiavimo technikos vadovai pateikiami internete.⁶⁹
- JAV Aplinkos apsaugos agentūros (EPA) Oro kokybės planavimų ir standartų tarnyba (*Office of Air Quality Planning & Standards*) savo tinklalapyje pateikia išsamią informaciją, kurią dažnai galima persisiųsti, apie emisijų veiksnius ir JAV taikomus emisijų skaičiavimų būdus.⁷⁰
- Europos naftos bendrovių asociacija paruošė ataskaitą, kurioje pateikiama informacija apie „Oro teršalų emisijos į aplinką skaičiavimo metodus, rengiant naftos perdirbimo įmonių EPER ir PRTR ataskaitas“ („*Air pollutant emission estimation methods for EPER and PRTR reporting by refineries*“).⁷¹

⁶⁴ <http://eippcb.jrc.es/pages/FAbout.htm>, ypač žr. dokumentą „Stebėsenos sistema“ (GPGBID (BREF) 07.03.)

⁶⁵ <http://www.unitar.org/cwm/publications/prtr.htm>

⁶⁶ <http://www.oecd.org/env/prtr/rc>

⁶⁷ <http://appli1.oecd.org/ehs/urchem.nsf/>

⁶⁸ http://www.ipcc-nggip.iges.or.jp/public/gp/bgp/4_5_N2O_Agricultural_Soils.pdf

⁶⁹ <http://www.npi.gov.au/handbooks/>

⁷⁰ <http://www.epa.gov/ttn/chief/>

⁷¹ Žr. ataskaita Nr. 9/05: <http://www.concawe.org/Content/Default.asp?PageID=31>

Literatūros apie teršalų išleidimo į vandenį apskaičiavimą yra daug mažiau, negu apie teršalų išleidimą į orą. Čia pateikiami informacijos šaltiniai, susiję su **teršalų išleidimo į vandenį nustatymu**:

- „Techninio nuotekų vandens užterštumo apskaičiavimo metodai Maso (Meuse) upės baseine, būdų palyginimas (*Estimation methods of Industrial Waste-water Pollution in the Meuse Basin, Comparison of approaches*), LIFE studija ENV/F/205, 1998 m. rugpjūtis, Agence de l'eau, Paryžius, Prancūzija.⁷²
- Olandų užrašai apie emisijų į vandenį stebėseną (*Dutch Notes on Monitoring of Emission to Water*), Vidaus vandenų vadybos ir nuotekų valymo institutas (RIZA). 2000 m. vasaris, RIZA, Lelystad, Olandija.⁷³
- OSPAR komisijos dėl jūrų gamtinės aplinkos apsaugos šiaurės rytų Atlanto vandenyne (*OSPAR-Commission for Protection of the Marine Environment of the North-East Atlantic*) inicijuotas projektas „Suderintas pavojingų medžiagų kiekybinis įvertinimas bei ataskaitų rengimo darbo tvarka (HARP)“ („*Harmonised Quantification and Reporting Procedures for Hazardous Substances (HARP)*“), kurį sudaro teršalų išleidimo nustatymo metodai.⁷⁴ OSPAR pagrindinio internetinio puslapio skyriuje „Stebėseną ir vertinimą“ („*Monitoring and Assessment*“), pasirinkę „Sprendimas, rekomendacijos ir kiti susitarimai“ („*decision, recommendations and other agreements*“) (susitarimų skirsnį), rasite kitas OSPAR priimtas pavojingų medžiagų išleidimo į jūros aplinką matavimo ir vertinimo gaires.⁷⁵

Čia pateikiami informacijos šaltiniai, susiję su **teršalų išleidimo, vykdam tam tikrą veiklą, nustatymu**:

- Europos PRTR 5 veiklos sektorius: atliekų tvarkymas: **sąvartynai**

Siekiant nustatyti pasklidusius metano ir anglies dvideginio išleidimus į aplinką iš sąvartynų, taikomi įvairūs skaičiavimo modeliai, paprastai taikomi valstybės mastu, pvz., pirmos eilės skilimo modeliai (*angl. first order degradation models*), tokie kaip:

- Pirmos eilės TNO modelis⁷⁶
- Afvalzorg-modelis (įvairiapakopis)⁷⁷
- GasSim (įvairiapakopis) modelis⁷⁸

⁷² Santrauką skaitykite: http://ruisseau.oieau.fr/life/summ_uk.pdf

⁷³ Smulkesnė dokumento informacija pateikta http://eippcb.jrc.es/pages/webquery4_1.cfm?ID=mon&TYPE=tm&N=56

⁷⁴ <http://www.sft.no/english/> ypač dokumentas HARP-HAZ Prototype (<http://www.sft.no/publikasjoner/kjemikalier/1789/ta1789.pdf>)

⁷⁵ <http://www.ospar.org/>

⁷⁶ Oonk, J., A. Boom, 1995. Sąvartynų dujų formavimasis, panaudojimas ir emisijos. NOVEM energijos generavimo iš atliekų ir biomasės programa (*Landfill gas formation, recovery and emissions. NOVEM Programme Energy Generation from Waste and Biomass (EWAB)*), TNO pranešimas R95-203, Apeldoornas, Nyderlandai.

⁷⁷ Scharff, H., J. Oonk, A. Hensen (2000). Sąvartynų dujų emisijos kiekio nustatymas Nyderlanduose – apibūdinanti studija. NOVEM kitų šiltnamio efektą sukeliančių dujų mažinimo programa (*Quantifying landfill gas emissions in the Netherlands – Definition study. NOVEM Programme Reduction of Other Greenhouse Gases (ROB)*), projekto Nr. 374399/9020, Utrechtas, Nyderlandai, <http://www.robklimaat.nl/docs/3743999020.pdf>

⁷⁸ Gregory, R.G., G.M. Attenborough, D.C. Hall, C. Deed, 2003. Integruoto sąvartynų išskiriamų dujų rizikos

- GasSim (LandGEM)⁷⁹
- EPER Prancūzijos modelis⁸⁰
- LandGEM US-EPA⁸¹

Šie modeliai nebūtinai tinkami kiekvieno sąvartyno atveju. Pavyzdžiui, pagal LandGEM US-EPA modelį skaičiuojami dideli metano dujų kiekiai, nes daroma prielaida, kad sukrautos atliekos yra daugiausiai organinės. Papildomos informacijos galima rasti „Pagalbiniam dokumente, skirtame nustatyti pasklidus metano emisijas iš sąvartynų“ („Supporting document for the determination of diffuse methane emissions from landfills“)⁸² pagal EPER rekomendacijas EPER tinklalapyje arba Europos PRTR interneto svetainėje.⁸³

● Europos PRTR 6 veiklos sektorius: Kita veikla

a) Azoto ir fosforo išleidimo į aplinką iš intensyvaus **vandens ūkio (akvakultūros)**

apskaičiavimas:

- HELCOM „Vandeniui perduodamos taršos duomenų rinkimo Baltijos jūroje gairės“ („Guidelines for the compilation of waterborne pollution load to the Baltic Sea (PLC-water)“) pateikia azoto ir fosforo išleidimo į aplinką iš intensyvaus vandens ūkio skaičiavimus.⁸⁴
- OSPAR konvencija dėl jūrų gamtinės aplinkos apsaugos šiaurės rytų Atlanto vandenyne: II rekomendacija: azoto ir fosforo kiekio išskyrimo iš vandens ūkio augalų nustatymas (*OSPAR Convention for the protection of the marine environment of the North-East Atlantic: Guideline 2: Quantification and Reporting of Nitrogen and Phosphorus Discharges/Losses from Aquaculture Plants*) (Dok. Nr. 2004-2); (Šaltinis: OSPAR 00/9/2 Add.2 ir OSPAR 00/20/1, § 9.5a).⁸⁵
- Šiaurės Taryba išleido ataskaitą apie GPGB (BAT) vandens ūkio sektoriuje. Ataskaitos didžioji dalis yra norvegų kalba, tačiau pateikiama santrauka anglų kalba bei (nuo 136 p.) anglų kalba aprašomi trys azoto ir fosforo išleidimo iš vandens ūkio gamybos sistemų į vandens paviršių kiekio matavimo būdai.⁸⁶

b) Pirmajame EPER ataskaitų rengimo cikle nacionaliniame lygmenyje buvo taikomi įvairūs **žemės ūkio** išleidžiamų teršalų skaičiavimo modeliai. Daugiau informacijos apie taikomas teršalų kiekio nustatymo metodologijas galima rasti EPER interneto svetainės EPER rekomendacijų (*EPER Guidance*) skyriuje – „Pagalbinis emisijų iš kiaulininkystės ir

---

vertinimo modelio GasSim pagrindimas ir raida. (*The validation and development of an integrated landfill gas risk assessment model GasSim*), Sardinijos protokolai (*Sardinia Proceedings*) 2003, Cagliari, Italija. Taip pat žr.: www.gassim.co.uk

⁷⁹ Programinę įrangą bei nuorodų vadovą galima parsisiųsti iš <http://www.epa.gov/ttn/atw/landfill/landflpg.html>

⁸⁰ ADEME, Outil de calcul des émissions dans l'air de CH₄, CO₂, SO_x, NO_x issues des centres de stockage de déchets ménagers et assimilés (version 0), nuorodų vadovą galima parsisiųsti iš: https://www.declarationpollution.ecologie.gouv.fr/gerep/download/annexe_guide_tech_emissions_ch4_CO2_SOx_NOx.pdf

⁸¹ US-EPA. (2001) Sąvartynai, III tomas (*Landfill Volume III*), http://www.epa.gov/ttn/chief/eiip/techreport/volume03/iii15_apr2001.pdf

⁸² [http://eper.ec.europa.eu/eper/documents/Supporting Document determination of emissions of landfills.pdf](http://eper.ec.europa.eu/eper/documents/Supporting_Document_determination_of_emissions_of_landfills.pdf)

⁸³ www.prtr.ec.europa.eu

⁸⁴ http://www.helcom.fi/groups/monas/en_GB/monas_guidelines/

⁸⁵ [http://www.ospar.org/documents/dbase/decrecs/agreements/04-02b_HARP guideline 2_aquaculture installations.doc](http://www.ospar.org/documents/dbase/decrecs/agreements/04-02b_HARP_guideline_2_aquaculture_installations.doc)

⁸⁶ <http://www.norden.org/pub/sk/showpub.asp?pubnr=2005:528>

paukštininkystės fermų⁸⁷ nustatymo dokumentas“ („*Supporting document on determination of emissions from pig and poultry farms*“).

Šiuose informacijos šaltiniuose pateikiami pavyzdžiai yra susiję su **valymo sistemų nesugaudomų teršalų išleidimu iš objekto ir teršalų išleidimu iš pasklidusių šaltinių**. Juos sudaro nesugaudomų ir pasklidusių šaltinių tarša iš objektų, numatyta TIPK stebėsenos dokumente GPGBID (*BREF*):

- IMPEL darbo tinklas vykdė projektą, kurio tikslas buvo peržiūrėti ES taikomų pasklidusių lakiųjų organinių junginių (*LOJ*) emisijų vertinimo metodus bei priemones ir pasiūlyti rekomendacijas, kaip gerinti gamybinės veiklos stebėseną, licencijavimą ir tikrinimą. Baigiamojoje ataskaitoje pateikiama informacija apie emisijų skaičiavimo metodus.⁸⁸
- CEN ruošia „Visų pramonės sektorių valymo sistemų nesugaudomų teršalų ir išsklaidytos taršos emisijų“ („*Fugitive and diffuse emissions of common concern to industry sectors*“) standartus, kuriuos sudarys „Valymo sistemų nesugaudomų garų emisijų matavimas iš įrenginių ir vamzdinių nuotekių“ („*Measurement of fugitive emissions of vapours generating from equipment and piping leaks*“) (standarto projektas CEN/TC 264 N 862) ir „Valymo sistemų nesugaudomų dulkių emisijos lygio skaičiavimas, taikant Grįžtamąjį sklaidos modeliavimą“ („*Fugitive dust emission rate estimates by Reverse Dispersion Modelling*“) (standarto projektas CEN/TC 264 N 863). Kaip teigiama pastarajame standarto projekte, „*Grįžtamosios sklaidos modeliavimo metodas dulkių emisijos lygio neleidžia išreikšti absoliučiu skaičiumi dėl tikslumo nebuvimo, kuris priklauso nuo įvairių objekto vietos sąlygų. Tai yra priemonė, leidžianti kiekvienam pramonės objektui pačiam nustatyti didžiausius dulkių emisijos šaltinius...*“
- Europos plastiko gamintojų taryba pasiūlė „Valymo sistemų nesugaudomų teršalų iš gamybos priemonių nuotekių identifikavimo, matavimo ir kontroliavimo“⁸⁹ („*Identification, measurement and control of fugitive emissions from process equipment leaks*“) metodą, kuriuo remiantis skaičiuojama bendra atsitiktinių emisijų masė, rankiniu prietaisu vykdant matavimus nustatytoje nuotekio vietoje. Šį metodą šiuo metu taiko EDC-VMC-PVC sektorius ir jis atitinka būsimą CEN standartą CEN/TC 264 N 862.
  - Europos plastiko gamintojų taryba pasiūlė „Emisijų į orą iš dujų rezervuarų įvertinimo“ („*Assessment of atmospheric emissions from gasholders*“)⁹⁰ metodą emisijoms iš pasklidusių šaltinių dujų rezervuaruose įvertinti.
- „Euro Chlor“, atstovaujanti chloro šarmų pramonei, išleido „Aplinkos apsaugos“ serijos leidinį „Gyvsidabrio balanso palaikymo rekomendacijos chloro gamyklai“ („*Guidelines for Making a Mercury Balance in a Chlorine Plant*“) (trečiasis leidimas nuo 2000 m. birželio). Šį leidinį plačiai naudoja Europos chloro pramonė.

Daugiau informacijos galima rasti **nacionaliniuose PRTR tinklalapiuose**. Atnaujintas nacionalinių tinklalapių sąrašas pateikiamas Europos PRTR tinklalapyje.

⁸⁷ http://eper.ec.europa.eu/eper/documents/Supporting_document_determination_of_emissions_from_pig_and_poultry_farms.pdf

⁸⁸ <http://europa.eu.int/comm/environment/impel/vocemissions.htm>

⁸⁹ <http://www.ecvm.org/img/db/ECVM-Referencemethod-2004-rev2.pdf>

⁹⁰ http://www.ecvm.org/img/db/reference_method_assessm.pdf

Naudojamo teršalų išleidimo (perdavimo) matavimo (skaičiavimo) metodo pateikimas ataskaitoje

Jeigu ataskaitoje pateikiami duomenys, pagrįsti matavimu arba skaičiavimu (atitinkamai „M“ ir „C“), metodas nurodomas ataskaitoje (žr. 8 apibrėžtą lauką). Šiuo tikslu naudojamas toks žymėjimas (be jau 1.1.11 skyriuje nurodytų raidžių „M“ ir „C“):

Teršalų išleidimo (perdavimo) nustatymo metodas	Naudojamo metodo žymėjimas
Matavimo metodologijos⁹¹	
Pasaulyje pripažintas matavimo standartas	Trumpas atitinkamo standarto žymėjimas (pvz., EN 14385:2004)
Matavimo metodologija, kurią jau nustatė kompetentinga institucija išduodama objektui licenciją arba leidimą veiklai	PER*
Teisės aktas, numatantis nacionalinę ar regioninę privalomą matavimo metodologiją atitinkamiems teršalams ar objektams	NRB*
Alternatyvus matavimo metodas atitinkantis CEN/ISO matavimų standartus	ALT
Matavimo metodologija, kurios veiksmingumą įrodė sertifikuotos pamatinės medžiagos (CRM) bei kurią patvirtino kompetentinga institucija	CRM
Kita matavimo metodologija	OTH*
Skaičiavimo metodologijos	
Pasaulyje pripažintas skaičiavimo metodas ⁹²	Trumpas taikomo metodo žymėjimas: ETS, TIPK, JTEKK/EMEP
Skaičiavimo metodologija, kurią jau nustatė kompetentinga institucija išduodama objektui licenciją arba leidimą veiklai	PER*
Teisės aktas, numatantis nacionalinę ar regioninę privalomą skaičiavimo metodologiją atitinkamiems teršalams ar objektams	NRB*
Masės balanso metodas, kurį patvirtino kompetentinga institucija	MAB*
Atitinkamo sektoriaus Europoje naudojama metodologija	SSC
Kita skaičiavimo metodologija	OTH*

* Be trijų santrumpas raidžių (pvz., NRB), gali būti pateikiamas trumpas žymėjimas (pvz., VDI 3873) arba trumpas metodologijos aprašymas (žr. 14 lentelę).

13 lentelė. Teršalų išleidimo (perdavimo) nustatymo metodo žymėjimas

Jeigu vienai teršalų rūšiai taikoma daugiau negu viena metodologija, galima nurodyti visas objekte taikomas metodologijas. Jeigu ataskaitoje pateikti duomenys pagrįsti įvertinimu („E“), pagal Europos PRTR reglamentą, nereikalaujama nurodyti naudojamo metodo.

⁹¹ Žr. 1.1.11 ir 1.1.11.1 skyrius.

⁹² Žr. 1.1.11 ir 1.1.11.2 skyrius.

Pagal Europos PRTR reglamento II priedą, į ataskaitą galima įtraukti šiuos duomenis:

Išleidimas į orą						
Teršalai		Metodas			Kiekis	
II priedo Nr.	Pavadinimas	M/C/E	Taikomas metodas		Iš viso (kg / per metus)	Atsitiktinis išleidimas (kg / per metus)
			Kodas	Žymėjimas arba aprašymas		
1	CH ₄	C	NRB	Regioninė privaloma matavimo metodologija, naudojant tam tikrą dujų chromatografiją	125 000	-
3	CO ₂	C	ETS	-	244 000 000	-
14	HCFC _s	E	-	-	1,28	1,28
18	Cd	M	EN 14385: 2004	-	12,5	-
72	PAH	M	NRB	VDI 3873	122	-

14 lentelė: Ataskaita apie teršalų išleidimą į orą, įskaitant taikomo metodo nuorodą.

14 lentelėje pateiktame pavyzdyje nurodytų teršalų išleidimas į orą viršija ribines vertes, todėl reikia pateikti ataskaitą. Kadmio ir PAH išleidimas į orą pagrįstas matavimu, o CO₂⁹³ bei CH₄⁹⁴ – skaičiavimu. HCFCs išleidimas įvyko atsitiktinai ir pateikti duomenys pagrįsti įvertinimu. Toks išleidimas žymimas atsitiktiniu ir įtraukiamas į bendrą išleistą teršalų kiekį.

15 lentelėje pateikiamas pavyzdys, kaip „taikomas metodas“ turi būti nurodomas ataskaitoje apie atliekų perdavimą už objekto vietos ribų.

Atliekų perdavimas už objekto vietos ribų	Kiekis (t / per metus)	Atliekų tvarkymo operacija	M/C/E	Taikomas metodas
Pavojingos atliekos valstybės viduje	10,5	R	M	svėrimas
Nepavojingos atliekos	2 500	D	C	PER

15 lentelė. Ataskaitos rengimo apie atliekų perdavimus už objekto vietos ribų, įskaitant taikomo metodo nuorodą.

Naudojamo metodo nuoroda ataskaitoje apie pavojingų atliekų perdavimą už objekto vietos ribų pagrįsta „svėrimu“, o nepavojingų atliekų – skaičiavimu, taikant metodologiją, kurią nustatė kompetentinga institucija išduodama objektui licenciją arba leidimą veiklai (nurodomas metodo pavadinimas „PER“).

⁹³ Šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijų stebėsenos ir ataskaitų rengimo gairės pagal Emisijų prekybos sistemą; nurodomas metodo pavadinimas – ETS; žr. pirmiau.

⁹⁴ Nacionalinis GasSim modelis; nurodomas metodo pavadinimas – NRB; žr. pirmiau.

1.1.12 Kokybės užtikrinimas

Operatoriai atsakingi už pateikiamos informacijos kokybę.

9 straipsnis. Kokybės užtikrinimas ir vertinimas

- ▪ Kiekvieno objekto, kuriam taikomi 5 straipsnyje išdėstyti ataskaitų pateikimo reikalavimai, operatorius užtikrina jų pranešamos informacijos kokybę.
- ▪ Kompetentingos institucijos įvertina 1 dalyje nurodytų objektų operatorių pateiktų duomenų kokybę, ypač jų išsamumą, darnumą ir patikimumą.

9 apibrėžtas laukas. Europos PRTR reglamento 9 (1) straipsnis (Kokybės užtikrinimas, už kurį atsakingi operatoriai)

Siekiant užtikrinti duomenų, pateikiamų ataskaitose, kokybę, ūkinės veiklos objektai gali pageidauti atsižvelgti į informaciją, pateiktą TIPK stebėsenos GPGBID (BREF⁹⁵).

Jei ūkinės veiklos objektas naudoja kokybės užtikrinimo sistemą ISO 9001⁹⁶, aplinkosaugos vadybos sistemą EMAS⁹⁷ ar ISO 14001⁹⁸ arba kitą panašią (analogišką) nacionalinę sistemą, Europos PRTR duomenų ataskaitos rengimas gali būti sistemos dalis, kad būtų galima užtikrinti aukščiausią įmanomą duomenų kokybę.

Rengiant ataskaitas, operatoriai privalo naudoti „geriausius prieinamus duomenis“. Pagal Europos PRTR reglamento 9(2) straipsnį, operatorių pateikti duomenys turi būti kokybiški, ypač jų išsamumas, darnumas (nuoseklumas) ir patikimumas (žr. 9 apibrėžtą lauką), kurie apibūdinami taip:

Išsamumas reiškia, kad visi ūkinės veiklos objektai, vykdančys I priede nurodytą veiklą, viršijančią pajėgumų ribinę vertę, pateikia duomenis, kurie turi apimti visus teršalų ir atliekų išleidimus ir perdavimus už objekto vietos ribų, viršijančius ribinę vertę. Ribinės vertės viršijimo ataskaitos rengimo tikslas – sumažinti ataskaitų kiekį, nors leidžiama pateikti ataskaitas ir apie teršalų išleidimus į aplinką, neviršijančius ribinės veiklos. Išsamumas reiškia, kad į ataskaitą įtraukiama visa įmonę identifikuojanti informacija bei I priede išvardyta veikla.

Darnumas (nuoseklumas) reiškia, kad duomenys pateikiami naudojant nedviprasmiškus, vieningai priimtinius terminus, identifikuojant šaltinius bei keletą metų taikant patikimas teršalų išleidimo nustatymo metodologijas. Darni ūkinės veiklos objektų ataskaita įgalina valstybes nares savo ruožtu darniai rengti ataskaitas Komisijai ir EAA pagal standartinę formą. Tai leidžia palyginti pateikiamus duomenis su ankstesniais ūkinės veiklos objektų pateiktais teršalų išleidimų duomenimis arba kitų valstybių panašių šaltinių duomenimis. Šiuo atžvilgiu svarbu, kad kiekviena valstybė narė nuosekliai naudotų ūkinės veiklos objektų identifikavimo numerius bei nurodytų identifikacinio numerio pasikeitimus.⁹⁹

Patikimumas susijęs su duomenų autentiškumu, patikimumu, palyginamumu ir skaidrumu. Teršalų išleidimo ir perdavimo registrų kontekste patikimumas glaudžiai susijęs su darnumu. Jei apskaitos ruošimo projekte naudojami būdai ir duomenų šaltiniai darnūs (nuoseklūs), tuomet naudojantiems ataskaitą išleidimų duomenys, pagrįsti šia technika, atrodo pakankamai patikimi. Be

⁹⁵ Žr. GPGBID (BREF) dokumentą „Stebėsenos sistema“ (GPGBID (BREF) 07.03.): <http://ejppcb.jrc.es/pages/FAbout.htm>

⁹⁶ ISO 9001: 2000 Kokybės vadybos sistemos, www.iso.org

⁹⁷ 2001 m. kovo 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos (EB) reglamentas Nr. 761/2001, įgalinantis savanorišką organizacijų dalyvavimą Bendrijos ekovadybos ir audito sistemoje (EMAS).

⁹⁸ ISO 14001: 2004 Aplinkosaugos vadybos sistemos, www.iso.org

⁹⁹ Žr. šių rekomendacijų 1.1.6 skyrių.

to, svarbu, kad informaciją Europos PRTR būtų galima palyginti. Tokiu būdu galima objektyviai ir patikimai palyginti įvairių valstybės ūkinės veiklos objektų ar skirtingų valstybių teršalų išleidimus ir perdavimus. Išsami informacija apie tai, ar teršalų išleidimas ar perdavimas buvo matuojamas, skaičiuojamas ar vertinamas, bei tikslus naudotos matavimo ir skaičiavimo metodologijos nurodymas sąlygoja duomenų skaidrumą ir užtikrina jų patikimumą.

Kompetentingų institucijų pareiga – įvertinti operatorių pateikiamos informacijos kokybę.¹⁰⁰

---

¹⁰⁰ Žr. šių rekomendacijų 1.2.3 skyrių.

1. 2 Valstybės narės

1.2.1 Ūkinės veiklos objektų, kuriems taikomas Europos PRTR reglamentas, identifikavimas, kurį vykdo kompetentingos institucijos

Ūkinės veiklos objektai, vykdančys I priede išvardytą veiklą, viršijančią pajėgumų ribines vertes, privalo pateikti identifikuojančią objektą informaciją atitinkamai kompetentingai institucijai, išskyrus atvejus, jei tokią informaciją kompetentinga institucija jau turi (žr. 6 apibrėžtą lauką). Todėl valstybė narė turi turėti informaciją apie ūkinės veiklos objektus, kuriems taikomas Reglamentas.

Europos PRTR reglamento I priede pateikiamas 65 veiklos rūšių sąrašas. Prie kelių I priedo sąrašo veiklos rūšių pažymėta pajėgumų ribinė vertė. Ataskaita rengiama, jei viršijama pajėgumų ir teršalų išleidimo ar perdavimo už objekto vietos ribų ribinė vertė. Jei pajėgumų ribinė vertė nenurodoma, visi tą veiklą vykdančys objektai privalo rengti ataskaitas, jei jie viršija teršalų išleidimo ar perdavimo už objekto vietos ribų ribinę vertę. TIPK veiklos ataskaita rengiama pagal EPER dokumentą ir paprastai yra gerai žinoma šalims narėms. Skirtumai tarp veiklos rūšių pagal TIPK direktyvą ir Europos PRTR paaiškinti 2 priedo 21 lentelėje.

Jei operatorius vykdo keletą veiklos rūšių pagal tą pačią I priede nurodytą veiklos rūšį tame pačiame objekte ir vietoje, šių veiklų pajėgumai sudedami (pvz., dengimo vonių tūriai). Atskiros veiklos rūšių gamybos pajėgumai taip pat sudedami I priede nurodytos veiklos lygmenyje. Pajėgumų suma palyginama su atitinkamos I priedo veiklos pajėgumų ribine verte, nurodyta Europos PRTR reglamento I priede.

Pagal Europos PRTR reglamento III priedą šalys narės turi pateikti **kiekvieno ūkinės veiklos objekto identifikacinį numerį**. Siekiant, kad atskaitos būtų darnios (nuoseklios) bei būtų galima įvertinti teršalų išleidimo ir perdavimo rodiklių raidą, atitinkamo objekto identifikacinis numeris turi būti tam tikrą laiką nepakitęs. Jei įmanoma, identifikacinis numeris turėtų būti analogiškas atitinkamam EPER numeriui. Dėl objekto veiklos pokyčių – uždarymų, perkėlimų, atsiskyrimų, susijungimų – ne visada įmanoma paskirti vieną identifikacinį numerį visam laikui. Operatorius turi pranešti apie ūkinės veiklos objekto pokyčius kompetentingai institucijai, kuri, jei reikia, paskirs naują identifikacinį numerį. Identifikacinio numerio pokyčius per 10 ataskaitinių metų (taip pat EPER ataskaitinių metų) kompetentinga institucija gali pažymėti „Teksto skiltyje, skirtoje tekstinei informacijai...“

Objektų identifikacinių numerių keitimo atvejais taikomos šios rekomendacijos:

- (1) Identifikaciniai numeriai nekeičiami, išskyrus jei tam yra svarbi priežastis.
- (2) Jei objektas uždaromas, identifikacinis numeris dar dešimt metų priskiriamas šiam objektui, kol šio laikotarpio duomenys bus patalpinti internete.
- (3) Jei objektas perkeliamas, jis gauna naują identifikacinį numerį.
- (4) Jei pasikeičia objekto operatorius, pavadinimas ar pagrindinė įmonė, identifikacinis numeris turėtų likti nepakitęs.
- (5) Jei objektas susijungia su kitu objektu toje pat vietoje, turėtų būti perimamas identifikacinis numeris objekto, kurio veikla analogiška naujo suformuoto ūkinės veiklos objekto veiklai.
- (6) Jei objektas padalijamas, identifikacinis numeris turi likti objektui, kuris tęsia pagrindinę (ekonominę) veiklą.
- (7) Būtų naudinga, jei kiekvienais ataskaitiniais metais „tekstinės informacijos“ skiltyje objektas pateiktų visus objekto raidos pokyčius per paskutiniuosius dešimt metų.

1.2.2 Informacija apie kompetentingas institucijas pasiteiravimui

Pagal 7(2) straipsnį ryšium su Europos PRTR reglamento III priedu, šalys narės privalo pateikti kiekvienam objektui informaciją apie „**kompetentingos institucijos atsakingus asmenis visuomenės informavimui**“. Nurodoma ši informacija:

- Kompetentingos institucijos pavadinimas
- Adresas
- Miestas (kaimas)
- Telefono nr.
- Fakso nr.
- El. p. Adresas

Ši informacija apie atsakingus asmenis pateikiama kiekvienam objektui ir bus patalpinta kartu su objekto ataskaita Europos PRTR tinklalapyje.

Valstybė narė gali nuspręsti, kad kompetentinga institucija visuomenės informavimui bus ta pati, kaip ir visai šaliai narei. Jei vienam objektui tenka daugiau negu viena kompetentinga institucija, dėl skaidrumo viena iš šių institucijų skiriama visuomenės informavimui.

1.2.3 Vertinimo kokybė

Valstybių narių kompetentingos institucijos turi įvertinti duomenų kokybę, ar atskirų ūkinės veiklos objektų pateikta informacija yra patenkinama išsamumo, darnumo ir patikimumo atžvilgiu.¹⁰¹

9 straipsnis. Kokybės užtikrinimas ir vertinimas

...

2. Kompetentingos institucijos įvertina 1 dalyje nurodytų objektų operatorių pateiktų duomenų kokybę, ypač jų išsamumą, darnumą ir patikimumą.

10 apibrėžtas laukas. Europos PRTR reglamento 9(2) straipsnis (Kokybės vertinimas, kurį atlieka kompetentingos institucijos)

Kompetentingos institucijos, kur tinkama, įvertina duomenis pagal jau turimą informaciją. Pavyzdžiui, kompetentingos institucijos gali norėti patikrinti gautus duomenis pagal:

- kompetentingų institucijų gautą informaciją licencijavimo metu arba tikrinant leidimų atitiktį;

¹⁰¹ Žr. šių rekomendacijų 1.1.12 skyrių.

- informaciją, gautą objektų savistabos pagrindu, apie kurią jie praneša kompetentingoms institucijoms;
- informaciją, susijusią su dalyvavimu Bendrijos ekovadybos ir audito sistemoje EMAS arba su ISO 14001.

Objektų operatoriai gali pateikti papildomą informaciją apie objektą.¹⁰² Tokia informacija gali būti naudinga kompetentingoms institucijoms, vertinant duomenų kokybę.

Tačiau reikia turėti omenyje, kad nacionaliniame lygmenyje gali būti įvesti apribojimai, neleidžiantys kompetentingoms institucijoms naudoti vienu tikslu gautą informaciją kitam priešingam ar nesusijusiam tikslui be asmens, pateikusio informaciją, sutikimo.

Atsiradus neatitikimų, neaiškumų ar kilus abejonėms dėl ūkinės veiklos objektų pateiktos informacijos, valstybių narių kompetentinga institucija gali paprašyti objekto patikslinti. Ūkinės veiklos objekto taip pat gali būti prašoma, jei reikia, papildyti pateiktą informaciją. Kompetentingos institucijos, remdamosios Europos PRTR 5 straipsnio 5 dalimi, gali patikrinti operatorių duomenis, įskaitant tuos, iš kurių paimta ataskaitoje pateikta informacija, bei metodologijos, kuria pagrįstas duomenų rinkimas, aprašymą.

Operatoriams pateikus duomenis, valstybės narės turi įsitikinti, ar visi valstybių narių Komisijai pateikiami dokumentai taip pat yra išsamūs, darnūs ir patikimi. Valstybės narės remia Europos Komisija, teikianti valstybių narių taikomą elektroninę patikros priemonę. Patikros priemonė, kurią valstybės narės gali parsisiųsti elektroniniu būdu, susideda iš kelių elektroninių duomenų patikrų, siekiant, kad duomenų kokybė atitiktų reikalavimus. Patikros priemonė – tai taikomoji programinė įranga, lengvai nustatanti klaidingus duomenis, tarkime, neteisingai pateiktas koordinatas, visiškai neteisingus skaičius, du kartus paminėtus teršalus ir objektus, nepranešusius apie teršalų išleidimą. Patikros priemonės naudojimas padės užtikrinti pateikiamų duomenų kokybę, atitikimą Europos PRTR III priede nustatytai duomenų pateikimo formai ir sklandų valstybių narių duomenų perdavimą Komisijai.

---

¹⁰² Žr. šių rekomendacijų 1.1.6 skyrių.

1.2.4 Informacijos konfidencialumas

Konfidencialumo nuostatos išdėstytos Europos PRTR reglamento 11 straipsnyje ryšium su 2003/4/EC direktyvos 4 straipsnio 2 dalimi.

11 straipsnis. Konfidencialumas

Jei vadovaudamasi 2003 m. sausio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2003/4/EB dėl visuomenės galimybės susipažinti su informacija apie aplinką (OJ L 41, 14.2.2003, 26 p.) 4 straipsniu valstybė narė laiko informaciją konfidencialia, pagal šio reglamento 7 straipsnio 2 dalį valstybė narė kiekvienų ataskaitinių metų ataskaitoje atskirai nurodo, kokia kiekvieno konfidencialumo reikalaujančio objekto informacija buvo nepranešta ir priežastį, dėl kurios ji buvo nepranešta.

11 apibrėžtas laukas. Europos PRTR reglamento 11 straipsnis (Konfidencialumas)

4 straipsnis. Išimtyms

[...]

„2. Valstybė narė gali nustatyti, kad prašymas pateikti aplinkosauginę informaciją gali būti atmestas, jei atskleidimas gali turėti neigiamus padarinius:

- (a) valstybės institucijų darbo konfidencialumas, jei tokį konfidencialumą numato įstatymai;
- (b) tarptautiniai santykiai, visuomenės saugumas ar nacionalinė gynyba;
- (c) teisingumo vykdymas, asmens teisę į nešališką teismą ar valstybės institucijos galimybę vykdyti baudžiamojo ar drausminio pobūdžio tyrimą;
- (d) komercinės ar gamybinės informacijos konfidencialumas, jei jį užtikrina nacionalinė ar Bendrijos teisė, siekianti apginti teisėtą ekonominį interesą, įskaitant ir viešąją statistikos konfidencialumo bei mokesčių paslapties interesus;
- (e) intelektinės nuosavybės teisės;
- (f) asmeninių duomenų ir (arba) fizinio asmens dokumentų konfidencialumas, jei asmuo nedavęs sutikimo atskleisti informaciją visuomenei ir tokį konfidencialumą numato nacionalinė ar Bendrijos teisė;
- (g) asmens, savanoriškai pateikęs reikalaujamą informaciją, interesai ar apsauga, kad jis nebūtų priverstas ar teisiškai įpareigotas pateikti informaciją, išskyrus atvejus, jei asmuo pats sutinka pateikti visuomenei informaciją;
- (h) aplinkos apsauga, su kuria susijusi informacija, tarkime retų veislių buvimo vieta;

1 ir 2 dalyje minėtų atsakymų pateikti informaciją priežastys nagrinėjamos apsiribojant viešuoju interesu, kuriam pasitarinaus tam tikro atvejo atskleidimas. Kiekvienu atveju viešojo intereso nauda atskleidimo atveju pasveriami intereso, susijusio su neatskleidimu atžvilgiu. Valstybė narė negali, remdamasi 2(a), (d), (f), (g) ir (h) punktais, patenkinti prašymą atsakyti pateikti informaciją, jei ji susijusi su teršalų išleidimais į aplinką. Remdamasi šiomis nuostatomis ir taikydama punktą (f), valstybė narė užtikrina atitikimą 1995 m. spalio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos 95/46/EB direktyvos reikalavimams, susijusiems su asmenų apsauga tvarkant jų asmeninius dokumentus bei laisvu tokių dokumentų judėjimu (OJ L 281, 23.11.1995, 31 p.).”

12 apibrėžtas laukas. 2003/4/EB direktyvos 4 straipsnio 2 dalis dėl informacijos konfidencialumo.

Visi operatorių pateikti duomenys pagal Europos PRTR 5 straipsnį patalpinami Europos PRTR, išskyrus konfidencialius duomenis pagal išsamų priešasčių, nurodytų 2003/4/EB direktyvos 4 straipsnio 2 dalies, sąrašą.

Sprendimą apie tai, kurie duomenys yra konfidencialūs, priima valstybės narės kompetentingos institucijos, remdamosios informacijos atskleidimo poveikiu atitinkamam operatoriui. Valstybės narės kompetentingos institucijos patvirtinti konfidencialūs duomenys nėra perduodami Europos Komisijai. Europos Komisija netikrina, ar valstybės narės atsiųsti duomenys yra įslaptinti, ar ne. Visus sprendimus dėl konfidencialumo priima kompetentingos valstybės narės institucijos pagal Europos PRTR reglamentą.

Bendrai tariant, informacijos pagal Europos PRTR reglamento 5 straipsnį nepateikimui gali būti pasitelktos visos 2003/4/EB direktyvos 4 straipsnio 2 dalyje išvardytos informacijos įslaptinimo

priežastys. Išimtyms taikomos informacijai apie teršalų emisijas (išleidimą).¹⁰³ Informacija apie teršalų emisijas (išleidimą) negali būti konfidenciali dėl 2003/4/EB direktyvos 4 straipsnio 2 dalies (b), (c) ir (d) papunkčiuose nurodytų priežasčių. Informacija apie teršalų emisijas (išleidimą) negali būti nepateikiama, remiantis 2003/4/EB direktyvos 4 straipsnio 2 dalies (a), (d), (f), (g) ar (h) papunkčiais arba kitomis priežastimis, negu nurodytos 2003/4/EB direktyvos 4 straipsnio 2 dalies (b), (c) ir (e) punkte.

Jokios išimtyms netaikomos informacijai apie perdavimą už objekto vietos ribų. Šiuo atveju atsižvelgiama į visas informacijos konfidencialumo priežastis, nurodytas 2003/4/EB direktyvos 4 straipsnio 2 dalyje. Tai ne visada reiškia, kad informacija būtina turi būti konfidenciali. Nustatydamos tam tikros informacijos konfidencialumo lygį, kompetentingos valstybių narių institucijos įvertina konfidencialumo priežastis, pasverdamos informacijos atskleidimo naudą viešajam interesui, palyginus su interesais informacijos neatskleidimo atveju.

Kai informacija neatskleidžiama dėl konfidencialumo, apie kiekvieną objektą, turintį konfidencialios informacijos, valstybės narės savo ataskaitoje praneša Europos Komisijai. Pagal Europos PRTR reglamento 7 straipsnio 2 dalį, nurodoma kiekvienos nepateiktos informacijos rūšis ir jos neatskleidimo priežastis.

Faktiškai tai reiškia, kad jei teršalų išleidimo ir perdavimo su nuotekomis atveju konfidencialus tik paties teršalo pavadinimas, jis turi būti pakeistas teršalų grupės pavadinimu; matavimo (skaičiavimo) metodo nepranešimo atveju, turi būti nurodomas pagrindas nepateikti duomenis pagal atitinkamą straipsnį (pavyzdys: „4 straipsnio 2 dalies b punktas“ = tarptautiniai santykiai, visuomenės saugumas ar nacionalinė gynyba; žr. 12 apibrėžtą lauką:

Teršalų išleidimas į orą						
	Teršalų Nr. pagal III priedą	Teršalų pavadinimas pagal II priedą	M/C/E	Taikomas metodas	Kiekis kg / per metus	Konfidencialumo priežastis
Konfidencialūs duomenys	-	Sunkusis metalas	M	-	8,45	2003/4/EB direktyvos 4 (2) (b) straipsnis

16 lentelė. Konfidencialių duomenų pateikimo ataskaitoje pavyzdys

¹⁰³ Teršalų „emisijų“ terminas naudojamas 2003/4/EB direktyvoje, o Europos PRTR reglamente naudojamas teršalų „išleidimo“ terminas.

Teršalų grupėms nurodyti naudojami šie pavadinimai vietoj atskirų teršalų pavadinimų:

Teršalų grupės	Teršalų Nr. pagal Europos PRTR reglamento II priedą
Šiltnamio efektą sukeliančios dujos	1, 3, 4, 5, 9, 10
Kitos dujos	2, 6, 7, 8, 11, 14, 15, 16, 80, 84, 85
Sunkieji metalai	17-24
Pesticidai	25-30, 32, 33, 36-39, 41, 44-46, 51, 59, 67, 74, 75, 77, 89
Chloruotos organinės medžiagos	31, 34, 35, 40, 42, 43, 47-50, 52-58, 60, 63, 90
Kitos organinės medžiagos	61, 62, 64-66, 68-73, 76, 78, 87, 88, 91
Neorganinės medžiagos	12, 13, 79, 81-83, 86.

17 lentelė. Europos PRTR teršalų skirstymas į teršalų grupes

Kai duomenys apie teršalų perdavimą nuotekomis yra konfidencialūs, reikia aiškiai nurodyti, kurie duomenys yra konfidencialūs (atliekų kiekis, atliekų tvarkymo operacija (R/D), M/C/E, naudojimo, šalinimo įmonės pavadinimas ir adresas, faktinės naudojimo ar šalinimo vietos pavadinimas ir adresas, konfidencialumo priežastis). Toliau (18 lentelėje) pateiktas ataskaitos apie atliekų perdavimą pavyzdys, kai atliekų kiekis nepateikiamas pagal 2003/4/EB direktyvos 4 straipsnio 2 dalies (d) punktą:

Pavojingų medžiagų perdavimas	Kiekis (t / per metus)	Atliekų tvarkymo operacija	M/C/E	Taikomas metodas	Naudojimo, šalinimo įmonės pavadinimas	Naudojimo, šalinimo įmonės adresas	Faktinės naudojimo, šalinimo vietos adresas	Konfidencialumo priežastis
Į kitas šalis	-	R	M	svėrimas	„Sunshine Components Ltd.“	Sun Street, Flowertown south, PP12 8TS, Jungtinė Karalystė	Sun Street, Flowertown south, PP12 8TS, Jungtinė Karalystė	2003/4/EB direktyvos 4 (2) (d) straipsnis

18 lentelė. Konfidencialių duomenų apie pavojingų atliekų perdavimą į kitas šalis ataskaitos ruošimo pavyzdys (duomenų pavyzdys; pagal 2003/4/EB direktyvos 4 straipsnio 2 dalies (d) punktą atliekų kiekis nepateikiamas).

Jei su ūkinės veiklos objekto identifikavimu susiję duomenys yra konfidencialūs dėl 2003/4/EB direktyvos 4 straipsnio 2 dalies (f) papunkčio (asmens duomenų apsauga), tai konfidencialūs yra tik objekto-fizinio asmens pavardė ir adresas. Šiuo atveju objekto pavadinimas ir adresas identifikavimui nebus pateikiami.¹⁰⁴ Geografinės objekto koordinatės neturi būti konfidencialios, kad visuomenė galėtų matyti bendrą pramoninių teršalų išleidimo ir perdavimo jų kaimynystėje kiekį.

¹⁰⁴ Žr. šių rekomendacijų 1.1.6 skyrių.

Toliau pateikiamas teršalų išleidimo į orą ataskaitos pavyzdys, kai objekto pavadinimas ir adresas, pagal 2003/4/EB direktyvos 4 straipsnio 2 dalies (f) punktą, nenurodomi.

Pavadinimas	Adresas	Geografinės koordinatės	Teršalų Nr.	Teršalų pavadinimas	M/C/E	Taikomas metodas	Kiekis (iš viso kg / per metus)	Kiekis (atsitiktini išleidimai, kg / per metus)	Konfidencialumo priežastis
-	-	8.665055 48.576678	1	Metanas (CH ₄)	C	IPCC	550 000	-	2003/4/EB direktyvos 4 (2) (f)

19 lentelė. Konfidencialių duomenų apie teršalų išleidimą į orą ataskaitos ruošimo pavyzdys (duomenų pavyzdys; pagal 2003/4/EB direktyvos 4 straipsnio 2 dalies (f) punktą objekto pavadinimas ir adresas nepateikiami).

1.2.5 Papildoma informacija

Kas treji metai valstybės narės privalo pateikti Komisijai papildomą informaciją. Komisija paruošia anketą, pagal kurią lengviau parengti šią informaciją. Valstybėms narėms pateikiamas anketos projektas, kad 19 straipsnyje nurodytas Komitetas laiku jį patvirtintų iki 2011 m. kovo mėnesio, dar prieš pirmą privalomą papildomos informacijos pateikimą. Europos Komisijai valstybių narių pateikta informacija leidžia Komisijai surinkti medžiagą apžvalginei ataskaitai, kaip reikalaujama pagal Europos PRTR 17 straipsnį (žr. 13 apibrėžtą lauką)

16 straipsnis. Papildoma valstybių narių pranešama informacija

1. Valstybės narės pagal 7 straipsnį kas trejus metus kartu su duomenimis pateikia bendrą ataskaitą, pagrįstą trejų paskutinių ataskaitinių metų informacija, informuoja Komisiją apie praktiką ir priemones, kurių buvo imtasi dėl:
  - (a) reikalavimų pagal 5 straipsnį;
  - (b) kokybės užtikrinimo ir vertinimo pagal 9 straipsnį;
  - (c) galimybių susipažinti su informacija pagal 10 straipsnio 2 dalį;
  - (d) informuotumo gerinimo veiksnių pagal 15 straipsnį;
  - (e) duomenų konfidencialumo pagal 11 straipsnį;
  - (f) baudų, numatytų pagal 20 straipsnį, ir jų taikymo patirties;
2. Komisija, siekdama palengvinti 1 dalyje nurodytą valstybių narių atsiskaitymą, siūlo parengti klausimyną, kuris bus priimtas pagal 19 straipsnio 2 dalyje aprašytą procedūrą

13 apibrėžtas laukas. Europos PRTR reglamento 16 straipsnis (valstybių narių pateikiama papildoma informacija)

1.2.6 Duomenų pateikimas: valdymas ir perdavimas

Objektai privalo atsiskaityti valstybių narių kompetentingoms institucijoms.¹⁰⁵ Pagal Europos PRTR III priedą, valstybės narės turi pranešti kiekvieno atitinkamo ūkinės veiklos objekto identifikacinį numerį ir valstybės narės kiekvieno objekto atsakingos institucijos informaciją visuomenės informavimui.¹⁰⁶ Valstybės narės turi perduoti Komisijai duomenis, susijusius su tam tikrais objektais. Pagal EPER, valstybės narės susitarė pateikti EAA nacionalinius duomenis elektronine forma, o Komisijai – CD-ROM formatu. Komisija laiku valstybėms narėms pateikia patikrų priemonę, kad palengvintų duomenų perdavimą.¹⁰⁷

1.2.7 Tvakaraštis

Valstybės narės nustato operatoriams skirtą ataskaitų kompetentingoms institucijoms pateikimo laiką. Operatoriams turi būti skirta pakankamai laiko atlikti savo pareigą – surinkti duomenis ir užtikrinti jų kokybę¹⁰⁸, kartu turi likti pakankamai laiko valstybei narei patikrinti kokybę¹⁰⁹ ir surinkti informaciją. Valstybės narės gali nustatyti datą iki kurios operatoriai privalo pateikti duomenis kompetentingoms institucijoms. Valstybės narės pačios turi perduoti Komisijai reikalaujamą informaciją pagal Europos PRTR nustatytą laiką (žr. 14 apibrėžtą lauką)

---

¹⁰⁵ Objektų ataskaitų rengimo reikalavimai pateikti nuo 1.1.6 iki 1.1.12 skyriaus.

¹⁰⁶ Žr. šių rekomendacijų 1.2.1. skyrių.

¹⁰⁷ Žr. šių rekomendacijų 1.2.3 skyrių.

¹⁰⁸ Žr. šių rekomendacijų 1.1.12 skyrių.

¹⁰⁹ Žr. šių rekomendacijų 1.2.3 skyrių.

7 straipsnis. Valstybių narių ataskaitos

1 Atsižvelgdamos į šio straipsnio 2 ir 3 dalyse išdėstytus reikalavimus, valstybės narės nustato datą, iki kurios operatoriai kompetentingai institucijai pateikia visus 5 straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytus duomenis ir 5 straipsnio 3, 4 ir 5 dalyse nurodytą informaciją.

1 Valstybės narės visus 5 straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytus duomenis Komisijai pateikia elektroniniu būdu, III priede pateikta forma ir laikydamosi tokio grafiko:

- pirmųjų ataskaitinių metų – per 18 mėnesių nuo ataskaitinių metų pabaigos;
- visų kitų ataskaitinių metų – per 15 mėnesių nuo ataskaitinių metų pabaigos;

Pirmieji ataskaitiniai metai yra 2007 metai.

▪▪ Komisija, Europos aplinkosaugos agentūros padedama, valstybių narių pranešamą informaciją įtraukia į Europos PRTR laikydamosi tokio grafiko:

1. pirmųjų ataskaitinių metų – per 21 mėnesį nuo ataskaitinių metų pabaigos;
2. visų kitų ataskaitinių metų – per 16 mėnesių nuo ataskaitinių metų pabaigos.

14 apibrėžtas laukas. Europos PRTR reglamento 7 straipsnis (Valstybių narių ataskaitos)

20 lentelėje pateikiamas pirmųjų ataskaitinių metų valstybių narių ataskaitų rengimo grafikas ir Europos Komisijos įsipareigojimas įtraukti informaciją į Europos PRTR pagal Europos PRTR reglamentą.

Ataskaitiniai metai	Operatorių ataskaitos	Valstybių narių ataskaitos	Komisijos vykdomas įtraukimas į registrą	Komisijos vykdomas peržiūrėjimas
2007 m.*	**	2009 m. birželio	2009 m. rugsėjo 30	2011 m. spalio 31
2008 m.	**	2010 m. kovo 31	2010 m. balandžio	
2009 m.	**	2011 m. kovo 31	2011 m. balandžio	
2010 m.	**	2012 m. kovo 31	2012 m. balandžio	2014 m. spalio 31
2011 m.	**	2013 m. kovo 31	2013 m. balandžio	
2012 m.	**	2014 m. kovo 31	2014 m. balandžio	

20 lentelė. Valstybių narių ataskaitų rengimo grafikas ir Europos Komisijos įsipareigojimas įtraukti informaciją į registrą bei ją peržiūrėti

* pirmieji Europos PRTR ataskaitiniai metai

** nusistato valstybės narės.

Komisija paruoš bandomąją interneto svetainę, kuria galės naudotis valstybės narės prieš pateikdamos galutinę informaciją, kaip nurodoma Europos PRTR reglamente. Bandomoji interneto svetainė įgalins paskutinį kartą patikrinti Komisijai pateikiamą informaciją dar iki galutinio termino, suteikto valstybėms narėms.

1.2.8 Informuotumo didinimas

Valstybės narės turi skatinti informuotumą apie Europos PRTR bei padėti naudotis Europos PRTR.

15 straipsnis. Informuotumo didinimas

Komisija ir valstybės narės skatina visuomenės informuotumą apie Europos PRTR ir užtikrina, kad būtų padedama naudotis Europos PRTR ir suprasti jame esančią informaciją bei naudotis ja.

15 apibrėžtas laukas. Europos PRTR reglamento 15 straipsnis (Informuotumo didinimas)

Šiuo tikslu šalys narės imsis atitinkamų priemonių, pvz., Europos PRTR tinklalapyje¹¹⁰ pateiks nacionalinių PRTR tinklalapių nuorodas arba nacionaliniuose leidiniuose informuos, kaip naudotis Europos PRTR.

1.2.9 Baudos

Pagal Europos PRTR reglamento 20 straipsnį, valstybės narės nustato taisykles, pagal kurias skiriamos baudos už pažeidimus, ir imasi priemonių, kad būtų įgyvendintas Europos PRTR reglamentas. Valstybės narės įpareigos informuoti Komisiją apie šias nuostatas po vienerių metų nuo Europos PRTR įsigaliojimo (t. y. iki 2007 m. vasario 20 d.) bei nedelsiant informuoti Komisiją apie visus tolesniu pakeitimus (žr. 16 apibrėžtą lauką).

20 straipsnis. Baudos

- 1. Valstybės narės nustato baudų už šio reglamento nuostatų pažeidimus taikymo taisykles ir imasi visų priemonių, būtinų jų įgyvendinimui užtikrinti. Numatytos baudos turi būti veiksmingos, proporcingos ir sulaukyti nuo pažeidimų.*
- 2. Valstybės narės apie šias nuostatas Komisijai praneša ne vėliau kaip po vienerių metų nuo šio reglamento įsigaliojimo, o apie vėlesnius joms įtakos turinčius pakeitimus – nedelsdamos.*

16 apibrėžtas laukas. Europos PRTR reglamento 20 straipsnis (Baudos)

¹¹⁰ www.prtr.ec.europa.eu

1.3 Europos Komisija

1.3.1 Europos PRTR projektas ir struktūra

Pagal Europos PRTR reglamento 4 straipsnį, Komisija publikuoja Europos PRTR. Tai atliekama Europos PRTR tinklalapyje: www.prtr.ec.europa.eu.

Informacija bus pateikiama bendrai ir atskirai, pagal šias paieškos galimybes:

- Ūkinės veiklos objektas, įskaitant objekto pagrindinę įmonę, jei taikoma, geografinė vieta, įskaitant upės baseiną;
- Veikla;
- Paplitimas valstybės narės ar Bendrijos mastu;
- Atitinkamai teršalas arba atliekos;
- Kiekviena aplinkos terpė, į kurią teršalas išleidžiamas (oras, vanduo, žemė);
- Atitinkamai už objekto vietos ribų perduodamos atliekos ir jų paskirties vieta;
- Už objekto ribų perduodamos teršalų turinčios nuotekos;
- Pasklidieji šaltiniai;
- Objekto savininkas ar operatorius.

Bus pateikiama paskutinių 10 metų informacija. Europos PRTR tinklalapyje bus pateikiamos nurodos į kitus informacijos šaltinius, nurodytus Europos reglamento 4 straipsnio 3 dalyje (17 apibrėžtas laukas).

4 straipsnis. Projektas ir struktūra

Europos PRTR turi nuorodas į:

- nacionalinius valstybių narių PRTR;
- kitas svarbias esamas, visuomenei prieinamas su PRTR susijusių dalykų duomenų bazes, įskaitant nacionalinius kitų protokolų pasirašiusių valstybių PRTR ir, jei tai tikslinga, kitų šalių registrus;
- objektų interneto svetaines, jei tokios svetainės yra ir jei objektai tokias nuorodas pateikia.

17 apibrėžtas laukas. Europos PRTR reglamento 4 straipsnio 3 dalis (nuorodos Europos PRTR interneto svetainėje)

1.3.2

Komisijos (EAA) vykdomas duomenų valdymas

Valstybių narių paruošti duomenys Europos PRTR bus saugomi ir tvarkomi EAA ReportNet interneto svetainėje ir patalpinami Europos PRTR svetainėje. Visus Europos PRTR duomenis visuomenė galės parsisiųsti ir jais naudotis.¹¹¹ Komisija (EAA) valstybėms narėms suteiks patikros priemonę, kad duomenys saugojimui EAA būtų pateikiami vieninga forma. Išorės konsultantai bei teminiai centrai bus įpareigoti atlikti galias duomenų analizes ir vertinimus, skirtus specifiniams duomenų aspektams ir duomenų tvarkymui bei vertinimui.

1.3.3

Galimybė susipažinti su informacija

Europos PRTR interneto svetainė bus nemokama ir visada lengvai pasiekama. Per numatytą laiką Europos Komisija patalpins pateiktą informaciją Europos PRTR interneto svetainėje.¹¹²

Informacija apie Europos PRTR bus papildomai prieinama kitomis elektroninėmis priemonėmis, tokiomis kaip „Europos tiesioginis informacinis tinklas“ (*Europe Direct Information Network*).¹¹³ Tai tarnyba, siūlanti informaciją įvairiomis ES reikalų temomis ir pateikianti tiesioginius atsakymus susitikimo metu, telefonu, kompiuteriu, kitu informacijos šaltiniu bei patarianti įvairiais klausimais ES, nacionaliniame ir vietiniame lygmenyse.¹¹⁴

10 straipsnis. Galimybė susipažinti su informacija

▪ ▪ Komisija, padedama Europos aplinkosaugos agentūros ir 7 straipsnio 3 dalyje numatytais terminais, padaro Europos PRTR nemokamai viešai prieinamą, paskelbdama internete.

▪ ▪ Jei Europos PRTR esanti informacija nėra visuomenei lengvai prieinama tiesioginėmis elektroninėmis priemonėmis, atitinkama valstybė narė ir Komisija palengvina visuomenei prieinamumą Europos PRTR naudotis elektroniniu būdu viešai prieinamose vietose.

18 apibrėžtas laukas. Europos PRTR reglamento 10 straipsnis (Galimybė susipažinti su informacija)

¹¹¹ www.prtr.ec.europa.eu

¹¹² Žr. 1.2.7 skyriaus 20 lentelę.

¹¹³ Žr. 1.2.8 skyrių.

¹¹⁴ „Europos tiesioginis informacinis tinklas“ prieinamas visuomenei įvairiais būdais:

1. tiesioginių susitikimų metu 400 Europos vietų;
2. Nemokama telefono linija EUROPE DIRECT visose valstybėse narėse: 00 800 6 7 8 9 10 11 arba paprastas telefono numeris: +32-2-299 96 96, kuriuo galima paskambinti iš bet kurios pasaulio vietos;
3. kompiuteriu–elektroniniu paštu arba interneto svetainėje:
<http://europa.eu.int/europedirect/>

1.3.4 Visuomenės dalyvavimas

Pagal Europos PRTR reglamento 12 straipsnį, Komisija suteikia visuomenei išankstines ir veiksmingas galimybes dalyvauti tolesniame Europos PRTR kūrime.

*12 straipsnis.
Visuomenės dalyvavimas*

12 straipsnis. Visuomenės dalyvavimas

- ▪ *Komisija visuomenei suteikia išankstines ir veiksmingas galimybes prisidėti prie tolesnio Europos PRTR plėtojimo, įskaitant gebėjimų stiprinimą ir šio reglamento pakeitimų rengimą.*
- ▪ *Visuomenei suteikiama galimybė per protingą laikotarpį pateikti atitinkamas pastabas, informaciją, tyrimus arba nuomones.*
- ▪ *Komisija tinkamai atsižvelgia į tokį indėlį ir visuomenei praneša jos dalyvavimo rezultatus.*

19 apibrėžtas laukas. Europos PRTR reglamento 12 straipsnis (Visuomenės dalyvavimas)

Siekiant užtikrinti tinkamą visuomenės dalyvavimą, ruošiant Europos PRTR reglamento pakeitimus, mažiausiai prieš 6 savaites bus pakviestos atitinkamos suinteresuotosios pusės dalyvauti tam tikruose susirinkimuose Europos PRTR 19 straipsnyje numatytame komitete. Suinteresuotųjų pusių dalyvavimą komiteto darbe gali pratęsti konsultacijos internetu. Visuomenei pateikti pastabas bus skirta pakankamai laiko (mažiausiai 6 savaitės), ypač atliekant Europos PRTR pakeitimus.

Komisija atsižvelgs į šį indėlį ir informuos visuomenę apie visuomenės dalyvavimo rezultatus.

1.3.5 Galimybė susipažinti su informacija

Komisija skatins susipažinimą su Europos PRTR ir stengsis, kad Europos PRTR būtų lengvai pasiekiamas (žr. 15 apibrėžtą lauką).

Komisija skatins susipažinimą su Europos PRTR per EPER, pvz., surengdama renginį pirmųjų ataskaitų ciklo proga, platindama reklaminę medžiagą, rengdama seminarus, leidinius, spaudos konferencijas, skleisdama informaciją apie Europos PRTR kituose tarptautiniuose forumuose ir pan.

Komisija padės susipažinti su Europos PRTR kitomis priemonėmis negu vien internetu nacionaliniu mastu, pvz., per EUROPE DIRECT informacinį tinklą.¹¹⁵

1.3.6 Kokybės užtikrinimo ir kokybės vertinimo koordinavimas

Operatoriai yra atsakingi už kokybės užtikrinimą objektuose (žr. 1.1.12 skyrių). Kompetentingos institucijos turi įvertinti operatorių pateiktų duomenų kokybę, ypač jų išsamumą, darnumą ir patikimumą (žr. 1.2.3 skyrių). Komisijos pareiga – koordinuoti kokybės užtikrinimą ir vertinimą, konsultuojantis su Komitetu, įkurtu pagal Europos PRTR reglamento 19 straipsnį.

¹¹⁵Žr. 1.3.3 skyrių.

...

3. Komisija, konsultuodamasi su 19 straipsnio 1 dalyje nurodytu komitetu, koordinuoja kokybės užtikrinimo ir kokybės vertinimo darbą.
4. Komisija 19 straipsnio 2 dalyje nurodyta tvarka gali patvirtinti stebėsenos ir ataskaitų apie teršalų išleidimus pateikimo gaires. Šios gairės, kur reikia, turi atitikti tarptautiniu mastu patvirtintą metodologijas ir atitikti kitus Bendrijos teisės aktus.

20 apibrėžtas laukas. Europos PRTR reglamento 9 straipsnio 3 ir 4 dalys (susijusios su Komisijos vykdomu kokybės užtikrinimo ir vertinimo koordinavimu)

Komisija ir Europos aplinkos agentūra atliks kai kurių ataskaitų duomenų patikras ir ypač atsižvelgs į informacijos išsamumą ir nuoseklumą.

Komisija koordinuos kokybės užtikrinimą ir vertinimą:

- pateikdama suinteresuotosioms pusėms ir visuomenei dokumento rekomendacijas;
- suteikdama valstybėms narėms tinkamas patikros priemones, kad palengvintų duomenų perdavimą ir užtikrintų keliamus kokybės reikalavimus¹¹⁶;
- nagrinėdama kas trejus metus valstybių narių pateikiamą papildomą informaciją.¹¹⁷

Be to, pagal Europos PRTR reglamento 9 straipsnio 3 dalį, Komisija kartu su Europos PRTR reglamento 19 straipsnyje nustatyto Komitetu koordinuoja kokybės užtikrinimą ir vertinimą, jei valstybė narė, atitinkamas suinteresuotas asmuo ar pati Komisija mano reikalinga imtis veiksmų, susijusių su kokybės aspektais.

Atsiradus dideliems skirtumams tarp valstybių narių renkamų ir pateikiamų duomenų, gali būti naudinga Komisijai pasiūlyti ir priimti, pagal 9 straipsnio 4 dalį, emisijų stebėsenos ir ataskaitų rengimo gaires (žr. 20 apibrėžtą lauką).

1.3.7 Teršalų išleidimas iš pasklidusių šaltinių

Komisija, padedant Europos aplinkos agentūrai, įtraukia į Europos PRTR informaciją apie teršalų išleidimus iš pasklidusių taršos šaltinių, jei tokia informacija yra ir valstybių narių jau buvo pateikta. Ši informacija turi būti tinkamai pateikta Europos PRTR interneto svetainėje. Jei tinkamos informacijos nėra, Komisija imasi priemonių, kad inicijuotų informacijos apie atitinkamų teršalų išleidimą, ataskaitų rengimą.

8 straipsnis. Iš pasklidusių taršos šaltinių išleidžiami teršalai

- Komisija, Europos aplinkos agentūros padedama, informaciją apie iš pasklidusių taršos šaltinių išleidžiamus teršalus, kai tokia informacija turima ir valstybių narių jau buvo pateikta, įtraukia į Europos PRTR.
- Šio straipsnio 1 dalyje nurodyta informacija sisteminama taip, kad vartotojai iš pasklidusių taršos šaltinių išleidžiamų teršalų galėtų ieškoti ir juos nustatyti pagal reikiamą erdvinį išskaidymą, ir ji apima informaciją apie informacijai gauti taikytą metodologiją.
- Jei Komisija nustato, kad duomenų apie iš pasklidusių taršos šaltinių išleidžiamus teršalus nėra, ji, remdamasi 19 straipsnio 2 dalyje nurodyta tvarka ir, kur reikia, vadovaudamasi tarptautiniu mastu patvirtinta metodologija, imasi priemonių inicijuoti ataskaitų apie atitinkamus iš vieno ar kelių pasklidusių taršos šaltinių išleidžiamus teršalus pateikimą.

¹¹⁶ Žr. 1.2.6 skyrių.

¹¹⁷ Žr. 1.3.8 skyrių.

Komisija peržiūrės esamą ataskaitų rengimo veiklą ir jau esamą apskaitą, susijusią su išleidimais iš pasklidusių taršos šaltinių, pvz., ataskaitas apie šiltnamio efektą sukeliančias dujas, ir paruoš apskaitą Europos mastu apie valstybių narių jau pateiktus išleidimus iš pasklidusių taršos šaltinių.

Pirmuoju bandomuoju atveju apskaitoje dėmesys bus skiriamas surinktai medžiagai apie 91 Europos PRTR teršalų rūšį kelių eismo, laivybos, aviacijos, žemės ūkio, statybos, tirpiklių naudojimo, kurą deginančių namų apyvokos įrenginių, išskastinio kuro paskirstymo ir nedidelių pramonės objektų (mažos ir vidutinės įmonės) sektoriuose.

Jei Komisija nustato, kad duomenų nėra, imasi priemonių, kad inicijuotų informacijos apie atitinkamų teršalų išleidimą, ataskaitų rengimą.

1.3.8 Valstybių narių pateiktos informacijos nagrinėjimas

Kas treji metai Komisija spausdina valstybių narių pateiktos informacijos apžvalgą ir pateikia Europos PRTR veiklos vertinimą Europos Parlamentui ir Tarybai.

17 straipsnis. Komisijos atliekama peržiūra

- *Komisija nagrinėja valstybių narių pagal 7 straipsnį pateiktą informaciją ir, pasikonsultavusi su valstybėmis narėmis bei remdamasi turima paskutinių trejų ataskaitinių metų informacija praėjus šešiams mėnesiams nuo šios informacijos pateikimo internete, kas treji metai paskelbia ataskaitą.*
- *Ši ataskaita kartu su Europos PRTR veiklos įvertinimu pateikiama Europos Parlamentui ir Tarybai.*

22 apibrėžtas laukas. Europos PRTR reglamento 17 straipsnis (Peržiūra)

Kas treji metai Komisija įvertina visą Europos PRTR ataskaitų rengimo procesą. Informacijos nagrinėjimo metu dėmesys bus sutelkiamas į duomenų rinkimo vertinimą bei ataskaitų rengimo procesą tokiais klausimais, kaip, pvz., teršalų kiekio nustatymui taikomi metodai, duomenų išsamumas, darnumas (nuoseklumas) ir patikimumas, duomenų valdymas ir ataskaitų pateikimo terminai. Remdamasi atskaita, Komisija rekomenduos Europos PRTR ataskaitų rengimo veiksmingumo ir efektyvumo patobulimus.

Pagal Europos PRTR reglamento I priedo (2) išnašą, pajėgumo ribinė vertė (10 000 metrų per dieną) „atskirai veikiantiems pramoniniams nuotekų valymo įrenginiams, kurie tarnauja vienai ar daugiau šio priedo veiklų“, bus Komisijos iš naujo nagrinėjama vėliausiai 2010 m., praėjus pirmajam ataskaitų rengimo ciklui.

1.3.9 Papildoma informacija

Pagal Europos PRTR reglamento 16 straipsnio 2 dalį (žr. 13 apibrėžtą lauką), Komisija pateiks pasiūlymą anketai, kuri palengvintų valstybių narių ataskaitų rengimą. Anketos projektas bus pristatytas Europos PRTR 19 straipsnyje nurodytam Komitetui, kad būtų patvirtintas pagal 19

straipsnio 2 dalyje nurodytą darbo tvarką.¹¹⁸

1.3.10 Grafikas

Komisija įpareigota įtraukti valstybių narių pateiktą informaciją į Europos PRTR, pagal Europos PRTR reglamento 7 straipsnyje nustatytus terminus, ir kas treji metai peržiūrėti ataskaitų rengimą (žr. 22 apibrėžtą lauką). 20 lentelėje¹¹⁹ pateiktas pirmųjų septynerių ataskaitinių metų grafikas, kuriame nurodomi duomenų įtraukimo į Europos PRTR bei šalių narių ataskaitų rengimo peržiūrėjimo terminai.

1.3.11 Komitetas

Komisijai padeda Komitetas. Komiteto darbo tvarka numatyta Europos PRTR reglamento 19 straipsnyje (žr. 23 apibrėžtą lauką); interpretuojamame ryšium su 1999/468/EB sprendimo 5. 7 ir 8 straipsniais.¹²⁰

19 straipsnis. Komitetas

1. *Komisijai padeda komitetas (toliau – Komitetas).*
2. *Darant nuorodą į šią straipsnio dalį, taikomi Sprendimo 1999/468/EB 5 ir 7 straipsniai, atsižvelgiant į minėto sprendimo 8 straipsnį. Sprendimo 1999/468/EB 5 straipsnio 6 dalyje nustatytas laikotarpis – trys mėnesiai.*

23 apibrėžtas laukas. Europos PRTR reglamento 19 straipsnis (Komitetas)

Konsultuodamasi su Komitetu, Komisija:

- koordinuoja kokybės užtikrinimo ir kokybės vertinimo darbą pagal Europos PRTR reglamento 9 straipsnio 3 dalį (žr. 20 apibrėžtą lauką)
- ruošia gairių dokumentą, remiantį Europos PRTR įgyvendinimą pagal 14 straipsnį (žr. 2 apibrėžtą lauką).

Kartu su Komitetu Komisija:

- imsis priemonių inicijuoti atitinkamų teršalų išleidimo iš vieno ar daugiau pasklidusių šaltinių ataskaitų rengimą, kaip nurodyta Europos PRTR reglamento 8 straipsnio 3 dalyje (žr. 21 apibrėžtą lauką);
- patvirtins emisijų stebėsenos ir ataskaitų rengimo gaires, kaip nurodyta Europos PRTR reglamento 9 straipsnio 4 dalyje (žr. 20 apibrėžtą lauką);
- patvirtins anketą, kuri palengvintų valstybėms narėms papildomų ataskaitų rengimą pagal 16 straipsnio 2 dalį (žr. 13 apibrėžtą lauką);
- patvirtins Europos PRTR reglamento II ir III priedų pakeitimus, būtinus, siekiant patvirtinti priedus su mokslo ir technikos pažanga; arba JTEKK PRTR protokolo šalių susirinkimui

¹¹⁸ Žr. 1.2.5 skyrių.

¹¹⁹ Žr. 1.2.7 skyrių.

¹²⁰ 1999 m. birželio 28 d. Tarybos sprendimas 1999/468/EB, nustatantis įgyvendinimo įgaliojimų, suteiktų Komisijai, vykdymo tvarką.

priėmus, protokolo priedų pakeitimą pagal Europos PRTR reglamento 18 straipsnį (žr. 24 apibrėžtą lauką).

1.3.12 Priedų pakeitimai

Europos PRTR reglamento II ir III priedų pakeitimai būtini priimant priedus su mokslo ir technikos pažanga; arba JTEKK PRTR protokolo šalių susirinkimui priėmus, protokolo priedų pakeitimus, Komisija juos patvirtina, padedant 19 straipsnio 2 dalyje nurodytam Komitetui (žr. 24 apibrėžtą lauką).

Europos PRTR reglamento I priedo pakeitimai, pagrįsti bendru sprendimu, kaip nurodyta EC sutarties 251 straipsnyje.

18 straipsnis. Priedų pakeitimai

Bet kokie pakeitimai reikalingi suderinti:

(a) šio reglamento II ar III priedams su mokslo ir technikos pažanga;

 ■ šio reglamento II ir III priedams po to, kai per Protokolo šalių susirinkimą buvo priimtas bet koks Protokolo priedų pakeitimas, priimami 19 straipsnio 2 dalyje numatyta tvarka;

24 apibrėžtas laukas.

Europos PRTR reglamento 18 straipsnis (Priedų pakeitimai)

Terminų žodynas

Atkreipkite dėmesį, kad daug rekomendacijų dokumente vartojamų terminų apibrėžti Europos PRTR reglamento 2 straipsnyje.

Nustatymo riba Kiekio nustatymo riba, apibūdinama, kaip minimali koncentracija arba éminio kiekis, kuriam nustatyta tam tikri kokybės kriterijų visumos reikalavimai.

CAS numeris Cheminių medžiagų santrumpų tarnybos (CAS) registro numeris¹²¹, universalus ir tikslus atskirų cheminių junginių identifikavimo ženklas. Europos PRTR II priedo antroje skiltyje, kur taikoma, pateikiamas kiekvieno teršalo rúšies CAS numeris.

---

¹²¹ Daugiau informacijos apie CAS registro numerius žr. <http://www.cas.org/EO/regsys.html>

II dalis. Priedai

1 priedas. Reglamentas dėl Europos PRTR sukūrimo

Aktai, kuriuos skelbti privaloma)

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS (EB) Nr. 166/2006

2006 m. sausio 18 d.

dėl Europos išleidžiamų ir perduodamų teršalų registro sukūrimo, keičiančio Tarybos direktyvas 91/689/EEB ir 96/61/EB

(tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Europos bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 175 straipsnio 1 dalį,

atsižvelgdami į Komisijos pasiūlymą,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę¹²²,

pasikonsultavę su Regionų komitetu,

laikydami Sutarties 251 straipsnyje nustatytos tvarkos¹²³,

kadangi:

- (1) Europos Parlamento ir Tarybos sprendimu Nr. 1600/2002/EB¹²⁴ patvirtinta šeštąja Bendrijos aplinkosaugos veiksnių programa yra reikalaujama remti prieinamos informacijos apie aplinkos raidos būklę ir tendencijas, susijusias su socialinėmis, ekonominėmis ir sveikatos apsaugos tendencijomis, teikimą piliečiams ir gerinti bendrą informuotumą aplinkos apsaugos klausimais.
- (2) JT EEK konvencijoje dėl galimybių susipažinti su informacija, visuomenės dalyvavimo priimančiam sprendimams ir teisės kreiptis į teismus aplinkosaugos klausimais (toliau – Orhuso konvencija), Europos bendrijos pasirašytoje 1998 m. birželio 25 d., pripažįstama, kad suteikus visuomenei daugiau galimybių susipažinti su informacija apie aplinką ir šią informaciją platinant yra prisidedama prie didesnio informuotumo aplinkosaugos klausimais, laisvo keitimosi nuomonėmis, veiksmingesnio visuomenės dalyvavimo priimančiam sprendimams dėl aplinkosaugos ir galiausiai prie geresnės aplinkos kūrimo.
- (3) Išleidžiamų ir perduodamų teršalų registrai (toliau – IIPTR) yra kaštų prasme efektyvi priemonė, skatinanti tobulinti aplinkosaugos veiklą, suteikianti visuomenei galimybių susipažinti su aplinkosaugos informacija apie išleidžiamus ir už objekto vietos ribų perduodamus teršalus bei atliekas, naudotina stebėti tendencijas, parodyti taršos mažinimo pažangą, stebėti tam tikrų tarptautinių susitarimų laikymąsi, nustatyti prioritetus ir įvertinti pažangą, įgyvendinant Bendrijos bei nacionalinę aplinkosaugos politiką bei programas.

¹²² 2005 m. balandžio 6 d. pateikta nuomonė (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje).

¹²³ 2005 m. liepos 6 d. Europos Parlamento nuomonė (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje) ir 2005 m. gruodžio 2 d. Tarybos sprendimas.

¹²⁴ OL L 242, 2002 09 10, p. 1.

(4) Integruotas ir darnus IPTR visuomenei, pramonei, mokslininkams, draudimo bendrovėms, vietos valdžios institucijoms, nevyriausybinėms organizacijoms ir kitiems sprendimus priimančioms asmenims suteikia patikimą duomenų bazę, leidžiančią palyginti duomenis ir ateityje priimti sprendimus aplinkosaugos klausimais.

(5) 2003 m. gegužės 21 d. Europos bendrija pasirašė JT EEK protokolą dėl išleidžiamų ir perduodamų teršalų registrų (toliau – Protokolas). Kad Bendrija galėtų sudaryti Protokolą, Bendrijos teisės nuostatos turi jį atitikti.

(6) Europos išmetamų teršalų registras (toliau – EITR) buvo įsteigtas Komisijos sprendimu 2000/479/EB.¹²⁵ Protokolas grindžiamas tais pačiais principais, kaip ir EITR, tačiau yra platesnis – į jį įtrauktos ataskaitos apie didesnę teršalų, veiklos rūšių, į žemę išleidžiamų teršalų, iš pasklidusių taršos šaltinių išleidžiamų ir už objekto vietos ribų perduodamų teršalų skaičių.

(7) Europos IPTR siekiami tikslai ir vykdytini uždaviniai gali būti pasiekti ir įvykdyti tik tuomet, kai duomenys yra patikimi ir palyginami. Todėl duomenų kokybiškumui ir palyginamumui užtikrinti reikia atitinkamai suderinti duomenų rinkimo ir perdavimo sistemą. Pagal Protokolą Europos IPTR turėtų būti kuriamas taip, kad visuomenė kiek įmanoma paprasčiau galėtų naudotis juo internetu. Išleidžiamus ir perduodamus teršalus turėtų būti lengva rasti įvairiomis sudėtinėmis ir nesudėtinėmis formomis, kad per protinę laikotarpį būtų galima gauti didžiausią informacijos kiekį.

¹²⁵ OL L 192, 2000 07 28, p. 36.

- (8) Toliau siekiant remti prieinamos informacijos apie aplinkos būklę ir tendencijas teikimą piliečiams bei gerinti bendrą informuotumą aplinkos apsaugos klausimais, Europos IPTR turėtų būti nuorodos į kitas panašias valstybių narių, valstybėmis narėmis nesančių valstybių ir tarptautinių organizacijų duomenų bazes.
- (9) Pagal Protokolą, Europos IPTR taip pat turėtų būti informacijos apie konkrečias atliekų šalinimo operacijas, apie kurias ataskaitose turi būti pranešama kaip apie į žemę išleidžiamus teršalus; apie naudojimo operacijas, tokias kaip tręšimą dumbliu ir mėšlo paskleidimą, šioje kategorijoje nepranešama.
- (10) Kad būtų pasiektas Europos IPTR tikslas teikti visuomenei patikimą informaciją ir sudaryti sąlygas priimti žiniomis pagrįstus sprendimus, būtina numatyti pakankamus, tačiau griežtus duomenų rinkimo ir ataskaitų pateikimo terminus, ypač dėl valstybių narių ataskaitų Komisijai pateikimo.
- (11) Ataskaitos apie iš pramonės objektų išleidžiamus teršalus, nors jos dar ne visuomet yra nuoseklios, išsamios ir palyginamos, daugelyje valstybių narių pateikiamos nusistovėjusia tvarka. Prireikus, ataskaitų apie iš pasklidusių taršos šaltinių išleidžiamus teršalus pateikimas turėtų būti gerinamas, siekiant suteikti galimybes už politikos formavimą atsakingiems pareigūnams geriau suprasti tų išleidžiamų teršalų vietą bendrame kontekste ir pasirinkti veiksmingiausią sprendimą taršai mažinti.
- (12) Valstybių narių pranešami duomenys turėtų būti labai kokybiški, ypač jų pateikimo išsamumo, darnumo ir patikimumo požiūriu. Labai svarbu ateityje koordinuoti operatorių ir valstybių narių pastangas gerinti pranešamų duomenų kokybę. Todėl Komisija kartu su valstybėmis narėmis pradės kokybės užtikrinimo darbą.
- (13) Pagal Orhuso konvenciją visuomenei turėtų būti suteiktos galimybės nenurodant intereso susipažinti su Europos IPTR esančia informacija, pirmiausia užtikrinant, kad Europos IPTR numatytą galimybę su ja susipažinti tiesiogiai elektroniniu būdu internetu.
- (14) Turėtų būti neribojama galimybė susipažinti su Europos IPTR esančia informacija, o šios taisyklės išimtis turėtų būti daroma tik tuomet, kai ją aiškiai numato galiojantys Bendrijos teisės aktai.
- (15) Pagal Orhuso konvenciją turėtų būti užtikrintas visuomenės dalyvavimas toliau plėtojant Europos IPTR, iš anksto visuomenei suteikiant geras galimybes pateikti pastabas, informaciją, analizę arba sprendimų priėmimui svarbias nuomones. Pareiškėjai turėtų turėti galimybę prašyti administracine arba teismine tvarka išnagrinėti valdžios institucijos veiksmus arba neveikimą jų prašymo atžvilgiu. Siekdamas didesnio Europos IPTR naudingumo ir poveikio, Komisija ir valstybės narės turėtų bendradarbiauti rengdamos rekomendacijas, skirtas Europos IPTR įgyvendinti, skatindamos visuomenės informuotumą bei tinkamai ir laiku teikdamos techninę pagalbą.
- (16) Šiam Reglamentui įgyvendinti būtinos priemonės turėtų būti priimtos, remiantis 1999 m. birželio 28 d. Tarybos sprendimu 1999/468/EB, nustatančiu Komisijos naudojimosi jai suteiktais įgyvendinimo įgaliojimais tvarką.¹²⁶
- (17) Kadangi siūlomo veiksmo tikslo, t. y. suteikti visuomenei daugiau galimybių susipažinti su informacija apie aplinką, sukurtą integruotą, suderintą ir visą Bendriją apimančią elektroninę duomenų bazę, valstybės narės negali deramai pasiekti, nes būtina palyginti valstybių narių duomenis, o dėl to reikalingas aukštas suderinimo lygis, to tikslo būtų geriau siekti Bendrijos lygiu, laikydamosi Sutarties 5 straipsnyje numatyto subsidiarumo principo. Bendrija gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą, šia direktyva neviršijama to, kas būtina nurodytam tikslui pasiekti.
- (18) Siekiant supaprastinti ir racionalizuoti ataskaitų reikalavimus, turėtų būti iš dalies pakeista 1991 m. gruodžio 12 d. Tarybos direktyva 91/689/EEB dėl pavojingų atliekų¹²⁷ ir 1996 m. rugsėjo 24 d. Tarybos direktyva 96/61/EB dėl taršos integruotos prevencijos ir kontrolės.¹²⁸
- (19) Europos IPTR, be kita ko, siekiama informuoti visuomenę apie svarbias teršalų emisijas, susijusias su veikla, kurią apima Direktyva 96/61/EB. Tai reiškia, kad pagal šį reglamentą visuomenei turėtų būti pateikiama informacija, susijusi su tos Direktyvos I priede apibrėžtų įrenginių išleidžiamais teršalais.
- (20) Siekiant sumažinti vienodų pranešimų skaičių išleidžiamų ir perduodamų teršalų registrų sistema, vadovaujantis Protokolu, pagal galimybes gali būti integruojama į esamus informacijos šaltinius, pvz., su licencijomis arba leidimais dirbti susijusius pranešimo mechanizmus. Pagal Protokolą, šio Reglamento nuostatos neturi įtakos valstybių narių teisei išlaikyti arba įkurti išsamesnę arba labiau visuomenei prieinamą išleidžiamų ir perduodamų teršalų registrą negu reikalaujama Protokolu.

¹²⁶ OL L 184, 1999 07 17, p. 23.

¹²⁷ OL L 377, 1991 12 31, p. 20. Direktyva su pakeitimais, padarytais Direktyva 94/31/EB (OL L 168, 1994 07 02, p. 28).

¹²⁸ L L 257, 1996 10 10, p. 26. Direktyva su paskutiniais pakeitimais, padarytais Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1882/2003 (OL L 284, 2003 10 31, p. 1

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

Reguliavimo dalykas

Siekiant įgyvendinti JT EEK protokolą dėl išleidžiamų ir perduodamų teršalų registrų (toliau – Protokolas) ir padėti visuomenei dalyvauti priimant sprendimus aplinkosaugos klausimais, taip pat prisidėti prie aplinkos taršos prevencijos ir mažinimo, šiuo reglamentu Bendrijos mastu įsteigiamas integruotas visuomenei prieinamos elektroninės duomenų bazės formos Išleidžiamų ir perduodamų teršalų registras (toliau – Europos IPTR) ir nustatomos jo veikimo taisyklės.

2 straipsnis

Sąvokų apibrėžimai

Šiame reglamente:

1. „Visuomenė“ – tai vienas arba keli fiziniai ar juridiniai asmenys ir, atsižvelgiant į nacionalinės teisės aktus ar praktiką, asociacijos, organizacijos arba asmenų grupės.
2. „Kompetentinga institucija“ – tai valstybių narių paskirtos nacionalinė valdžios institucija ar institucijos arba kita kompetentinga įstaiga ar įstaigos.
3. „Įrenginys“ – tai stacionarus techninis įrenginys, kuriame vykdoma viena arba kelios I priede išvardytų rūšių veiklos ir kita su jomis tiesiogiai susijusi veikla, techniniu požiūriu susijusi su toje vietoje vykdoma veikla ir galinti turėti įtakos emisijoms ir taršai.
4. „Objektas“ – vienas arba keli toje pačioje vietoje esantys įrenginiai, kuriuos eksploatuoja vienas fizinis ar juridinis asmuo.
5. „Vieta“ – tai geografinė objekto buvimo vieta.
6. „Operatorius“ – tai bet koks objektą eksploatuojantis arba valdantis fizinis ar juridinis asmuo arba, jeigu tai numatyta nacionalinės teisės aktuose, asmuo, kuriam buvo suteikti sprendžiamieji ekonominiai įgaliojimai techninės įrenginio veiklos atžvilgiu.
7. „Ataskaitiniai metai“ – tai kalendoriniai metai, kurių duomenys apie išleidžiamus ir už objekto vietos ribų perduodamus teršalus turi būti renkami.
8. „Medžiaga“ – tai bet koks cheminis elementas ir jo junginiai, išskyrus radioaktyviausias medžiagas.
9. „Teršalas“ – tai medžiaga arba medžiagų grupė, kuri patekusi į aplinką dėl savo savybių gali būti žalinga aplinkai arba žmonių sveikatai.
10. „Išleidimas“ – tai tyčinis arba atsitiktinis, įprastinis arba neįprastinis teršalų patekimas į aplinką dėl žmogaus veiklos, įskaitant išsiliejimą, išmetimą, nuotekį, išvirkštimą, išmetimą

arba išvertimą, arba kanalizacijos sistemomis, galutinai neišvalius nuotekų.

11. „Perdavimas už objekto vietos ribų“ – tai naudoti arba šalinti skirtų atliekų ir valyti skirtose nuotekose esančių teršalų judėjimas už objekto ribų.

12. „Pasklidieji taršos šaltiniai“ – tai daug mažesni arba išsimėtę šaltiniai, iš kurių teršalai gali būti išleidžiami į žemę, orą arba vandenį, kurių bendras poveikis toms terpėms gali būti didelis ir apie kuriuos ataskaitas rinkti iš kiekvieno atskiro šaltinio yra nepraktiška.

13. „Atliekos“ – tai medžiagos arba daiktai, kaip apibrėžta 1975m. liepos 15 d. Tarybos direktyvos 75/442/EEB dėl atliekų¹²⁹ 1 straipsnio a punkte.

14. „Pavojingos atliekos“ – tai medžiagos arba daiktai, kaip apibrėžta Direktyvos 91/689/EEB 1 straipsnio 4 dalyje;

15. „Nuotekos“ – tai miesto, buitinės ir gamybinės nuotekos, kaip apibrėžta 1991 m. gegužės 21 d. Tarybos direktyvos 91/271/EEB dėl miesto nuotekų valymo¹³⁰ 2 straipsnio 1, 2 ir 3 dalyse, ir kitas panaudotas vanduo, kuris dėl jame esančių medžiagų arba objektų yra reglamentuojamas Bendrijos teisės.

16. „Šalinimas“ – tai bet kuri iš Direktyvos 75/442/EEB IIA priede numatytų operacijų.

17. „Naudojimas“ – tai bet kuri iš Direktyvos 75/442/EEB IIB priede numatytų operacijų.

3 straipsnis

Europos IPTR turinys

Europos IPTR sudaro informacija apie:

a) 5 straipsnio 1 dalies a punkte nurodytus išleidžiamus teršalus, apie kuriuos turi pranešti I priede išvardytų rūšių veiklą vykdančių objektų operatoriai;

¹²⁹ OL L 194, 1975 07 25, p. 39. Direktyva su paskutiniais pakeitimais, padarytais Reglamentu (EB) Nr. 1882/2003.

¹³⁰ OL L 135, 1991 05 30, p. 40. Direktyva su paskutiniais pakeitimais, padarytais Reglamentu (EB) Nr. 1882/2003.

- b) 5 straipsnio 1 dalies b punkte nurodytas už objekto vietos ribų perduodamas atliekas ir 5 straipsnio 1 dalies c punkte nurodytas nuotekose esančius teršalus, apie kuriuos turi pranešti I priede išvardytų rūšių veiklą vykdančių objektų operatoriai;
- c) jei turima, iš pasklidusių taršos šaltinių, nurodytų 8 straipsnio 1 dalyje, išleidžiamus teršalus.

4 straipsnis

Projektas ir struktūra

1. Komisija skelbia Europos IPTR, kuriame apibendrinti ir neapibendrinti duomenys pateikiami taip, kad duomenų apie išleidžiamus ir perduodamus teršalus būtų galima ieškoti ir juos nustatyti pagal:

- a) objektą, įskaitant ir objektą valdančią bendrovę, jei taikoma, bei jo geografinę buvimo vietą, įskaitant upės baseiną;
- b) veiklą;
- c) paplitimą valstybėje narėje arba Bendrijos mastu;
- d) atitinkamai teršalus arba atliekas;
- e) kiekvieną aplinkos terpę (orą, vandenį, žemę), į kurią teršalas yra išleidžiamas;
- f) atitinkamai už objekto vietos ribų perduodamas atliekas ir jų paskirties vietą;
- g) už objekto vietos ribų perduodamus teršalų turinčias nuotekas;
- h) paskliduosius taršos šaltinius;
- i) objekto savininką arba operatorių.

2. Europos IPTR suprojektuojamas taip, kad visuomenei būtų kuo lengviau juo naudotis, kad įprastomis darbo sąlygomis informaciją būtų galima nuolat ir lengvai gauti internetu bei kitomis elektroninėmis priemonėmis. Jį projektuojant atsižvelgiama į galimybę ateityje jį išplėsti ir įtraukiami visi pranešti ankstesnių ataskaitinių metų duomenys, palaipsniui iki ne mažiau kaip dešimties praėjusių ataskaitinių metų.

3. Europos IPTR turi nuorodas į:

- a) nacionalinius valstybių narių IPTR;

Pateikiant šią informaciją operatorius turi, kai tai įmanoma, nurodyti visus su atsitiktiniais išleidimais susijusius duomenis.

3. Kiekvieno objekto operatorius, laikydamasis šio straipsnio 1 dalyje nurodytų ataskaitų pateikimo reikalavimų, tinkamu dažnumu renka informaciją, reikalingą objekto išleidžiamiems ir už objekto vietos ribų perduodamiems teršalams nustatyti.

4. Rengdamas ataskaitą, atitinkamas operatorius remiasi kokybiškiausia turima informacija, kurią gali sudaryti stebėsenos duomenys, emisijų faktoriai, masės balanso formulės, netiesioginė stebėseną arba kiti skaičiavimai, inžinierių išvados bei kiti metodai, atitinkantys 9 straipsnio 1

- b) kitas svarbias esamas, visuomenei prieinamas su IPTR susijusių dalykų duomenų bazes, įskaitant nacionalinius kitų protokolų pasirašiusių valstybių IPTR ir, jei tai tikslinga, kitų šalių registrus;
- c) objektų interneto svetaines, jei tokios svetainės yra ir jei objektai tokias nuorodas pateikia.

5 straipsnis

Operatorių ataskaitos

1. Kiekvieno objekto, kuriame vykdoma viena ar kelios I priede nurodytos veiklos viršija taikomą ten pat nurodytą pajėgumo ribą, operatorius kompetentingai institucijai kasmet praneša apie šių teršalų kiekius ir nurodo, ar informacija nustatyta matavimu, apskaičiuota ar įvertinta, atsižvelgiant į:

- a) II priede nurodytus į orą, vandenį ir žemę išmetamus bet kokius teršalus, kurių taikytina II priede nurodyta ribą buvo viršyta;
- b) už objekto vietos ribų perduodamas pavojingas atliekas, viršijančias 2 tonas per metus, arba nepavojingas atliekas, viršijančias 2 000 tonų per metus, pagal visus naudojimo ir šalinimo būdus, išskyrus „apdorojimo žemėje“ arba „giluminio įpurškimo“ šalinimo būdus, kaip nurodoma 6 straipsnyje, nurodant atitinkamai „N“ arba „S“, neatsižvelgiant į tai, ar atliekos yra skirtos naudoti, ar šalinti, o pavojingų atliekų judėjimo už objekto ribų atveju – nurodant atliekų naudojimo arba šalinimo įmonės pavadinimą bei adresą ir faktinę naudojimo arba šalinimo vietą;
- c) už objekto vietos ribų perduodamus II priede nurodytus teršalus, esančius valyti skirtose nuotekose, kurių II priedo 1b skiltyje nurodyta riba buvo viršyta.

Kiekvieno objekto, kuriame vykdoma viena ar kelios I priede nurodytos veiklos viršija taikytiną ten pat nurodytą pajėgumo ribą, operatorius savo valstybės narės kompetentingai institucijai pateikia informaciją apie objektą, vadovaujantis III priede pateiktomis nuostatomis, nebent tokią informaciją kompetentinga institucija jau turi. Jei nurodoma, kad duomenys yra nustatyti matavimu arba apskaičiuoti, pranešamas analizės ir (arba) apskaičiavimo metodas. Išleidžiami teršalai, nurodyti II priede, pranešami vadovaujantis šios dalies a punktu, turi apimti visus objekto teritorijoje esančius teršalus iš visų į I priedą įtrauktų šaltinių.

2. 1 dalyje nurodyta informacija apima informaciją apie išleidžiamus ir perduodamus teršalus, kuri nurodoma kaip bendras kiekis, išleistas dėl visų tyčinių, atsitiktinių, įprastinių arba neįprastinių veiksmų.

dalį, ir, jei tokios egzistuoja, taiko tarptautiniu mastu pripažintas metodologijas.

5. Kiekvieno atitinkamo objekto operatorius duomenų, kuriais remiantis buvo pranešta informacija, įrašus valstybių narių kompetentingoms institucijoms susipažinti saugo penkerius metus nuo atitinkamų ataskaitinių metų pabaigos. Šiuose įrašuose taip pat aprašoma duomenims rinkti taikyta metodologija.

6 straipsnis

Į žemę išleidžiami teršalai

Apie atliekas, kurioms objekto vietoje taikomi „apdorojimo žemėje“ arba „giluminio įpurškimo“ šalinimo būdai, kaip nurodyta Direktyvos 75/442/EEB IIA priede, kaip apie išleidimą į žemę praneša tik objekto, kuriame atsirado atliekos, operatorius.

7 straipsnis

Valstybių narių ataskaitos

1. Atsižvelgdamos į šio straipsnio 2 ir 3 dalyse išdėstytus reikalavimus, valstybės narės nustato datą, iki kurios operatoriai kompetentingai institucijai pateikia visus 5 straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytus duomenis ir 5 straipsnio 3, 4 ir 5 dalyse nurodytą informaciją.

2. Valstybės narės visus 5 straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytus duomenis Komisijai pateikia elektroniniu būdu, III priede nustatyta forma ir laikydamosios tokio grafiko:

- a) pirmųjų ataskaitinių metų – per 18 mėnesių nuo ataskaitinių metų pabaigos;
- b) visų kitų ataskaitinių metų – per 15 mėnesių nuo ataskaitinių metų pabaigos.

Pirmieji ataskaitiniai metai yra 2007 metai.

3. Komisija, Europos aplinkos agentūros padedama, valstybių narių pranešamą informaciją įtraukia į Europos IPTR laikydamosi tokio grafiko:

- a) pirmųjų ataskaitinių metų – per 21 mėnesį nuo ataskaitinių metų pabaigos;
- b) visų kitų ataskaitinių metų – per 16 mėnesių nuo ataskaitinių metų pabaigos.

8 straipsnis

Iš pasklidusių taršos šaltinių išleidžiami teršalai

1. Komisija, Europos aplinkos agentūros padedama, informaciją apie iš pasklidusių taršos šaltinių išleidžiamus

2. Jei Europos IPTR esanti informacija nėra visuomenei lengvai prieinama tiesioginėmis elektroninėmis priemonėmis, atitinkama valstybė narė ir Komisija palengvina visuomenei prieinamumą Europos IPTR naudotis elektroniniu būdu viešai prieinamose vietose.

11 straipsnis

Konfidencialumas

Jei vadovaudamasi 2003 m. sausio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2003/4/EB dėl visuomenės galimybės susipažinti su informacija apie aplinką¹³¹ 4 straipsniu valstybė narė laiko informaciją konfidencialia, pagal šio reglamento 7 straipsnio 2 dalį valstybė narė kiekvienų ataskaitinių metų ataskaitoje atskirai nurodo, kokia kiekvieno konfidencialumo reikalaujančio objekto informacija buvo nepranešta ir priežastį, dėl kurios ji buvo nepranešta.

12 straipsnis

teršalus, kai tokia informacija turima ir valstybių narių jau buvo pateikta, įtraukia į Europos IPTR.

2. 1 dalyje nurodyta informacija sisteminama taip, kad vartotojai iš pasklidusių taršos šaltinių išleidžiamų teršalų galėtų ieškoti ir juos nustatyti pagal reikiamą erdvinį išskaidymą, ir ji apima informaciją apie informacijai gauti taikytą metodologiją.

3. Jei Komisija nustato, kad duomenų apie iš pasklidusių taršos šaltinių išleidžiamus teršalus nėra, ji, remdamasi 19 straipsnio 2 dalyje nurodyta tvarka ir, kur reikia, vadovaudamasi tarptautiniu mastu pripažintomis metodologijomis, imasi priemonių inicijuoti ataskaitų apie atitinkamus iš vieno ar kelių pasklidusių taršos šaltinių išleidžiamus teršalus pateikimą.

9 straipsnis

Kokybės užtikrinimas ir vertinimas

1. Kiekvieno objekto, kuriam taikomi 5 straipsnyje išdėstyti ataskaitų pateikimo reikalavimai, operatorius užtikrina jų pranešamos informacijos kokybę.

2. Kompetentingos institucijos įvertina objektų, nurodytų 1 dalyje, operatorių pateiktų duomenų kokybę, ypač jų išsamumą, darnumą ir patikimumą.

3. Komisija, konsultuodamasi su 19 straipsnio 1 dalyje nurodytu komitetu, koordinuoja kokybės užtikrinimo ir kokybės vertinimo darbą.

4. Komisija 19 straipsnio 2 dalyje nurodyta tvarka gali patvirtinti stebėsenos ir ataskaitų apie teršalų išleidimus pateikimo gaires. Šios gairės, kur reikia, turi atitikti tarptautiniu mastu pripažintas metodologijas ir atitikti kitus Bendrijos teisės aktus.

10 straipsnis

Galimybė susipažinti su informacija

1. Komisija, padedama Europos aplinkos agentūros ir 7 straipsnio 3 dalyje nustatytais terminais, padaro Europos IPTR nemokamai viešai prieinamą, paskelbdama jį internete.

Visuomenės dalyvavimas

1. Komisija visuomenei suteikia išankstines ir veiksmingas galimybes prisidėti prie tolesnio Europos IPTR plėtojimo, įskaitant gebėjimų stiprinimą ir šio reglamento pakeitimų rengimą.

2. Visuomenei suteikiama galimybė per protingą laikotarpį pateikti atitinkamas pastabas, informaciją, tyrimus arba nuomones.

3. Komisija tinkamai atsižvelgia į tokį indėlį ir visuomenei praneša jos dalyvavimo rezultatus.

13 straipsnis

Teisė kreiptis į teismus

Teisė kreiptis į teismus dėl galimybių visuomenei susipažinti su informacija apie aplinką suteikiama vadovaujantis

¹³¹ OL L 41, 2003 02 14, p. 26.

Direktyvos 2003/4/EB 6 straipsniu, o Bendrijos institucijoms – vadovaujantis 2001 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1049/2001 dėl galimybės visuomenei susipažinti su Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos dokumentais¹³² 6, 7 ir 8 straipsniais.

14 straipsnis

Rekomendacijų dokumentas

1. Komisija kiek įmanoma greičiau, bet ne vėliau kaip keturi mėnesiai prieš pirmųjų ataskaitinių metų pradžią ir konsultuodamasi su 19 straipsnio 1 dalyje nurodytu komitetu, parengia rekomendacijų dokumentą, turintį padėti įgyvendinti Europos IPTR.

2. Europos IPTR įgyvendinimo rekomendacijų dokumente visų pirma išsamiai aptariama:

- a) ataskaitų pateikimo tvarka;
- b) pranešami duomenys;
- c) kokybės užtikrinimas ir vertinimas;
- d) konfidencialių duomenų atveju nepranešamų duomenų rūšys ir priežastys, dėl kurių jie nepranešami;
- e) nuoroda į tarptautiniu mastu pripažintus išleidžiamų teršalų nustatymo ir analizės metodus, bandinių ėmimo metodologijas;
- f) pagrindinių bendrovių nurodymas;
- g) veiklos rūšių kodavimas pagal šio reglamento ir Direktyvos 96/61/EB I priedą.

15 straipsnis

Informuotumo didinimas

Komisija ir valstybės narės skatina visuomenės informuotumą apie Europos IPTR ir užtikrina, kad būtų padedama naudotis Europos IPTR ir suprasti jame esančią informaciją bei naudotis ja.

16 straipsnis

Papildoma valstybių narių pranešama informacija

1. Valstybės narės pagal 7 straipsnį kas trejus metus kartu su duomenimis pateikia bendrą ataskaitą, pagrįstą trejų paskutinių ataskaitinių metų informacija, informuoja Komisiją apie praktiką ir priemones, kurių buvo imtasi dėl:

- a) kokybės užtikrinimo pagal 5 straipsnį;
- b) kokybės užtikrinimo ir vertinimo pagal 9 straipsnį;
- c) galimybių susipažinti su informacija pagal 10 straipsnio 2 dalį;
- d) informuotumo gerinimo veiksnių pagal 15 straipsnį;
- e) informacijos konfidencialumo pagal 11 straipsnį;
- f) sankcijų, numatytų pagal 20 straipsnį, ir jų taikymo patirties.

¹³² OL L 145, 2001 05 31, p. 43.

2. Komisija, siekdama palengvinti 1 dalyje nurodytą valstybių narių atsiskaitymą, siūlo parengti klausimyną, kuris priimamas pagal 19 straipsnio 2 dalyje nurodytą procedūrą.

17 straipsnis

Komisijos atliekama peržiūra

1. Komisija peržiūri valstybių narių pagal 7 straipsnį pateiktą informaciją ir, pasikonsultavusi su valstybėmis narėmis bei remdamasi turima paskutinių trejų ataskaitinių metų informacija, praėjus šešiams mėnesiams nuo šios informacijos pateikimo internete, kas treji metai paskelbia ataskaitą.

2. Ši ataskaita kartu su Europos IPTR veiklos įvertinimu pateikiama Europos Parlamentui ir Tarybai.

18 straipsnis

Priedų pakeitimai

Bet kokie pakeitimai, reikalingi suderinti:

a) šio reglamento II ar III priedams su mokslo ir technikos pažanga arba

b) šio reglamento II ir III priedams po to, kai per Protokolo šalių susirinkimą buvo priimtas bet koks Protokolo priedų pakeitimas, priimami 19 straipsnio 2 dalyje numatyta tvarka.

19 straipsnis

Komitetas

- Komisijai padeda komitetas.

2. Darant nuorodą į šią straipsnio dalį, taikomi Sprendimo 1999/468/EB 5 ir 7 straipsniai, atsižvelgiant į minėto sprendimo 8 straipsnį. Sprendimo 1999/468/EB 5 straipsnio 6 dalyje nustatytas laikotarpis – trys mėnesiai.

20 straipsnis

Sankcijos

1. Valstybės narės nustato sankcijų už šio reglamento nuostatų pažeidimus taikymo taisykles ir imasi visų priemonių, būtinų jų įgyvendinimui užtikrinti. Numatytos sankcijos turi būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasančios.

2. Valstybės narės apie šias nuostatas Komisijai praneša ne vėliau kaip po vienerių metų nuo šio reglamento įsigaliojimo, o apie vėlesnius joms įtakos turinčius pakeitimus – nedelsdamos.

21 straipsnis

Direktyvų 91/689/EEB ir 96/61/EB pakeitimai

1. Direktyvos 91/689/EEB 8 straipsnio 3 dalis išbraukiama.

2. Direktyvos 96/61/EB 15 straipsnio 3 dalis išbraukiama.

22 straipsnis

Įsigaliojimas

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną nuo jo paskelbimo Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje.

Šis reglamentas yra privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.
Priimta Strasbūre, 2006 m. sausio 18 d.

Europos Parlamento vardu

Pirmininkas

J. BORRELL FONTELLES

Tarybos vardu

Pirmininkas

H. WINKLER

I PRIEDAS

Veiklos rūšys

Nr.	Veikla	Pajėgumo riba
1.	Energetikos sektorius	
(a)	Naftos ir dujų perdirbimo gamyklos	*(1)
(b)	Dujofikavimo ir suskystinimo įrenginiai	*
(c)	Šiluminės elektrinės ir kiti kurą deginantys įrenginiai	Tiekiamas 50 megavatų (MW) šilumos galingumas
(d)	Kokso krosnys	*
(e)	Anglies smulkinimo įrenginiai	1 tonos per valandą pajėgumas
(f)	Anglių produktų ir bedūmio kietojo kuro gamybos įrenginiai	*
2.	Metalų gamyba ir apdirbimas	
(a)	Metalo rūdos (įskaitant sulfidinę rūdą) kalcinavimo arba kaitinimo įrenginiai	*
(b)	Įrenginiai, ketui arba plienui (pirminio arba antrinio lydymo), įskaitant nepertraukiamą liejimą, gaminti	2,5 tonos per valandą pajėgumas
(c)	Juodųjų metalų apdirbimo įrenginiai:	
(i)	Karšto valcavimo staklės	20 tonų plieno žaliavos per valandą pajė-
(ii)	Kalvės, turinčios kūjus	50 kilodžaulių energijos, kai viršijama 20 MW kaloringumo
(iii)	Dengimas apsauginėmis lydyto metalo dangomis.	2 tonų plieno žaliavos per valandą įkrovos
(d)	Juodųjų metalų liejyklos	20 tonų per dieną gamybos pajėgumas
(e)	Įrenginiai:	
i)	neapdirbtiems spalvotiesiems metalams iš rūdos, koncentratų arba antrinių žaliavų gaminti, taikant metalurginius, cheminius arba elektrolitinius procesus	*
ii)	spalvotiesiems metalams, įskaitant regeneruotus produktus (taurinimas, liejimas ir kt.), lydyti, įskaitant legiravimą	4 tonų per valandą švino ir kadmio, o visų kitų metalų – 20 tonų per valandą lydymo pajėgumas
(f)	Įrenginiai, metalų ir plastinių medžiagų paviršiams apdoroti elektrolizės arba cheminiais procesais	30 m ³ dengimo vonių tūrio
3.	Naudingųjų iškasenų pramonė	
(a)	Šachtinė kasyba ir susiję procesai	*
(b)	Atviroji kasyba ir karjerų veikla	Teritorijos, kurioje realiai vykdomi gavybos darbai, plotas sudaro 25 hektarus
(c)	Įrenginiai, skirti gaminti:	
i)	cemento klinkeriui rotacinėse krosnyse,	500 tonų per dieną gamybos
ii)	kalkėms rotacinėse krosnyse,	50 tonų per dieną gamybos
iii)	cemento klinkeriui arba kalkėms kitose aukštakrosnėse.	50 tonų per dieną gamybos pajėgumas
(d)	Įrenginiai, asbestui ir produktams iš asbesto gaminti	*

Nr.	Veikla	Pajėgumo riba
e)	Įrenginiai stiklui, įskaitant ir stiklo pluoštą	20 tonų per dieną lydymo pajėgumas
f)	Įrenginiai, mineralinėms medžiagoms lydyti, įskaitant mineralinio pluošto gamybą	20 tonų per dieną lydymo pajėgumas
g)	Įrenginiai, keraminiams gaminiams degimo būdu gaminti, visų pirma stogų čerpėms, plytoms, ugniai atsparioms plytoms, čerpėms, molio dirbiniais arba porcelianui	75 tonų per dieną gamybos pajėgumas, arba 4 m ³ degimo krosnies pajėgumas ir 300 kg/m ³ vienos krosnies džiovinimo talpos
4.	Chemijos pramonė	*
a)	Chemijos įrenginiai, pagrindinėms organinėms cheminėms medžiagoms gaminti pramonine gamyba, būtent: i) anglivandeniliams (linijiniams arba cikliniams; sotiesiems arba nesotiesiems, alifatiniams arba aromatiniais), ii) deguonies turintiems organiniams junginiams: alkoholiui, aldehidams, ketonams, karboksirūgščiai, esteriams, acetatams, eteriams, peroksidams, epoksidinėms dervoms, iii) sieros turintiems organiniams junginiams, iv) azoto turintiems organiniams junginiams: aminams, amidams, nitrozo ir nitro junginiams, arba nitratams, nitrilams, cianatams, izocianatams, v) fosforo turintiems organiniams junginiams, vi) halogenintiems anglivandeniliams, vii) metalo organiniams junginiams, viii) bazinėms plastinėms medžiagoms (polimeriniam sintetiniam pluoštui ir pluoštui, turinčiam celiuliozės), ix) sintetiniam kaučiukui, x) dažikliams ir pigmentams xi) paviršinio aktyvumo agentams ir medžiagoms.	
b)	Chemijos įrenginiai, pagrindinėms neorganinėms cheminėms medžiagoms gaminti pramonine gamyba, būtent:	*
	i) dujoms, tokioms kaip amoniakas, chloras arba vandenilio chloridas, fluoras arba vandenilio fluoridas, anglies oksidai, sieros turintys junginiai, azoto oksidai, vandenilis, sieros dioksidas, karbonilo chloridas;	
	ii) rūgštims, tokioms kaip chromo rūgštis, fluoro vandenilio rūgštis, fosforo rūgštis, azoto rūgštis, druskos rūgštis, sieros rūgštis, oleumas, sulfitinės rūgštys;	
	iii) bazėms, tokioms kaip amonio hidroksidas, kalio hidroksidas, natrio hidroksidas;	
	iv) druskoms, tokioms kaip amonio chloridas, kalio chloratas, kalio karbonatas, natrio karbonatas, perboratas, sidabro nitratas;	
	v) ne metalams, metalo oksidams arba kitiems neorganiniams junginiams, tokiems kaip kalcio karbidas, silicis, silicio karbidas.	

Nr.	Veikla	Pajėgumo riba
c)	Chemijos įrenginiai, fosforo, azoto arba kalio trąšoms (paprastoms ar kompleksinėms) gaminti pramonine gamyba	*
d)	Chemijos įrenginiai, pagrindiniams augalų apsaugos produktams ir biocidams gaminti pramonine gamyba	*
e)	Įrenginiai, kuriuose pagrindiniams farmacijos produktams gaminti pramonine gamyba naudojami cheminiai arba biologiniai procesai	*
f)	Chemijos įrenginiai, sprogmenims ir pirotechnikos produktams gaminti pramonine gamyba	*
5.	Atliekų ir nuotekų tvarkymas	
a)	Įrenginiai, pavojingoms atliekoms naudoti arba jas šalinti	Priimantys 10 tonų per dieną
b)	Įrenginiai, nepavojingoms atliekoms, kurioms taikoma 2000 m. gruodžio 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/76/EB dėl atliekų deginimo (2), deginti	3 tonų per valandą pajėgumas
c)	Įrenginiai, nepavojingoms atliekoms šalinti	50 tonų per dieną pajėgumas
d)	Sąvartynai (išskyrus inertinių atliekų sąvartynus ir sąvartynus, kurie buvo galutinai uždaryti iki 2001-07-16 arba kurių kompetentingų institucijų pagal 1999 m. balandžio 26 d. Tarybos direktyvos 1999/31/EB dėl atliekų sąvartynų (3) 13 straipsnį reikalaujamas priežiūros po uždarymo etapas yra pasibaigęs)	Priimantys 10 tonų per dieną arba bendras 25 000 tonų pajėgumas
e)	Gyvulių skeletų ir gyvulių atliekų šalinimo arba perdirbimo įrenginiai	10 tonų per dieną apdorojimo pajėgumas
f)	Komunalinių nuotekų valymo įrenginiai	100 000 gyventojų ekvivalentų pajėgumas
g)	Nepriklausomai eksploatuojami pramonės nuotekų valymo įrenginiai, naudojami vienai ar kelioms šiame priede nurodytoms veiklos rūšims	10 000 m ³ per dieną pajėgumas (4)
6.	Popieriaus ir medienos gamyba bei perdirbimas	
a)	Celiuliozės gamybos iš medienos masės ir panašių pluoštinių žaliavų įrenginiai	*
b)	Popieriaus, kartono ir kitų pagrindinių medžio produktų (tokių, kaip medienos drožlių plokštės, pluošto plokštės ir klijuota fanera) gamybos įrenginiai	20 tonų per dieną gamybos pajėgumas
c)	Pramonės įrenginiai, medienos ir medienos produktams apdoroti cheminėmis medžiagomis	50 m ³ per dieną gamybos pajėgumas
7.	Intensyvioji gyvulininkystė ir vandens ūkis (akvakultūra)	
a)	Intensyvaus naminių paukščių arba kiaulių auginimo įrenginiai	i) Turintys 40 000 vietų naminiams paukščiams ii) Turintys 2 000 vietų kiaulėms (virš 30 kg) auginti iii) Turintys 750 vietų paršavedėms
b)	Intensyvioji akvakultūra	Gamybos pajėgumas 1 000 tonų žuvies arba kiautuotųjų vėžiagyvių per metus

Nr.	Veikla	Pajėgumo riba
8.	Gyvūniniai ir augaliniai maisto ir gėrimų sektoriaus produktai	
a)	Skerdyklos	Gamybos pajėgumas 50 tonų skerdenų per dieną
b)	Apdorojimo ir perdirbimo įrenginiai, skirti maisto ir gėrimų produktams gaminti iš:	
	i) gyvulių žaliavų (išskyrus pieną),	Gamybos pajėgumas 75 tonos baigtų produktų per dieną
	ii) augalų žaliavų. Gamyb	Pajėgumas 300 tonų baigtų produktų per dieną (ketvirčio vidurkis)
c)	Pieno apdorojimas ir perdirbimas	Galintys priimti 200 tonų pieno per dieną (metinis vidurkis)
9.	Kitos veiklos rūšys	
a)	Pluošto arba tekstilės pirminio apdorojimo (plovimo, balinimo, merserizavimo) arba dažymo įrenginiai	Apdorojimo pajėgumas 10 tonų per dieną
b)	Kailių ir odos rauginimo įrenginiai	Apdorojimo pajėgumas 12 tonų baigtų produktų per dieną
c)	Įrenginiai, kuriuose naudojant organinius tirpiklius atliekamas medžiagų, daiktų arba produktų paviršiaus apdorojimas, visų pirma taurinimas, šlichtinimas, dengimas, riebalų šalinimas, atsparus vandeniui darymas, kljavimas, dažymas, valymas arba impregnavimas	Vartojimo pajėgumas 150 kg per valandą arba 200 tonų per metus
d)	Įrenginiai, kuriuose gaminama anglis (perdegta anglis) arba elektrografitas deginimo arba grafitizacijos būdu	*
e)	Įrenginiai laivams statyti ir dažyti arba dažams šalinti	Tinkantys 100 m ilgio laivams

(1) Žvaigždutės (*) reiškia, kad pajėgumo riba netaikoma (ataskaitų pateikimo reikalavimai taikomi visiems objektams).

(2) OL L 332, 2000 12 28, 91 p.

(3) OL L 182, 1999 07 16, 1 p. Direktyva su pakeitimais, padarytais Reglamentu (EB) Nr. 1882/2003.

(4) Pajėgumo riba, atsižvelgiant į pirmo ataskaitinio laikotarpio rezultatus, bus peržiūrėta vėliausiai iki 2010 m.

II PRIEDAS

Teršalai (*)

Nr.	CAS numeris	Teršalas (1)	Išleidžiamų teršalų riba (1 skiltis)		
			I orą (1a skiltis) kg/per metus	I vandenį (1b skiltis) kg/per metus	I žemę (1c skiltis) kg/per metus
1	74-82-8	Metanas (CH ₄)	100 000	— (2)	—
2	630-08-0	Anglies monoksidas (CO)	500 000	—	—
3	124-38-9	Anglies dioksidas (CO ₂)	100 milijonų	—	—
4		Hidrofluorangliavandeniliai (HFCs) (3)	100	—	—
5	10024-97-2	Azoto oksidas (N ₂ O)	10 000	—	—
6	7664-41-7	Amoniakas (NH ₃)	10 000	—	—
7		Nemetaniniai lakūs organiniai junginiai (NMLOJ)	100 000	—	—
8		Azoto oksidai (NO _x /NO ₂)	100 000	—	—
9		Perfluorangliavandeniliai (PFC) (4)	100	—	—
10	2551-62-4	Sieros heksafluoridas (SF ₆)	50	—	—
11		Sieros oksidai (SO _x /SO ₂)	150 000	—	—
12		Bendras azotas	—	50 000	50 000
13		Bendras fosforas	—	5 000	5 000
14		Hidrochlorfluorangliavandeniliai (HCFC) (5)	1	—	—
15		Chlorfluorangliavandeniliai (CFC) (6)	1	—	—
16		Halonai (7)	1	—	—
17		Arsenas ir jo junginiai (kaip As) (8)	20	5	5
18		Kadmis ir jo junginiai (kaip Cd) (8)	10	5	5
19		Chromas ir jo junginiai (kaip Cr) (8)	100	50	50
20		Varis ir jo junginiai (kaip Cu) (8)	100	50	50
21		Gyvsidabris ir jo junginiai (kaip Hg) (8)	10	1	1
22		Nikelis ir jo junginiai (kaip Ni) (8)	50	20	20
23		Švinas ir jo junginiai (kaip Pb) (8)	200	20	20
24		Cinkas ir jo junginiai (kaip Zn) (8)	200	100	100
25	15972-60-8	Alachloras	—	1	1
26	309-00-2	Aldrinas	1	1	1
27	1912-24-9	Atrazinas	—	1	1
28	57-74-9	Chlordanas	1	1	1

(*) Informacija apie išleidžiamus teršalus, priklausančius skirtingoms teršalų grupėms, turi būti pateikiama kiekvienai grupei atskirai.

Nr.	CAS numeris	Teršalas (1)	Išleidžiamų teršalų riba (1 skiltis)		
			Į orą (1a skiltis) kg/per metus	Į vandenį (1b skiltis) kg/per metus	Į žemę (1c skiltis) kg/per metus
29	143-50-0	Chlordekonas	1	1	1
30	470-90-6	Chlorfenvinfosas	—	1	1
31	85535-84-8	Chloro-alkanai, C ₁₀ -C ₁₃	—	1	1
32	2921-88-2	Chlorpirifosas	—	1	1
33	50-29-3	DDT	1	1	1
34	107-06-2	1,2- dichlorešanas (EDC)	1 000	10	10
35	75-09-2	Dichlorometanas (DCM)	1 000	10	10
36	60-57-1	Dieldrinas	1	1	1
37	330-54-1	Diuronas	—	1	1
38	115-29-7	Endosulfanas	—	1	1
39	72-20-8	Endrinas	1	1	1
40		Halogeninti organiniai junginiai (kaip AOX) (9)	—	1 000	1 000
41	76-44-8	Heptachloras	1	1	1
42	118-74-1	Heksachlorbenzenas (HCB)	10	1	1
43	87-68-3	Heksachlorbutadienas (HCBd)	—	1	1
44	608-73-1	1,2,3,4,5,6- eksachlorcikloheksanas (HCH)	10	1	1
45	58-89-9	Lindanas	1	1	1
46	2385-85-5	Mireksas	1	1	1
47		PCDD + PCDF (dioksinai ir furanai) (kaip Teq) (10)	0,0001	0,0001	0,0001
48	608-93-5	Pentachlorbenzenas	1	1	1
49	87-86-5	Pentachlorbenzenas (PCP)	10	1	1
50	1336-36-3	Polichlorinti bifenilai (PCB)	0,1	0,1	0,1
51	122-34-9	Simazinas	—	1	1
52	127-18-4	Tetrachloretilenas (PER)	2 000	10	—
53	56-23-5	Tetrachlormetanas (TCM)	100	1	—
54	12002-48-1	Trichlorbenzenai (TCB) (visi izomerai)	10	1	—
55	71-55-6	1,1,1- trichlorešanas	100	—	—
56	79-34-5	1,1,2- tetrachlorešanas	50	—	—
57	79-01-6	Trichloretilenas	2 000	10	—
58	67-66-3	Trichlormetanas	500	10	—
59	8001-35-2	Toksafenas	1	1	1
60	75-01-4	Vinilchloridas	1 000	10	10
61	120-12-7	Antracenas	50	1	1

Nr.	CAS numeris	Teršalas (1)	Išleidžiamų teršalų riba (1 skiltis)		
			I orą (1a skiltis) kg/per metus	I vandenį (1b skiltis) kg/per metus	I žemę (1c skiltis) kg/per metus
62	71-43-2	Benzenas	1 000	200 (kaip BTEX) (11)	200 (kaip BTEX) (11)
63		Brominti difenileteriai (PBDE) (12)	—	1	1
64		Nonilfenoliai ir nonilfenolio etoksilatai (NP/NPE)	—	1	1
65	100-41-4	Etilbenzenas	—	200 (kaip BTEX) (11)	200 (kaip BTEX) (11)
66	75-21-8	Etileno oksidas	1 000	10	10
67	34123-59-6	Izoproturonas	—	1	1
68	91-20-3	Naftalenas	100	10	10
69		Alavo organiniai junginiai (kaip bendrasis Sn)	—	50	50
70	117-81-7	Di-(2-etilheksil) ftalatas (DEHP)	10	1	1
71	108-95-2	Fenoliai (kaip bendroji C) (13)	—	20	20
72		Policikliniai aromatiniai angliavandeniliai (PAH) (14)	50	5	5
73	108-88-3	Toluenas	—	200 (kaip BTEX) (11)	200 (kaip BTEX) (11)
74		Tributilalavas ir jo junginiai (15)	—	1	1
75		Trifenilalavas ir jo junginiai (16)	—	1	1
76		Bendroji organinė anglis (BOA) (kaip bendroji C arba COD/3)	—	50 000	—
77	1582-09-8	Trifluralinas	—	1	1
78	1330-20-7	Ksilenai (17)	—	200 (kaip BTEX) (11)	200 (kaip BTEX) (11)
79		Chloridai (kaip bendrasis Cl)	—	2 milijonai	2 milijonai
80		Chloras ir neorganiniai junginiai (kaip HCl)	10 000	—	—
81	1332-21-4	Asbestas	1	1	1
82		Cianidai (kaip bendrasis CN)	—	50	50
83		Fluoridai (kaip bendrasis F)	—	2 000	2 000
84		Fluoras ir jo neorganiniai junginiai (kaip HF)	5 000	—	—
85	74-90-8	Vandenilio cianidas (HCN)	200	—	—
86		Kietosios dalelės (PM ₁₀)	50 000	—	—
87	1806-26-4	Oktilfenoliai ir oktilfenolio etoksilatai	—	1	—

Nr.	CAS numeris	Teršalas (1)	Išleidžiamų teršalų riba (1 skiltis)		
			I orą	I vandenį	I žemę

			(1a skiltis) kg/per metus	(1b skiltis) kg/per metus	(1c skiltis) kg/per metus
88	206-44-0	Fluorantenas	—	1	—
89	465-73-6	Izodrinas	—	1	—
90	36355-1-8	Heksabrombifenilas	0,1	0,1	0,1
91	191-24-2	Benzo(g, h, i)perilenas		1	

- Jei nenurodyta kitaip, bet kokio II priede nurodyto teršalo atveju pranešama bendroji teršalo masė, arba, jei teršalas yra medžiagų grupė – bendroji grupės masė.
- Brūkšnelis (—) reiškia, kad duomenų pagal atitinkamą kriterijų ir terpę nereikalaujama pranešti.
- Bendroji hidrofluorangliavandenilių masė: HFC23, HFC32, HFC41, HFC4310mee, HFC125, HFC134, HFC134a, HFC152a, HFC143, FC143a, HFC227ea, HFC236fa, HFC245ca, HFC365mfc suma.
- Bendroji perfluorangliavandenilių masė: CF4, C2F6, C3F8, C4F10, c-C4F8, C5F12, C6F14 suma.
- Bendroji 2000 m. birželio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 2037/2000 dėl ozono sluoksnį ardančių medžiagų (OL L 244, 2000 09 29, p. 1) I priedo VIII grupėje išvardytų medžiagų masė, įskaitant jų izomerus. Reglamentas su paskutiniais pakeitimais, padarytais Reglamentu (EB) Nr. 1804/2003 (OL L 265, 2003 10 16, p. 1).
- Bendra Reglamento (EB) Nr. 2037/2000 I priedo I ir II grupėse išvardytų medžiagų masė, įskaitant jų izomerus.
- Bendra Reglamento (EB) Nr. 2037/2000 I priedo III ir VI grupėse išvardytų medžiagų masė, įskaitant jų izomerus.
- Visų metalų atveju pranešama bendroji elemento masė visomis cheminėmis formomis, esančiomis išleidžiamuose teršaluose.
- Halogeninti organiniai junginiai, kurie gali būti adsorbuoti į aktyvintą anglį, išreikštą chloridu.
- Išreikštas I-TEQ.
- Duomenys apie atskirus teršalus turi būti pranešami, jei viršijama BTEX (suminis benzeno, tolueno, etilbenzeno, ksilenų kriterijus) riba.
- Bromuoto difenileterio bendra masė: penta-BDE, octa-BDE ir deca-BDE.
- Fenolio ir paprastųjų fenolių pakaitalų bendra masė, išreikšta bendrąja anglimi.
- Pateikiant ataskaitas apie išmetamus į orą teršalus matavimu turi būti nustatyti šių policiklinių aromatinių angliavandenilių (PAH) duomenys: benzo(a)pireno (50-32-8), benzo(b)fluoranteno (205-99-2), benzo(k)fluoranteno (207-08-9), indeno(1,2,3-cd)pireno (193-39-5) pagal 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (Nr.) 850/2004 dėl patvariųjų organinių teršalų (OL L 229, 2004 06 29, p. 5).
- Junginio, kurio sudėtyje yra tributilalavo, bendra masė, išreikšta tributilalavo mase.
- Junginio, kurio sudėtyje yra trifenilalavo, bendra masė, išreikšta trifenilalavo mase.
- Ksileno bendra masė (ortoksilenas, metaksilenas, paraksilenas).

III PRIEDAS

Valstybių narių komisijai pateikiamų duomenų apie išleidžiamus ir perduodamus teršalus forma

Metai		
Duomenys apie objektą		
Pagrindinės bendrovės pavadinimas Objekto pavadinimas Objekto identifikacinis numeris, adresas (gatvė) Miestas (kaimas) Pašto indeksas Šalis Vietos koordinatės Upės baseino rajonas (¹) NACE-kodas (4 skaitmenų) Pagrindinė ūkinės veiklos rūšis Gamybos apimtis (pasirinktinai) Įrenginių skaičius (pasirinktinai) Eksploatavimo valandų skaičius per metus (pasirinktinai) Darbuotojų skaičius (pasirinktinai) Teksto laukas, skirtas teksto informacijai arba pagrindinės bendrovės pateiktam svetainės adresui (pasirinktinai)		
Visos I priedo objekto veiklos rūšys (pagal I priede pateiktą kodavimo sistemą ir TIPK kodą, jei jis yra)		
1 veikla (pagrindinė I priedo veiklos rūšis) 2 veikla N veikla		
Duomenys apie teršalų išmetimą iš objekto į orą pagal kiekvieną ribinę vertę viršijantį teršalą (pagal II priedą)		Teršalų išleidimas į orą
1 teršalas	M: išmatuota; taikytas analizės metodas	T: iš viso kg / per metus
2 teršalas	C: apskaičiuota; taikytas skaičiavimo metodas	A: atsitiktinis išleidimas kg / per metus
N teršalas	E: įvertinta	
Duomenys apie teršalų išleidimą iš objekto į vandenį pagal kiekvieną ribinę vertę viršijantį teršalą (pagal II priedą)		Teršalų išleidimas į vandenį
1 teršalas	M: išmatuota; taikytas analizės metodas	T: iš viso kg / per metus
2 teršalas	C: apskaičiuota; taikytas skaičiavimo metodas	A: atsitiktinis išleidimas kg / per metus
N teršalas	E: įvertinta	
Duomenys apie teršalų išleidimą iš objekto į žemę pagal kiekvieną ribinę vertę viršijantį teršalą (pagal II priedą)		Teršalų išleidimas į žemę
1 teršalas	M: išmatuota; taikytas analizės metodas	T: iš viso kg / per metus
2 teršalas	C: apskaičiuota; taikytas skaičiavimo metodas	A: atsitiktinis išleidimas kg / per metus
N teršalas	E: įvertinta	

Kiekvienas už objekto vietos ribų į nuotekų valymo įrenginį perduodamas teršalas, kurio kiekis viršija ribinę vertę (pagal II priedą)	
--	--

1 teršalas	M: išmatuota; taikytas analizės metodas	kg / per metus
2 teršalas	C: apskaičiuota; taikytas skaičiavimo metodas	
N teršalas	E: įvertinta	
Už objekto, viršijančio ribą, vietos ribų perduodamos pavojingos atliekos (pagal 5 straipsnį)		
Šalyje: Skirtos naudoti (R)	M: išmatuota; taikytas analizės metodas C: apskaičiuota; taikytas skaičiavimo metodas E: įvertinta	Tonomis per metus
Šalyje: Skirtos šalinti (D)	M: išmatuota; taikytas analizės metodas C: apskaičiuota; taikytas skaičiavimo metodas E: įvertinta	Tonomis per metus
Į kitas šalis: Skirtos naudoti (R) Naudotojo pavadinimas Naudotojo adresas Vietos, kur naudojamos atliekos, adresas	M: išmatuota; taikytas analizės metodas C: apskaičiuota; taikytas skaičiavimo metodas E: įvertinta	Tonomis per metus
Į kitas šalis: Skirtos šalinti (D) Šalintojo pavadinimas Šalintojo adresas Vietos, kur šalinamos atliekos, adresas	M: išmatuota; taikytas analizės metodas C: apskaičiuota; taikytas skaičiavimo metodas E: įvertinta	Tonomis per metus
Už objekto, viršijančio 5 straipsnyje nustatytą ribą, vietos ribų perduodamos nepavojingos atliekos		
Skirtos naudoti (R)	M: išmatuota; taikytas analizės metodas C: apskaičiuota; taikytas skaičiavimo metodas E: įvertinta	Tonomis per metus
Skirtos šalinti (D)	M: išmatuota; taikytas analizės metodas C: apskaičiuota; taikytas skaičiavimo metodas E: įvertinta	Tonomis per metus
Kompetentinga institucija, kuriai visuomenė gali pateikti prašymus:		
Pavadinimas Adresas (gatvė) Miestas (kaimas) Telefono numeris Fakso numeris El. pašto adresas		
(1) Pagal 2000 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2000/60/EB, nustatančios Bendrijos veiksmų vandens politikos srityje pagrindus, 3 straipsnio 1 dalį (OL L 327, 2000 12 22, p. 1). Direktyva su pakeitimais, padarytais Sprendimu Nr. 2455/2001/EB (OL L 331, 2001 12 15, p. 1).		

2 priedas. TIPK ir Europos PRTR veiklos rūšių palyginimas

TIPK direktyva (96/61/EB)			PRTR reglamentas			Europos PRTR reglamento pakeitimai
Ko das	Veikla	Pajėgumų riba	Ko das	Veikla	Pajėgumų riba	
1.	Energetikos pramonė		1.	Energetikos sektorius		
1.2	Naftos ir dujų perdirbimo		a)	Naftos ir dujų perdirbimo gamyklos	* ¹²³	
1.4	Anglies dujofikavimo ir suskystinimo įrenginiai		b)	Dujofikavimo ir suskystinimo įrenginiai	*	Išplėstas TIPK veiklos anglies dujofikavimas ir suskystinimas apibūdinimas ir apima bet kokią dujofikavimą ir suskystinimą (t. y. ne tik anglies). Be anglies, pagal Europos PRTR ataskaitose pateikiamas kitų pramonės žaliavų, tokių kaip skalūno, naftos kokso, siera prisotintos naftos kurui ar kitų medžiagų dujofikavimas / suskystinimas.
1.1	Kurą deginantys įrenginiai, kurių nominalus šiluminis našumas didesnis kaip	50 MW	c)	Šiluminės elektrinės ir kiti kurą deginantys įrenginiai	50 megavatų (MW) šilumos galingumas	Skirtinga tos pačios veiklos formuluotė.
1.3	Kokso krosnys		d)	Kokso krosnys	*	
			e)	Anglies smulkinimo įrenginiai	1 tonos per valandą pajėgumas	Palyginus su TIPK, nauja veikla Europos PRTR.
			f)	Anglių produktų ir bedūmio kietojo kuro gamybos įrenginiai	*	Palyginus su TIPK, nauja veikla Europos PRTR; atkreiptinas dėmesys į tai, kad pramoninė anglies ir rausvosios anglies briketų gamyba įtraukta į EAA direktyvos 85/337/EEB II priedą. ¹²⁴
2.	Metalo gamyba ir apdirbimas		2.	Metalo gamyba ir apdirbimas		
2.1	Metalo rūdos (įskaitant sulfidinę rūdą) kalcinavimo arba kaitinimo įrenginiai		a)	Metalo rūdos (įskaitant sulfidinę rūdą) kalcinavimo arba kaitinimo įrenginiai	*	

¹²³ Žvaigždutės (*) reiškia, kad pajėgumo riba netaikoma (ataskaitų pateikimo reikalavimai taikomi visiems objektams).

¹²⁴ OL L 175, 1985 07 05, p. 40.

TIPK direktyva (96/61/EB)			PRTR reglamentas			
Ko das	Veikla	Pajėgumų riba	Ko das	Veikla	Pajėgumų riba	Europos PRTR reglamento pakeitimai
2.2	Įrenginiai, ketui arba plienui (pirminio arba antrinio liejimo), įskaitant nepertraukiamą liejimą, gaminti ,	kurių pajėgumas didesnis negu 2,5 tonų per valandą	b)	Įrenginiai, ketui arba plienui (pirminio arba antrinio lydymo), įskaitant nepertraukiamą liejimą, gaminti	2, 5 tonų per valandą pajėgumas	Nauja formuluotė „liejimo“ pakeista į „lydymo“; veikla nepasikeitė.
2.3	Juodųjų metalų apdirbimo įrenginiai:		c)	Juodųjų metalų apdirbimo įrenginiai:		
	(a) Karšto valcavimo staklės	20 tonų plieno žaliavos per valandą pajėgumas		(i) Karšto valcavimo staklės	20 tonų plieno žaliavos per valandą pajėgumas	
	(b) Kalvės, turinčios kūjus	50 kilodžaulių energijos, kai viršijama 20 MW kaloringumo		(ii) Kalvės, turinčios kūjus	50 kilodžaulių energijos, kai viršijama 20 MW kaloringumo	
	(c) Dengimas apsauginėmis lydyto metalo dangomis,	kurių įkrova didesnė negu 2 tonų plieno žaliavos per valandą		(iii) Dengimas apsauginėmis lydyto metalo dangomis	2 tonų plieno žaliavos per valandą įkrovos	
2.4	Juodųjų metalų liejyklos	20 tonų per dieną gamybos pajėgumas	d)	Juodųjų metalų liejyklos	20 tonų per dieną gamybos pajėgumas	

TIPK direktyva (96/61/EB)			PRTR reglamentas			
Ko das	Veikla	Pajėgumų riba	Ko das	Veikla	Pajėgumų riba	Europos PRTR reglamento pakeitimai
2.5	Įrenginiai:		(e)	Įrenginiai:		
	(a) neapdirbtiems spalvotiesiems metalams iš rūdos, koncentratų arba antrinių žaliavų gaminti taikant metalurginius, cheminius arba elektrolitinius procesus			(i) neapdirbtiems spalvotiesiems metalams iš rūdos, koncentratų arba antrinių žaliavų gaminti taikant metalurginius, cheminius arba elektrolitinius procesus	*	
	(b) spalvotiesiems metalams, įskaitant regeneruotus produktus (taurinimas, liejimas ir kt.), lydyti, įskaitant legiravimą	Daugiau negu 4 tonų per valandą švino ir kadmio, o visų kitų metalų – 20 tonų per valandą lydymo pajėgumas		(ii) spalvotiesiems metalams, įskaitant regeneruotus produktus (taurinimas, liejimas ir kt.), lydyti, įskaitant legiravimą	4 tonų per valandą švino ir kadmio, o visų kitų metalų – 20 tonų per valandą lydymo pajėgumas	
2.6	Įrenginiai, metalų ir plastinių medžiagų paviršiams apdoroti elektrolizės arba chemiais procesais	30 m ³ dengimo vonių tūrio	(f)	Įrenginiai, metalų ir plastinių medžiagų paviršiams apdoroti elektrolizės arba chemiais procesais	30 m ³ dengimo vonių tūrio	
3.	Naudingųjų iškasenų		3.	Naudingųjų iškasenų		
			(a)	Šachtinė kasyba ir susiję procesai	*	Palyginus su TIPK, nauja veikla Europos PRTR; atkreiptinas dėmesys, kad šachtinė kasyba įtraukta į EAA direktyvos 85/337/EEB II priedą.
				Atviroji kasyba ir karjerų veikla	Teritorijos, kurioje realiai vykdomi gavybos darbai, plotas sudaro 25 hektarus	Palyginus su TIPK, nauja veikla Europos PRTR; atkreiptinas dėmesys, kad karjerų ir atvirosios kasybos veikla, kurios gavybos teritorija didesnė negu 25 hektarai, įtraukta į I priedą, o projektai, kurių gavybos teritorija mažesnė, įtraukti į EAA direktyvos 85/337/EEB II priedą. „teritorija, kurioje realiai vykdomi gavybos darbai“ reiškia objekto teritoriją, atėmus paviršiaus atstatymui skirtą teritoriją ir būsimos kasybos teritoriją.

TIPK direktyva (96/61/EB)			PRTR reglamentas			
Ko das	Veikla	Pajėgumų riba	Ko das	Veikla	Pajėgumų riba	Pakeitimai Europos PRTR reglamente
3.1	Įrenginiai, skirti gaminti		c)	Įrenginiai, skirti gaminti:		
	cemento klinkeriui rotacinėse krosnyse	Daugiau negu 500 tonų per dieną gamybos pajėgumas		(i) Cemento klinkeriui rotacinėse krosnyse	500 tonų per dieną gamybos pajėgumas	
	arba kalkėms rotacinėse krosnyse,	Daugiau negu 50 tonų per dieną gamybos pajėgumas		(ii) kalkėms rotacinėse krosnyse,	50 tonų per dieną gamybos pajėgumas	
	arba kitose aukštakrosnėse	Daugiau negu 50 tonų per dieną gamybos pajėgumas		(iii) cemento klinkeriui arba kalkėms kitose aukštakrosnėse	50 tonų per dieną gamybos pajėgumas	TIPK veiklos formuluotės – cemento klinkeris kitose aukštakrosnėse – išplėtimas, įtraukiant cemento klinkerį bei kalkes kitose aukštakrosnėse.
3.2	Įrenginiai asbestui ir produktams iš asbesto gaminti.		d)	Įrenginiai asbestui ir produktams iš asbesto gaminti.	*	
3.3	Įrenginiai stiklui, įskaitant ir stiklo pluoštą	20 tonų per dieną lydymo pajėgumas	e)	Įrenginiai stiklui, įskaitant ir stiklo pluoštą	20 tonų per dieną lydymo pajėgumas	
3.4	Įrenginiai mineralinėms medžiagoms lydyti, įskaitant mineralinio pluošto gamybą	20 tonų per dieną lydymo pajėgumas	f)	Įrenginiai mineralinėms medžiagoms lydyti, įskaitant mineralinio pluošto gamybą	20 tonų per dieną lydymo pajėgumas	
3.5	Įrenginiai keraminiams gaminiais degimo būdu gaminti, visų pirma stogų čerpėms, plytomis, ugniai atsparioms plytomis, čerpėms, molio dirbiniais arba porcelianui	75 tonų per dieną gamybos pajėgumas, ir (arba) 4 m ³ degimo krosnies pajėgumas ir 300 kg/m ³ vienos krosnies džiovinimo talpos	g)	Įrenginiai keraminiams gaminiais degimo būdu gaminti, visų pirma stogų čerpėms, plytomis, ugniai atsparioms plytomis, čerpėms, molio dirbiniais arba porcelianui	75 tonų per dieną gamybos pajėgumas, arba 4 m ³ degimo krosnies pajėgumas ir 300 kg/m ³ vienos krosnies džiovinimo talpos	„ir (arba)“ pakeistas į „arba“. Formuluotės patikslinimas arba išplėtimas, priklausomai ką gamintojas pasirinko „ir (arba)“ pagal TIPK.

TIPK direktyva (96/61/EB)			PRTR reglamentas			
Ko das	Veikla	Pajėgumų riba	Ko das	Veikla	Pajėgumų riba	Pakeitimai Europos PRTR reglamente
4.	Gamyba pagal šioje dalyje apibrėžtų veiklos rūšių kategorijas yra medžiagų arba medžiagų grupių, išvardytų 4.1 ir 4.6 antraštėse, pramoninio masto gamyba chemiškai jas perdirbant.		4.	Chemijos pramonė		Chemijos pramonės veiklos apimtis pagal TIPK direktyvą ir Europos PRTR reglamentą yra tokia pati.
4.1	Chemijos įrenginiai pagrindinėms organinėms cheminėms medžiagoms gaminti:		a)	Chemijos įrenginiai pagrindinėms organinėms cheminėms medžiagoms gaminti pramonine gamyba, būtent:	*	
	a) angliavandeniliams (linijiniams arba cikliniams; sotiesiems arba nesotiesiems, alifatiniams arba aromatiniams)			i) angliavandeniliams (linijiniams arba cikliniams; sotiesiems arba nesotiesiems, alifatiniams arba aromatiniams)		
	b) deguonies turintiems organiniams junginiams: alkoholiui, aldehydams, ketonams, karboksirūgščiai, esteriams, acetatams, eteriams, peroksidams, epoksidinėms dervoms			ii) deguonies turintiems organiniams junginiams: alkoholiui, aldehydams, ketonams, karboksirūgščiai, esteriams, acetatams, eteriams, peroksidams, epoksidinėms dervoms		
	c) sieros turintiems organiniams junginiams			iii) sieros turintiems organiniams junginiams		

TIPK direktyva (96/61/EB)			PRTR reglamentas			
Ko das	Veikla	Pajėgumų riba	Ko das	Veikla	Pajėgumų riba	Pakeitimai Europos PRTR reglamente
	(d) azoto turintiems organiniams junginiams: aminams, amidams, nitrozo ir nitro junginiams, arba nitratams, nitrilams, cianatams, izocianatams			(iv) azoto turintiems organiniams junginiams: aminams, amidams, nitrozo ir nitro junginiams, arba nitratams, nitrilams, cianatams, izocianatams		
	(e) fosforo turintiems organiniams junginiams			(v) fosforo turintiems organiniams junginiams		
	(f) halogenintiems angliavandeniliams			(vi) halogenintiems angliavandeniliams		
	(g) metalo organiniams junginiams			(vii) metalo organiniams		
	(h) bazinėms plastinėms medžiagoms (polimeriniam sintetiniam pluoštui ir pluoštui, turinčiam celiuliozės)			(viii) bazinėms plastinėms medžiagoms (polimeriniam sintetiniam pluoštui ir pluoštui, turinčiam celiuliozės)		
	(i) sintetiniam kaučiukui			(ix) sintetiniam kaučiukui		
	(j) dažikliams ir pigmentams			(x) dažikliams ir pigmentams		
	(k) paviršinio aktyvumo agentams ir medžiagoms			(xi) paviršinio aktyvumo agentams ir medžiagoms		
4.2	Chemijos įrenginiai pagrindinėms neorganinėms cheminėms medžiagoms gaminti:		b)	Chemijos įrenginiai pagrindinėms neorganinėms cheminėms medžiagoms gaminti pramonine gamyba, būtent:	*	
	(a) dujoms, tokioms kaip amoniakas, chloras arba vandenilio chloridas, fluoras arba vandenilio fluoridas, anglies oksidai,			(i) dujoms, tokioms kaip amoniakas, chloras arba vandenilio chloridas, fluoras arba vandenilio fluoridas, anglies oksidai,		

TIPK direktyva (96/61/EB)			PRTR reglamentas			
Ko das	Veikla	Pajėgumų riba	Ko das	Veikla	Pajėgumų riba	Pakeitimai Europos PRTR reglamente
	(b) rūgštims, tokioms kaip chromo rūgštis, fluoro vandenilio rūgštis, fosforo rūgštis, azoto rūgštis, druskos rūgštis, sieros rūgštis, oleumas, sulfitinės			(ii) rūgštims, tokioms kaip chromo rūgštis, fluoro vandenilio rūgštis, fosforo rūgštis, azoto rūgštis, druskos rūgštis, sieros rūgštis, oleumas,		
	(c) bazėms, tokioms kaip amonio hidroksidas, kalio hidroksidas, natrio			(iii) bazėms, tokioms kaip amonio hidroksidas, kalio hidroksidas, natrio		
	(d) druskoms, tokioms kaip amonio chloridas, kalio chloratas, kalio karbonatas, natrio karbonatas, perboratas, sidabro nitratas			(iv) druskoms, tokioms kaip amonio chloridas, kalio chloratas, kalio karbonatas, natrio karbonatas, perboratas, sidabro nitratas		
	(e) ne metalams, metalo oksidams arba kitiems neorganiniams junginiams, tokiems kaip kalcio karbidas, silicis,			(v) ne metalams, metalo oksidams arba kitiems neorganiniams junginiams, tokiems kaip kalcio karbidas, silicis, silicio karbidas		
4.3	Chemijos įrenginiai fosforo, azoto arba kalio trąšoms (paprastoms ar kompleksinėms) gaminti		c)	Chemijos įrenginiai fosforo, azoto arba kalio trąšoms (paprastoms ar kompleksinėms) gaminti pramonine gamyba	*	
4.4	Chemijos įrenginiai pagrindiniams augalų apsaugos produktams ir biocidams gaminti		d)	Chemijos įrenginiai pagrindiniams augalų apsaugos produktams ir biocidams gaminti pramonine gamyba	*	

TIPK direktyva (96/61/EB)			PRTR reglamentas			
Ko das	Veikla	Pajėgumų riba	Ko das	Veikla	Pajėgumų riba	Pakeitimai Europos PRTR reglamente
4.5	Įrenginiai, kuriuose pagrindiniams farmacijos produktams gaminti naudojami cheminiai arba biologiniai būdai		e)	Įrenginiai, kuriuose pagrindiniams farmacijos produktams gaminti pramonine gamyba naudojami cheminiai arba biologiniai procesai	*	
4.6	Chemijos įrenginiai sprogmėnims gaminti;		f)	Chemijos įrenginiai sprogmėnims ir pirotechnikos produktams gaminti pramonine gamyba	*	Formuluotės išplėtimas: prie TIPK veiklos pridėta pirotechnikos produktų gamyba.
5.	Nepažeidžiant Direktyvos 75/442/EEB 11 straipsnio arba 1991 m. gruodžio 12 d. Tarybos direktyvos 91/689/EEB dėl pavojingų atliekų ¹²⁵ 3 straipsnio		5.	Atliekų ir nuotekų tvarkymas		
5.1	Įrenginiai pavojingoms atliekoms šalinti arba joms panaudoti, kaip nustatyta sąraše, nurodytame Direktyvos 91/689/EEB 1 straipsnio 4 dalyje, kaip apibrėžta Direktyvos 75/442/EEB II A ir II B (veiklos rūšys R1, R5, R6, R8 ir R9) prieduose ir 1975 m. birželio 16 d. Tarybos direktyvoje 75/439/EEB dėl panaudotų naftos produktų pašalinimo. ¹²⁶	pajėgumas didesnis kaip 10 tonų per dieną	a)	Įrenginiai pavojingoms atliekoms naudoti arba jas šalinti	Priimantys 10 tonų per dieną	Formuluotės išplėtimas: Europos PRTR apima visus įrenginius pavojingoms atliekoms, viršijančioms nurodytą ribinę vertę, naudoti arba jas šalinti, TIPK įtraukta tik tam tikros operacijų rūšys.

¹²⁵ OL Nr. L 377, 1991-12-31, p. 20. Direktyva su pakeitimais, padarytais direktyva 94/31/EB (OL Nr. L 168, 1994-07-02, p. 28).

¹²⁶ OL Nr. L 194, 1975-07-25, p. 23. Direktyva su pakeitimais, padarytais direktyva 91/692/EEB (OL Nr. L 377, 1991-12-31, p. 48).

TIPK direktyva (96/61/EB)			PRTR reglamentas			
Ko das	Veikla	Pajėgumų riba	Ko das	Veikla	Pajėgumų riba	Pakeitimai Europos PRTR reglamente
5.2	Įrenginiai buitiniems atliekoms deginti, kaip apibrėžta 1989 m. birželio 8 d. Tarybos direktyvoje 89/369/EEB dėl naujų komunalinių atliekų deginimo įmonių oro taršos prevencijos ¹²⁷ ir 1989 m. birželio 21 d. Tarybos direktyvoje 89/429/EEB dėl esamų komunalinių atliekų deginimo įmonių oro taršos ¹²⁸ pajėgumas didesnis kaip 3 tonos per valandą	pajėgumas didesnis negu 3 tonos per valandą	b)	Įrenginiai nepavojingoms atliekoms, kurioms taikoma 2000 m. gruodžio 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/76/EB dėl atliekų deginimo ¹²⁹ , deginti	3 tonų per valandą pajėgumas	Veiklos formuluotės pakeitimas iš „komunalinių atliekų deginimo“ į „nepavojingoms atliekoms, kurioms taikoma... direktyva 2000/76/EB . . . deginti“; ribinė vertė nepakito.
5.3	Įrenginiai nepavojingoms atliekoms šalinti, kaip apibrėžta Direktyvos 75/442/EEB II A priede su paantrašėmis D8 ir D9	pajėgumas didesnis kaip 50 tonų per dieną	c)	Įrenginiai nepavojingoms atliekoms šalinti	50 tonų per dieną pajėgumas	Formuluotės išplėtimas: į Europos PRTR įtraukti visi įrenginiai nepavojingoms atliekoms šalinti, viršijantys nustatytą ribinę vertę, į TIPK įtraukta tik tam tikros operacijų rūšys.

¹²⁷ OL Nr. L 163, 1989-06-14, p. 32.

¹²⁸ OL Nr. L 203, 1989-07-15, p. 50.

¹²⁹ OL L 332, 2000-12-28, p. 91.

TIPK direktyva (96/61/EB)			PRTR reglamentas			
Ko das	Veikla	Pajėgumų riba	Ko das	Veikla	Pajėgumų riba	Pakeitimai Europos PRTR reglamente
5.4	Sąvartynai, išskyrus neaktyvių atliekų sąvartynus	Priimantys daugiau negu 10 tonų atliekų per dieną, arba kurių bendras pajėgumas didesnis kaip 25 000 tonų		Sąvartynai (išskyrus inertinių atliekų sąvartynus ir sąvartynus, kurie buvo galutinai uždaryti iki 2001 07 16 arba kurių kompetentingų institucijų pagal 1999 m. balandžio 26 d. Tarybos direktyvos 1999/31/EB dėl atliekų sąvartynų ¹³⁰ 13 straipsnį reikalaujamas priežiūros po uždarymo etapas yra pasibaigęs)	Priimantys 10 tonų per dieną arba bendras 25 000 tonų pajėgumas	Europos PRTR aiškiai išskiriami uždaryti sąvartynai. Neįtraukiami šie sąvartynai: - galutinai uždaryti iki 2001-07-16 - sąvartynai, kuriems, kompetentingų institucijų reikalavimu, reikalinga priežiūra po uždarymo pagal 1999 m. balandžio 26 d. Tarybos direktyvos 1999/31/EB dėl atliekų sąvartynų 13 straipsnį.
6.5	Gyvulių skeletų ir atliekų šalinimo arba perdirbimo įrenginiai	Pajėgumas didesnis kaip 10 tonų per dieną		Gyvulių skeletų ir gyvulių atliekų šalinimo arba perdirbimo įrenginiai	10 tonų per dieną apdorojimo pajėgumas	
				Komunalinių nuotekų valymo įrenginiai	100 000 gyventojų ekvivalentų pajėgumas	Palyginus su TIPK, nauja veikla Europos PRTR; atkreiptinas dėmesys į tai, kad nuotekų valymo įrenginiai, viršijantys 150 000 gyventojų ekvivalentų pajėgumą, kaip nurodoma direktyvos 91/271/EEB 2 straipsnio 6 punkte, įtraukti į I priedą bei tie, kurių pajėgumas mažesnis už šią vertę.

¹³⁰ OL L 182, 1999-07-16, p. 1. Direktyva su pakeitimais, padarytais direktyva (EB) Nr. 1882/2003.

TIPK direktyva (96/61/EB)			PRTR reglamentas			
Ko das	Veikla	Pajėgumų riba	Ko das	Veikla	Pajėgumų riba	Pakeitimai Europos PRTR reglamente
						EAA direktyvos 85/337/EEB II priedas.
			g)	Nepriklausomai eksploatuojami pramonės nuotekų valymo įrenginiai, naudojami vienai ar kelioms šiame priede nurodytoms veiklos rūšims	10 000 m ³ per dieną pajėgumas ¹³¹	Palyginus su TIPK, nauja veikla Europos PRTR; pridėti nepriklausomai eksploatuojami pramonės nuotekų valymo įrenginiai, naudojami vienai ar kelioms I priede nurodytoms veiklos rūšims, kurių pagėjumas – 10 000 m ³ per dieną. Atkreiptinas dėmesys, kad dauguma šių objektų jau pranešę apie teršalų išleidimą pagal EPER reikalavimus, pvz., dideli pramoniniai kompleksai ataskaitas apie teršalų išleidimus ruošia pagal EPER gairių III dalies 2 priedą.
6.	Kitos veiklos rūšys					
			6.	Popieriaus ir medienos gamyba bei perdirbimas		
6.1	Pramonės įmonės, kuriose gaminama: (a) celiuliozė iš medienos arba kitų pluoštinių medžiagų		a)	Celiuliozės gamybos iš medienos masės ir panašių pluoštinių žaliavų įrenginiai	*	Formuluotės patikslinimas: „kitų pluoštinių medžiagų“ pakeista į „panašių pluoštinių žaliavų“.
	(b) popierius ir kartonas	Gamybos pajėgumas didesnis kaip 20 tonų per dieną	b)	Popieriaus, kartono ir kitų pagrindinių medžio produktų (tokių, kaip medienos drožlių plokštės, pluošto plokštės ir klijuota fanera) gamybos įrenginiai	20 tonų per dieną gamybos pajėgumas	TIPK veiklos formuluotės išplėtimas, įtraukiant popierių, kartoną ir kitus pirminius medienos produktus, tokius kaip medienos drožlių plokštė, pluošto plokštė ir fanera.
			c)	Pramonės įrenginiai medienos ir medienos produktams apdoroti cheminėmis medžiagomis	50 m ³ per dieną gamybos pajėgumas	Palyginus su TIPK, nauja veikla Europos PRTR.

¹³¹ Pajėgumo riba, atsižvelgiant į pirmo ataskaitinio laikotarpio rezultatus, bus peržiūrėta vėliausiai iki 2010 m.

TIPK direktyva (96/61/EB)			PRTR reglamentas			
Ko das	Veikla	Pajėgumų riba	Ko das	Veikla	Pajėgumų riba	Pakeitimai Europos PRTR reglamente
			7.	Intensyvioji gyvulininkystė ir akvakultūra		
6.6	Intensyvaus paukščių arba kiaulių auginimo įrenginiai, kuriuose yra	(a) 40 000 vietų paukščiams	a)	Intensyvaus naminių paukščių arba kiaulių auginimo įrenginiai	(i) 40 000 vietų paukščiams	
		(b) 2 000 vietų mėsinėms kiaulėms (daugiau kaip 30 kg)			(ii) 2 000 vietų mėsinėms kiaulėms (daugiau kaip 30 kg)	
		(c) 750 vietų paršavedėms			(iii) 750 vietų paršavedėms	
			b)	Intensyvioji akvakultūra	Gamybos pajėgumas 1 000 tonų žuvies arba kiautuotųjų vėžiagyvių per metus	Palyginus su TIPK, nauja veikla Europos PRTR; Atkreiptinas dėmesys, kad intensyvioji akvakultūra įtraukta į EAA direktyvos 85/337/EEB II priedą.
			8.	Gyvūniniai ir augaliniai maisto ir gėrimų sektoriaus produktai		Aiškiai paminėtas gėrimų sektorius.
6.4	(a) Skerdyklos	skerdenos gamybos pajėgumas didesnis kaip 50 tonų per dieną	a)	Skerdyklos	Skerdenos gamybos pajėgumas didesnis kaip 50 tonų per dieną	
	(b) Įmonės, kuriose apdorojamos ir perdirbamos maisto produktams gaminti skirtos:		b)	Apdorojimo ir perdirbimo įrenginiai, skirti maisto ir gėrimų produktams gaminti iš:		Nauja formuluoatė: aiškiai išskirti „gėrimų produktai“, nors jie įeina į TIPK „maisto“ terminą.
	— gyvulių žaliavų (išskyrus pieną)	Gamybos pajėgumas didesnis kaip 75 tonos baigtų produktų per dieną		(i) gyvulių žaliavų (išskyrus pieną)	Gamybos pajėgumas 75 tonos baigtų produktų per dieną	

TIPK direktyva (96/61/EB)			PRTR reglamentas			
Ko das	Veikla	Pajėgumų riba	Ko das	Veikla	Pajėgumų riba	Pakeitimai Europos PRTR reglamente
	— augalų žaliavų	Pajėgumas daugiau kaip 300 tonų baigtų produktų per dieną (ketvirčio vidurkis)		(ii) augalų žaliavų	Pajėgumas 300 tonų baigtų produktų per dieną (ketvirčio vidurkis)	
	(c) Pieno apdorojimas ir perdirbimas	per dieną pagaminama daugiau kaip 200 tonų pieno (metinis vidurkis)	c)	Pieno apdorojimas ir perdirbimas	Galintys priimti 200 tonų pieno per dieną (metinis vidurkis)	Skirtinga formuluotė: TIPK remiasi pagaminamo pieno vidurkiu, Europos PRTR – pajėgumais priimti pieną.
			9.	Kitos veiklos rūšys		
6.2	Pluošto arba tekstilės pirminio apdorojimo (plovimo, balinimo, merserizavimo) arba dažymo	Apdorojimo pajėgumas didesnis kaip 10 tonų per dieną	a)	Pluošto arba tekstilės pirminio apdorojimo (plovimo, balinimo, merserizavimo) arba dažymo	Apdorojimo pajėgumas 10 tonų per dieną	
6.3	Kailių ir odos rauginimo įrenginiai	Apdorojimo pajėgumas daugiau kaip 12 tonų baigtų produktų per dieną	b)	Kailių ir odos rauginimo įrenginiai	Apdorojimo pajėgumas 12 tonų baigtų produktų per dieną	
6.7	Įrenginiai, kuriuose naudojant organinius tirpiklius atliekamas medžiagų, daiktų arba produktų paviršiaus apdorojimas, visų pirma taurinimas, šlichtinimas, dengimas, riebalų šalinimas, atsparaus vandeniui darymas, kljavimas, dažymas, valymas arba impregnavimas	Vartojimo pajėgumas daugiau kaip 150 kg per valandą arba daugiau kaip 200 tonų per metus	c)	Įrenginiai, kuriuose naudojant organinius tirpiklius atliekamas medžiagų, daiktų arba produktų paviršiaus apdorojimas, visų pirma taurinimas, šlichtinimas, dengimas, riebalų šalinimas, atsparaus vandeniui darymas, kljavimas, dažymas, valymas arba impregnavimas	Vartojimo pajėgumas 150 kg per valandą arba 200 tonų per metus	

TIPK direktiva (96/61/EB)			PRTR reglamentas			
Ko das	Veikla	Pajėgumų riba	Ko das	Veikla	Pajėgumų riba	Pakeitimai Europos PRTR reglamente
6.8	Įrenginiai, kuriuose gaminama anglis (perdegta anglis) arba elektografitas deginimo arba grafitizacijos būdu		d)	Įrenginiai, kuriuose gaminama anglis (perdegta anglis) arba elektografitas deginimo arba grafitizacijos būdu	*	
			e)	Įrenginiai laivams statyti ir dažyti arba dažams šalinti	Tinkantys 100 m ilgio laivams	Palyginus su TIPK, nauja veikla Europos PRTR; tam tikra dalis šios veiklos įtraukta ir kitur (ypač „paviršiaus apdorojimas naudojant tirpiklius“ pagal TIPK direktyvos I priedo 6.7 veiklą; atkreiptinas dėmesys, kad laivų statyklos įtrauktos į EAA direktyvos 85/337/EEB II priedą.

21 lentelė: TIPK I priedo ir Europos PRTR I priedo veiklos rūšių palyginimas

3 priedas. Pasaulyje pripažinti oro ir vandens teršalų matavimo metodai*

PASTABA. Įvairūs šių matavimo metodų etapai (bandinių ėmimas, gabenimas, sandėliavimas, pirminis apdirbimas, gavyba, analizė-kiekybinis įvertinimas, ataskaitos rengimas) yra nustatyti vienu ar keliais standartais. Pateikiami teršalų išleidimo į orą standartai paprastai apima visus matavimo metodų etapus. Teršalų išleidimo į vandenį standartai apima analizės-kiekybinio vertinimo pakopas. Kitų pakopų gairės pateikiamos „bendruosiuose sandartuose (G1-G7)“, išvardytuose lentelės apačioje; juose taip pat pateikti tokie standartai (G6, G7), kaip laboratorijų kompetencija, tikimybė ir t. t.

Jei CEN arba ISO standartai šioje lentelėje nepateikti, tai nereiškia, kad nėra atitinkamų procedūrų, galbūt CEN arba ISO standartai tam tikriems aspektams yra ruošiami.

Nr.	CAS numeris	Teršalas	EN arba ISO standartai teršalų išleidimui į orą (Santrumpos pateiktos toliau)	EN arba ISO standartai teršalų išleidimui į vandenį (Santrumpos pateiktos toliau)
1	74-82-8	Metanas (CH ₄)	ISO standartą ruošia ISO/TC 146/SC 1/ WG 22 (tik informacijai)	—
2	630-08-0	Anglies monoksidas (CO)	EN 15058:2004 ISO 12039:2001	—
3	124-38-9	Anglies dioksidas (CO ₂)	ISO 12039:2001	—
4		Hidrofluorangliavandeniliai (HFCs)		—
5	10024-97-2	Azoto oksidas (N ₂ O)	ISO standartą ruošia ISO/TC 146/SC 1/ WG 19 (tik informacijai)	—
6	7664-41-7	Amoniakas (NH ₃)		—
7		Nemetaniniai lakūs organiniai junginiai (NMLOJ)	EN 13649:2001	—
8		Azoto oksidai (NO _x /NO ₂)	EN 14792:2005 ISO 11564:1998 ISO 10849:1996	—
9		Perfluorangliavandeniliai (PFC)		—
10	2551-62-4	Sieros heksafluoridas (SF ₆)		—

(*) Informacija apie išleidžiamus teršalus, priklausančius skirtingoms teršalų grupėms, turi būti pateikiama kiekvienai grupei atskirai.

Nr.	CAS numeris	Teršalas	EN arba ISO standartai teršalų išleidimui į orą (Santrumpos pateiktos toliau)	EN arba ISO standartai teršalų išleidimui į vandenį (Santrumpos pateiktos toliau)
11		Sieros oksidai (SO _x /SO ₂)	EN 14791:2005 ISO 7934:1989 ISO 7935:1992 ISO 11632:1998	
12		Bendras azotas	—	EN 12260:2003 EN ISO 11905-1:1998
13		Bendras fosforas	—	EN ISO 15681-1:2004 EN ISO 15681-2:2004 EN ISO 11885:1997 EN ISO 6878:2004
14		Hidrochlorfluorangliavandeniliai (HCFC) (5)	—	
15		Chlorfluorangliavandeniliai (CFC) (6)		—
16		Halonai (7)		—
17		Arsenas ir jo junginiai (kaip As) (8)	EN 14385:2004	EN ISO 11969:1996 EN 26595:1992
18		Kadmis ir jo junginiai (kaip Cd) (8)	EN 14385:2004	EN ISO 5961:1995 EN ISO 11885:1997
19		Chromas ir jo junginiai (kaip Cr) (8)	EN 14385:2004	EN 1233:1996 EN ISO 11885:1997
20		Varis ir jo junginiai (kaip Cu) (8)	EN 14385:2004	EN ISO 11885:1997
21		Gyvsidabris ir jo junginiai (kaip Hg) (8)	EN 13211:2001 EN 14884:2005	EN 1483:1997 EN 12338:1998 EN 13506:2001 Pagal koncentracijos lygį
22		Nikelis ir jo junginiai (kaip Ni) (8)	EN 14385:2004	EN ISO 11885:1997
23		Švinas ir jo junginiai (kaip Pb) (8)	EN 14385:2004	EN ISO 11885:1997
24		Cinkas ir jo junginiai (kaip Zn) (8)		EN ISO 11885:1997
25	15972-60-8	Alachloras	—	

Nr.	CAS numeris	Teršalas	EN arba ISO standartai teršalų išleidimui į orą (Santrumpos pateiktos toliau)	EN arba ISO standartai teršalų išleidimui į vandenį (Santrumpos pateiktos toliau)
26	309-00-2	Aldrinas		EN ISO 6468:1996
27	1912-24-9	Atrazinas	—	EN ISO 10695:2000
28	57-74-9	Chlordanas		
29	143-50-0	Chlordekonas		
30	470-90-6	Chlorfenvinfosas	—	
31	85535-84-8	Chloro-alkanai, C ₁₀ -C ₁₃	—	
32	2921-88-2	Chlorpirifosas	—	
33	50-29-3	DDT		EN ISO 6468:1996
34	107-06-2	1,2- dichlorešanas (EDC)		EN ISO 10301:1997 EN ISO 15680:2003
35	75-09-2	Dichlorometanas (DCM)		EN ISO 10301:1997 EN ISO 15680:2003
36	60-57-1	Dieldrinas		EN ISO 6468:1996
37	330-54-1	Diuronas	—	EN ISO 11369:1997
38	115-29-7	Endosulfanas	—	EN ISO 6468:1996
39	72-20-8	Endrinas		EN 6468:1996
40		Halogeninti organiniai junginiai (kaip AOX) (9)	—	EN ISO 9562:2004
41	76-44-8	Heptachloras		EN ISO 6468:1996
42	118-74-1	Heksachlorbenzenas (HCB)		EN ISO 6468:1996
43	87-68-3	Heksachlorbutadienas (HCBd)	—	
44	608-73-1	1,2,3,4,5,6- eksachlorcikloheksanas (HCH)		EN ISO 6468:1996
45	58-89-9	Lindanas		EN ISO 6468:1996
46	2385-85-5	Mireksas		
47		PCDD + PCDF (dioksinai ir furanai) (kaip Teq) (10)	EN 1948-1 iki -3:2003	ISO 18073:2004
48	608-93-5	Pentachlorbenzenas		EN ISO 6468:1996
49	87-86-5	Pentachlorbenzenas (PCP)		

Nr.	CAS numeris	Teršalas	EN arba ISO standartai teršalų išleidimui į orą (Santrumpos pateiktos toliau)	EN arba ISO standartai teršalų išleidimui į vandenį (Santrumpos pateiktos toliau)
50	1336-36-3	Polichlorinti bifenilai (PCB)	(prCEN/TS 1948-4) tik informacijai	EN ISO 6468:1996
51	122-34-9	Simazinas	—	EN ISO 11369:1997 EN ISO 10695:2000
52	127-18-4	Tetrachloretilenas (PER)		EN ISO 15680:2003 EN ISO 10301:1997
53	56-23-5	Tetrachlormetanas (TCM)		EN ISO 10301:1997
54	12002-48-1	Trichlorbenzenai (TCB) (visi izomerai)		EN ISO 15680:2003
55	71-55-6	1,1,1- trichloreitanas		—
56	79-34-5	1,1,2,2- tetrachloreitanas		—
57	79-01-6	Trichloretilenas		EN ISO 15680:2003 EN ISO 10301:1997
58	67-66-3	Trichlormetanas		EN ISO 15680:2003 EN ISO 10301:1997
59	8001-35-2	Toksafenas		
60	75-01-4	Vinilchloridas		EN ISO 15680:2003
61	120-12-7	Antracenas	ISO 11338-1 to -2:2003	EN ISO 17993:2003
62	71-43-2	Benzenas	EN 13649:2001	ISO 11423-1:1997 ISO 11423-2:1997 EN ISO 15680:2003
63		Brominti difenileteriai (PBDE) (12)	—	ISO 22032
64		Nonilfenoliai ir nonilfenolio etoksilatai (NP/NPE)	—	
65	100-41-4	Etilbenzenas	—	EN ISO 15680:2003
66	75-21-8	Etileno oksidas		
67	34123-59-6	Izoproturonas	—	
68	91-20-3	Naftalenas		EN ISO 15680:2003 EN ISO 17993:2003

Nr.	CAS numeris	Teršalas	EN arba ISO standartai teršalų išleidimui į orą (Santrumpos pateiktos toliau)	EN arba ISO standartai teršalų išleidimui į vandenį (Santrumpos pateiktos toliau)
69		Alavo organiniai junginiai (kaip bendrasis Sn)	—	EN ISO 17353:2005
70	117-81-7	Di-(2-etilheksil) ftalatas (DEHP)		EN ISO 18856:2005
71	108-95-2	Fenoliai (kaip bendroji C) (13)	—	ISO 18857-1:2005
72		Policikliniai aromatiniai angliavandeniliai (PAH) (14)	ISO 11338-1 iki -2:2003	EN ISO 17993:2003 ISO 7981-1:2005 ISO 7981-
73	108-88-3	Toluenas	—	EN ISO 15680:2003
74		Tributilalavas ir jo junginiai (15)	—	EN ISO 17353:2005
75		Trifenilalavas ir jo junginiai (16)	—	EN ISO 17353:2005
76		Bendroji organinė anglis (BOA) (kaip bendroji C arba COD/3)	—	EN 1484:1997
77	1582-09-8	Trifluralinas	—	
78	1330-20-7	Ksilenai (17)	—	EN ISO 15680:2003
79		Chloridai (kaip bendrasis Cl)	—	EN ISO 10304-1:1995 EN ISO 10304-2:1996 EN ISO 10304-4:1999 EN ISO 15682:2001
80		Chloras ir neorganiniai junginiai (kaip HCl)		—
81	1332-21-4	Asbestas	ISO 10397:1993	
82		Cianidai (kaip bendrasis CN)	—	EN ISO 14403:2002
83		Fluoridai (kaip bendrasis F)	—	EN ISO 10304-1:1995
84		Fluoras ir jo neorganiniai junginiai (kaip HF)	ISO/DIS 15713:2004	—
85	74-90-8	Vandenilio cianidas (HCN)		—
86		Kietosios dalelės (PM ₁₀)	ISO standartą ruošia ISO/TC 146/SC 1/ WG 20 (komiteto projektas CD 23210) (tik informacijai)	—

Nr.	CAS numeris	Teršalas	EN arba ISO standartai teršalų išleidimui į orą (Santrumpos pateiktos toliau)	EN arba ISO standartai teršalų išleidimui į vandenį (Santrumpos pateiktos toliau)
87	1806-26-4	Oktilfenoliai ir oktilfenolio etoksilatai	—	
88	206-44-0	Fluorantenas	ISO 11338-1 to -2:2003	EN ISO 17993:2003
89	465-73-6	Izodrinas	—	
90	36355-1-8	Heksabrombifenilas		
91	191-24-2	Benzo(g, h, i)perilenas	—	EN ISO 17993:2003
BENDRI EMISIJŲ Į ORĄ IR VANDENĮ STANDARTAI				
G1	Vandens bandinių ėmimas. 1 dalis. Bandinių ėmimo programų rengimo gairės			EN ISO 5667-1 : 1996
G2	Vandens bandinių ėmimas. 10 dalis. Nuotekų bandinių ėmimo gairės			EN ISO 5667-10 : 1992
G3	Vandens bandinių ėmimas. 3 dalis. Bandinių konservavimo ir tvarkymo gairės			EN ISO 5667-3 : 1994
G4	Analitinės vandens analizės kokybės kontrolės vadovas			CEN/ISO TR 13530 : 1998
G5	Stacionarus taršos šaltinis. Tarplaboratorinė alternatyvių metodų palyginimo su standartiniu metodu vertinimo procedūra		CEN/TS 14793	
G6	Bendrieji kompetencijos patikros ir kalibravimo laboratorijų reikalavimai		EN ISO 17025 : 2005	
G7	GUM = Tikimybės reiškimo vadovas (1995), kurį išleido BIPM, IEC, IFCC, ISO, IUPAC, IUPAP, OIML		CEN TS 13005 : 2000	

22 lentelė. Pasulyje pripažinti oro ir vandens teršalų matavimo metodai

Santrumpos

EN	Europos standartas
CEN/TS	CEN techninė specifikacija
CEN/TR	CEN techninė ataskaita
ISO	Tarptautinis standartas
ISO/CD	ISO komiteto projektas
ISO/TS	ISO techninė specifikacija
ISO/TR	ISO techninė ataskaita
PrXXX	Standarto projektas (tik informacijai)
“---“	Pagal Europos PRTR ataskaitos ruošti nebūtina

Standartų pavadinimai

EN (ISO) standartai

EN 1233:1996: Vandens kokybė. Chromo nustatymas. Atomų absorbcijos spektrometriniai metodai.

EN 1483:1997: Vandens kokybė. Gyvsidabrio nustatymas

EN 1484:1997: Vandens analizė. Bendrosios organinės anglies (angl. santr. TOC) ir ištirpusios organinės anglies (angl. santr. DOC) nustatymo rekomendacijos

EN 1911-1:1998: Stacionariųjų šaltinių teršalai. Rankinis HCl nustatymo metodas. 1 dalis. Dujų bandinių ėmimas

EN 1911-2:1998: Stacionariųjų šaltinių teršalai. Rankinis HCl nustatymo metodas. 2 dalis. Dujų junginių absorbcija

EN 1911-3:1998: Stacionariųjų šaltinių teršalai. Rankinis HCl nustatymo metodas. 3 dalis. Absorbuotų skysčių analize ir skaičiavimas

EN 1948-1:2006: Stacionariųjų šaltinių teršalai. PCDD/PCDF ir dioksinų, tokių, kaip PCB masės koncentracijos nustatymas. 1 dalis. PCDD/PCDF bandinių ėmimas

EN 1948-2:2006: Stacionariųjų šaltinių teršalai. PCDD/PCDF ir dioksinų, tokių, kaip PCB masės koncentracijos nustatymas. 2 dalis. PCDD/PCDF pašalinimas ir valymas

EN 1948-3: Stacionariųjų šaltinių teršalai. PCDD/PCDF ir dioksinų, tokių, kaip PCB masės koncentracijos nustatymas. 3 dalis. PCDD/PCDF identifikavimas ir kiekio nustatymas.

prCEN/TS 1948-4:xxxx: Stacionariųjų šaltinių teršalai.-- PCDD/PCDF ir dioksinų, tokių, kaip PCB masės koncentracijos nustatymas. 4 dalis. Dioksinų, tokių, kaip PCB, bandinių ėmimas ir analizė

EN 12260:2003: Vandens kokybė. Azoto nustatymas. Bendrojo azoto kiekio nustatymas (angl. santr. TN_b), po oksidavimosi į azoto oksidą

EN 12338:1998: Vandens kokybė. Gyvsidabrio nustatymas po prisotinimo sumaišant

ENV 13005:1999: Tikimybės reiškinio matuojant vadovas

EN 13211:2001: Oro kokybė. Stacionariųjų šaltinių teršalai. Rankinis bendros gyvsidabrio koncentracijos nustatymo metodas

EN 13506:2001: Vandens kokybė. Gyvsidabrio nustatymas atomų fluorescencine spektrometrija

EN 13649:2001: Stacionariųjų šaltinių teršalai. Atskirų dujinių organinių junginių masės koncentracijos nustatymas. Aktyvuotos anglies ir skysčių desorbcijos metodas

EN 14385:2004: Stacionariųjų šaltinių teršalai. Bendros As, Cd, Cr, Co, Cu, Mn, Ni, Pb, Sb, TI ir V taršos nustatymas

EN 14791:2005: Stacionariųjų šaltinių teršalai. Sieros dioksido masės koncentracijos nustatymas. Standartinis metodas

EN 14792:2005: Stacionariųjų šaltinių teršalai. Azoto oksidų (angl. santr. NO₂) masės koncentracijos nustatymas. Standartinis metodas – chemiliuminescencija

CEN/TS 14793:2005: Stacionariųjų šaltinių teršalai. Tarplaboratorinė alternatyvių metodų palyginimo su standartiniu metodu vertinimo procedūra

EN 14884:2005: Oro kokybė. Stacionariųjų šaltinių teršalai. Bendrojo gyvsidabrio kiekio nustatymas – automatinės matavimo sistemos

EN 15058:2004: Stacionariųjų šaltinių teršalai. Standartinis anglies monoksido emisijose nustatymas nedispersiniu infraraudonųjų spindulių metodu

EN 26595:1992/AC:1992: Vandens kokybė. Bendrojo arseno kiekio nustatymas; spektrofotometrinis metodas, vartojant sidabro dietilditiokarbamatą (ISO 6595:1982)

EN ISO 5667-1:2005: Vandens kokybė. Bandinių ėmimas. 1 dalis. Bandinių ėmimo programų ir technikos kūrimo gairės (atnaujintas ISO 5667-1:1980 ir ISO 5667-2:1991)

EN ISO 5667-3:2003: Vandens kokybė. Bandinių ėmimas. 3 dalis. Vandens bandinių konservavimo ir tvarkymo gairės

EN ISO 5667-10:1992: Vandens kokybė. Bandinių ėmimas. 10 dalis. Nuotekų bandinių ėmimo gairės

EN ISO 5961:1995: Vandens kokybė. Kadmio nustatymas atomų absorbcijos spektrometrijos būdu

EN ISO 6468:1996: Vandens kokybė. Tam tikrų organinių chloro insekticidų, polichloruotų bifenilų ir chlorbenzeno nustatymas. Dujų chromatografinis metodas pašalinant skystį

EN ISO 6878:2004: Vandens kokybė. Fosforo nustatymas. Amonio molibdato spektrometrinis metodas

EN ISO 9562:2004: Vandens kokybė. Absorbuotų organinių halogenų junginių (angl. santr. AOX) nustatymas

EN ISO 10301:1997: Vandens kokybė. Labai lakių halogeninių angliavandenilių nustatymas dujų chromatografiniu metodu

ISO standartai

- ISO 7934:1989: *Stacionariųjų šaltinių teršalai. Sieros dioksido masės koncentracijos nustatymas vandenilio peroksido-bario perchlorato-Thorino metodu*
- ISO 7935:1992: *Stacionariųjų šaltinių teršalai. Sieros dioksido masės koncentracijos nustatymas. Automatizuotų matavimo metodų efektyvumo savybės*
- ISO 7981-1:2005: *Vandens kokybė. Policiklinių aromatinių angliavandenilių (PAH) nustatymas. 1 dalis. Šešių PAH nustatymas labai efektyvia plonasluoksne chromatografija su fluorescenciniu indikatoriumi ištraukus skystį*
- ISO 7981-2:2005: *Vandens kokybė. Policiklinių aromatinių angliavandenilių (PAH) nustatymas. 2 dalis. Šešių PAH nustatymas labai efektyvia plonasluoksne chromatografija su fluorescenciniu indikatoriumi ištraukus skystį*
- ISO 10397:1993: *Stacionariųjų šaltinių teršalai. Asbesto įrenginių emisijų nustatymas; skaidulų matavimo metodas*
- ISO 10849:1996: *Stacionariųjų šaltinių teršalai. Azoto oksidų masės koncentracijos nustatymas. Automatinį matavimo sistemų efektyvumo savybės*
- ISO 11338-1:2003: *Stacionariųjų šaltinių teršalai. Dujų ir dalelių stadijos policiklinių aromatinių angliavandenilių nustatymas. 1 dalis. Bandinių ėmimas*
- ISO 11338-2:2003: *Dujų ir dalelių stadijos policiklinių aromatinių angliavandenilių nustatymas. 2 dalis. Bandinių ruošimas, valymas ir nustatymas*
- ISO 11423-1:1997: *Vandens kokybė. Benzono ir kai kurių darinių nustatymas. 1 dalis. „Head-space“ dujų chromatografinis metodas*
- ISO 11423-2:1997: *Vandens kokybė. Benzono ir kai kurių darinių nustatymas. 2 dalis. Ekstrahavimo ir dujų chromatografijos metodas*
- ISO 11564:1998: *Stacionariųjų šaltinių teršalai. Azoto oksidų masės koncentracijos nustatymas. Fotometriniis žibalo etileno diamino (angl. naphthylethylenediamine) fotometriniis metodas*
- ISO 11632:1998: *Stacionariųjų šaltinių teršalai. Sieros dioksido masės koncentracijos nustatymas. Jonų chromatografijos metodas*
- ISO 12039:2001: *Stacionariųjų šaltinių teršalai. Anglies monoksido, anglies dioksido ir deguonies nustatymas. Veiksmingumo savybės ir automatizuotų matavimo sistemų kalibravimas*
- ISO/FDIS 15713:2006: *Stacionariųjų šaltinių teršalai. Bandinių ėmimas ir dujinio fluorida turinio nustatymas*
- ISO 18073:2004: *Vandens kokybė. Nuo tetra- iki okta-chlordioksinų ir furanų nustatymas skiedžiant izotopais DSGGC/DSGMS*
- ISO 18857-1:2005: *Vandens kokybė. Pasirinktų alkifenolių nustatymas. 1 dalis. Nefiltruotų bandinių metodas taikant skysčio ekstrahavimą ir dujų chromatografiją su selektyviu masės detektoriumi*
- ISO/DIS 22032:2004: *Vandens kokybė. Pasirekamų polibromuotų difenilo eterių nustatymas nuosėdose ir nuotekų dumble. Ekstrahavimo ir dujų spektrografijos, masių spektrometrijos metodas*
- ISO/CD 23210:2005: *Stacionariųjų šaltinių teršalai. Žemutinės PM10/PM2,5 nustatymas, masės koncentracijos dūmtrakių dujose nustatymas smūgiavimo įtaisais*

Teršalo Nr.		42	44	45	46	47	48	49	50	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	66	68	70	72	80	81	84	85	86	90	
		Heksachlorbenzenas (HCB)	1,2,3,4,5,6-eksachlorcikloheksanas (HCH)	Linđanas	Mireksas	PCDD + PCDF (dioksinai ir furanai) (kaip Teq)	Penachlorbenzenas	Penachlorbenzenas (PCP)	Polichlorinti bifenilai (PCB)	Tetrachlorretinas (PER)	Tetrachlormetanas (TCM)	Trichlorbenzenai (TCB) (vizi izomerai)	1,1,1-trichloroetanas	1,1,2,2-tetrachloroetanas	Trichloretilenas	Trichlormetanas	Toksafenas	Vinilchloridas	Antracenas	Benzenas	Etileno oksidas	Naftalenas	Di(2-etilheksil)ftalatas (DEHP)	Policikliniai aromatiniai angliavandeniliai (PAH)	Chlorirneorganiniai junginiai (kaip HCl)	Asbestas	Fluorirneorganiniai junginiai (kaip HF)	Vaniljo cianidas (HCN)	Kiečių dalelės (PM ₁₀)	Heksabrombifenilas	
	Teršalo pavadinimas																														
Nr.	b	Veikla																													
1		Energetikos sektorius																													
	(a)	Naftos ir dujų perdirbimo gamyklos																			*				*	*				*	
	(b)	Anglies dujų rafinavimo ir suskystinimo įrenginiai																			*				*	*				*	
	(c)	Šiluminės elektrinės ir kiti kurą deginantys įrenginiai					*									*					*			*	*					*	
	(d)	Kokso krosnys					*												*	*	*			*	*				*		
	(e)	Anglies smulkinimo įrenginiai																			*			*	*					*	
	(f)	Anglių produktų ir bedūmio kietojo kuro gamybos įrenginiai																			*			*	*					*	
2		Metallų gamyba ir apdirbimas																													
	(a)	Metalo rūdos (įskaitant sulfidinę rūdą) kalcinavimo arba kaitinimo įrenginiai					*	*	*	*					*						*			*	*		*	*	*	*	
	(b)	Įrenginiai ketui arba plienui (pirminio arba antrinio lydymo), įskaitant nepertraukiamą liejimą, gaminti					*	*	*	*					*				*	*	*		*	*	*	*	*	*	*	*	
	(c)	Juodųjų metallų apdirbimo įrenginiai	*				*	*	*	*	*				*						*			*	*	*	*	*	*	*	
	(d)	Juodųjų metallų liejyklos					*												*	*	*		*	*	*	*	*	*	*	*	
	(e)	Įrenginiai neapdirbtiems spalvotiesiems metallams iš rūdos, koncentratų arba antrinių žaliavų gaminti taikant metalurginius, cheminius arba elektrolitinius procesus spalvotiesiems metallams, įskaitant regeneruotus produktus (taurinimas, liejimas ir kt.), lydyti, įskaitant legiravimą	*				*	*	*	*	*				*					*			*	*	*	*	*	*	*	*	
	(f)	Įrenginiai metallų ir plastinių medžiagų paviršiams apdoroti elektrolizės arba cheminiais procesais	*				*	*	*	*	*				*					*			*	*	*	*	*	*	*	*	☐

Teršalo Nr.		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	26	28	29	33	34	35	36	39	41				
	Teršalo pavadinimas	M etanas (CH ₄)	A nglies dioksidas (CO ₂)	H idrofluorogly avandenil liai (HF Cs) (3)	A zoto oksidas (N ₂ O)	A moniakas (NH ₃)	N emetaniniai lakūs organiniai junginiai (N ₂ O ₂)	A zoto oksidai (NO x/N O ₂)	P e rfluorogly avandenil liai (PF Cs)	S i eros heksafluoridas (SF ₆)	S i eros oksidai (SO ₂ /SO _x)	H idrochlorfluorogly avandenil liai (H CFC)	C hl oro rfluorogly avandenil liai	H al onai	A r s enais	K a d m i s	V a r i s	G y v s i d a b r i s	N i k e l i s	S v i n a s	C i n k a s	C i n k a s	A l d r i n a s	C hl oro r d a n a s	C hl oro r d e k o n a s	D D T	1, 2 - d i c h l o r e t a n	D i c h l o r o m e t a n a s	D i e l d r i n a s	E n d r i n a s	H e p t a c h l o r a s					
Nr.	b	Veikla																																		
5	Atliekų ir nuotekų tvarkymas																																			
	(a)	Įrenginiai pavojingoms atliekoms naudoti arba jas šalinti																																		
	(b)	Įrenginiai nepavojingoms atliekoms, kurioms taikoma 2000 m. gruodžio 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/76/EB dėl atliekų deginimo (2), deginti																																		
	(c)	Įrenginiai nepavojingoms atliekoms šalinti																																		
	(d)	Sąvartynai (išskyrus inertinių atliekų sąvartynus ir sąvartynus, kurie buvo galutinai uždaryti iki 2001 7 16 arba kurių kompetentingų institucijų pagal 1999 m. balandžio 26 d. Tarybos direktyvos 1999/31/EB dėl atliekų sąvartynų (3) 13 straipsnį reikalaujamas priežiūros po uždarymo etapas yra pasibaigęs)																																		
	(e)	Gyvulių skeletų ir gyvulių atliekų šalinimo arba perdirbimo įrenginiai																																		
	(f)	Komunalinių nuotekų valymo įrenginiai																																		
	(g)	Nepriklausomai eksploatuojami pramonės nuotekų valymo įrenginiai, naudojami vienai ar kelioms šiame priede nurodytoms veiklos rūšims																																		
6	Popieriaus ir medienos gamyba bei perdirbimas																																			
	(a)	Celiuliozės gamybos iš medienos masės ir panašių pluoštinių žaliavų įrenginiai																																		
	(b)	Popieriaus, kartono ir kitų pagrindinių medžio produktų (tokių, kaip medienos drožlių plokštės, pluošto plokštės ir klijuota fanera) gamybos įrenginiai																																		
	(c)	Pramonės įrenginiai medienos ir medienos produktams apdoroti cheminėmis medžiagomis																																		
7	Intensyvioji gyvulininkystė ir akvakultūra																																			
	(a)	Intensyvaus naminių paukščių arba kiaulių auginimo įrenginiai																																		
	(b)	Intensyvioji akvakultūra																																		

Teršalo Nr.		42	44	45	46	47	48	49	50	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	66	68	70	72	80	81	84	85	86	90
	Teršalo pavadinimas	Heksachlorbenzenas (HCB)	1,2,3,4,5,6-eksachlorcikloheksanas (HCH)	Lindanas	Mireksas	PCDD + PCDF (dioksinai ir furanai) (kaip Teq)	Pentachlorbenzenas	Pentachlorbenzenas (PCPB)	Polichlorinti bifenilai (PCB)	Tetrachlorretinas (PCER)	Tetrachlormetanas (TCM)	Trichlorbenzenai (TCB) (visi izomerai)	1,1,1-trichloroetanas	1,1,2,2-tetrachloroetanas	Trichloroetilenas	Trichlormetanas	Toksafenas	Vinilchloridas	Antracenas	Benzenas	Etileno oksidas	Naftalenas	Di(2-etilheksil)ftalatas (DEHP)	Policikliniai aromatiniai angliavandeniliai (PAH)	Chloras ir neorganiniai junginiai (kaip HCl)	Asbestas	Fluoras ir neorganiniai junginiai (kaip HF)	Vanadžio cianidas (HCN)	Kiečių dalelės (PM ₁₀)	Heksabrombifenilas
Nr.	b	Veikla																												
8		Gvūniniai ir augaliniai maisto ir gėrimų sektorius																												
	(a)	Skerdyklos				•	•																		•				•	
	(b)	Apdoravimo ir perdirbimo įrenginiai, skirti maisto ir gėrimų produktams gaminti iš gyvulių žaliavų (išskyrus pieną) ir augalų žaliavų				•	•																		•				•	
	(c)	Pieno apdorojimas ir perdirbimas				•	•																		•				•	
9		Kitos veiklos rūšys																												
	(a)	Pluošto arba tekstilės pirminio apdorojimo (plovimo, balinimo, merserizavimo) arba dažymo įrenginiai								•						•								•				•		•
	(b)	Kailių ir odos rauginimo įrenginiai								•																				
	(c)	Įrenginiai, kuriuose naudojant organinius tirpiklius atliekamas medžiagų, daiktų arba produktų paviršiaus apdorojimas, visų pirma taurinimas, šlichtinimas, dengimas, riebalų šalinimas, atsparaus vandeniui darymas, klįjavimas, dažymas, valymas arba impregnavimas	•	•		•	•	•		•	•	•	•		•	•					•		•	•	•					•
	(d)	Įrenginiai, kuriuose gaminama anglis (perdegta anglis) arba elektrografitas deginimo arba grafitizacijos būdu																			•				•				•	
	(e)	Įrenginiai laivams statyti ir dažyti arba dažams šalinti				•			•				•		•	•					•			•	•	•		•		•

24 lentelė. Oro teršalų pogrupiai pagal pramonės sektorius

Teršalo Nr.		12	13	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50
		B end ras azo tas	B end ras fos oras	A rse nas ir jun gini ai (kai p As)	K a d m i s	V a r i s	G y v i s	N i k e l i s	Š v i n a s	C i n k a s	C i n k a s	A l a c h l o r a s	A l d r i n a s	A t r a z i n a s	C h l o r d a n a s	C h l o r d e k o n a s	C h l o r f e n v i n f o s a s	C h l o r o r o - a l k a n a i , C	C h l o r p i r i f o s a s	D D T	1 , 2 -	D i c h l o r o m e t a n a s	D i e l d r i n a s	D i u r o n a s	E n d o s u l f a n a s	E n d r i n a s	H a l o g e n t i o r g a n i z a c i j u n g i n i a i (kai p A O X)	H e p t a c h l o r a s	H e k s a c h l o r b e n z e n a s (H C B)	H e k s a c h l o r b u t a d i e n a s (H C B D)	1, 2,3, 4,5, 6- e k s a c h l o r i k l o h e k s a n a s (H C H)	L i n d a n a s	M i r e k s a s	P C D D + P C D F (d i o k s i n a i r f u r a n a i (kai p T e q)	P e n t a c h l o r b e n z e n a s	P e n t a c h l o r b e n z e n a s (P C P)	P o l i c h l o r i n t i b i f e n i l a i (P C B)
Nr.	b	Teršalo pavadinimas																																			
		Veikla																																			
5		Atliekų ir nuotekų tvarkymas																																			
	(a)	Įrenginiai pavojingoms atliekoms naudoti arba jas šalinti																																			
	(b)	Įrenginiai nepavojingoms atliekoms, kurioms taikoma 2000 m. gruodžio 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/76/EB dėl atliekų deginimo (2), deginti																																			
	(c)	Įrenginiai nepavojingoms atliekoms šalinti																																			
	(d)	Sąvartynai (išskyrus inertinių atliekų sąvartynus ir sąvartynus, kurie buvo galutinai uždaryti iki 2001 7 16 arba kurių kompetentingų institucijų pagal 1999 m. balandžio 26 d. Tarybos direktyvos 1999/31/EB dėl atliekų sąvartynų (3) 13 straipsnį reikalaujamas priežiūros po uždarymo etapas yra pasibaigęs)																																			
	(e)	Gyvulių skeletų ir gyvulių atliekų šalinimo arba perdirbimo įrenginiai																																			
	(f)	Komunalinių nuotekų valymo įrenginiai																																			
	(g)	Nepriklausomai eksploatuojami pramonės nuotekų valymo įrenginiai, naudojami vieni ar kelioms šiame priede nurodytoms veiklos rūšims																																			
6		Popieriaus ir medienos gamyba bei perdirbimas																																			
	(a)	Celiuliozės gamybos iš medienos masės ir panašių pluoštinių žaliavų įrenginiai																																			
	(b)	Popieriaus, kartono ir kitų pagrindinių medžio produktų (tokių, kaip medienos drožlių plokštės, pluošto plokštės ir klijuota fanera) gamybos įrenginiai																																			
	(c)	Pramonės įrenginiai medienos ir medienos produktams apdoroti cheminėmis medžiagomis																																			
7		Intensyvioji gyvulininkystė ir akvakultūra																																			
	(a)	Intensyvaus naminių paukščių arba kiaulių auginimo įrenginiai																																			
	(b)	Intensyvioji akvakultūra																																			

Teršalo Nr.		51	52	53	54	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	81	82	83	87	88	89	90	91	51
	Teršalo pavadinimas	Si ma zin as	Te trac lor etil ena s (P ER)	Te trac lor met ana s (TC M)	Tr ic hlor orb ena i (TC B) (vis i izo mer ai)	Tr ic hlor ore tlen as	Tr ic hlor orm etas	To ksa fen as	Vi nic hlor idas	A ntra cen as	Be nzen as	Br omi nti dife nile teri ai (PB DE)	N onil fen olia i ir non ilfe noli o eto ksil atai (NP /NP E)	Et ilbe nzen as	Et ilen o oksid as	Iz opr otur ona s	N a f t a l e n a s	A lavo org anin iai jun gini ai (kai p ben dras is Sn)	Di -(2- etil hek sil) ftal atas (D EH P)	Fe noli ai (kai p ben droj i C)	Po lici klin iai aro mat inia i ang liav and enil iai (PA H)	To lue nas	Tr ibut ilal avas ir jo jun gini ai	Tri feni lala vas ir jo jun gini ai	Be ndr oji org ani ne ang lis (B O A) (kai p ben droj i C arb a CO D ₂)	Tr iflu rali nas	K s i l e n a i	C hlor idai (kai p ben dras is Cl)	As best as	Ci anid ai (kai p ben dras is CN)	Fl uorid ai (kai p ben dras is F)	O ktif eno liai ir okti lfeno olio eto ksil atai	Fl uor ant enas	Iz odri nas	H eks abr om bife nila s	Be nzo (g, i) p e rile nas	Simaz inas
Nr.	b	Veikla																																			
5	Atliekų ir nuotekų tvarkymas																																				
	(a)	Įrenginiai pavojingoms atliekoms naudoti arba jas šalinti																																			
	(b)	Įrenginiai nepavojingoms atliekoms, kurioms taikoma 2000 m. gruodžio 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/76/EB dėl atliekų deginimo (2), deginti																																			
	(c)	Įrenginiai nepavojingoms atliekoms šalinti																																			
	(d)	Sąvartynai (išskyrus inertinių atliekų sąvartynus ir sąvartynus, kurie buvo galutinai uždaryti iki 2001-07-16 arba kurių kompetentingų institucijų pagal 1999 m. balandžio 26 d. Tarybos direktyvos 1999/31/EB dėl atliekų sąvartynų (3) 13 straipsnį reikalaujamas priežiūros po uždarymo etapas yra pasibaigęs)																																			
	(e)	Gyvulių skeletų ir gyvulių atliekų šalinimo arba perdirbimo įrenginiai																																			
	(f)	Komunalinių nuotekų valymo įrenginiai																																			
	(g)	Nepriklausomai eksploatuojami pramonės nuotekų valymo įrenginiai, naudojami vienai ar kelioms šiame priede nurodytomis veiklos rūšims																																			
6	Popieriaus ir medienos gamyba bei perdirbimas																																				
	(a)	Celiuliozės gamybos iš medienos masės ir panašių pluoštinių žaliavų įrenginiai																																			
	(b)	Popieriaus, kartono ir kitų pagrindinių medžio produktų (tokių, kaip medienos drožlių plokštės, pluošto plokštės ir klijuota fanera) gamybos įrenginiai																																			
	(c)	Pramonės įrenginiai medienos ir medienos produktams apdoroti cheminėmis medžiagomis																																			
7	Intensyvioji gyvulininkystė ir akvakultūra																																				
	(a)	Intensyvaus naminių paukščių arba kiaulių auginimo įrenginiai																																			
	(b)	Intensyvioji akvakultūra																																			

Teršalo Nr.		51	52	53	54	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	81	82	83	87	88	89	90	91				
	Teršalo pavadinimas	Si maz inas	Te trac hlor etile nas (P ER)	Te trac hlor met anas (TC M)	Tri chlo rbe nze nai (TC B) (visi izo mer ai)	Tri chlo retil enas	Tri chlo rme tana s	To ksaf ena s	Vi nilc hlor idas	A ntra cen as	Be nze nas	Br omi nti dife nile teri ai (PB DE)	No nilfe nolia i ir nonil fenol io et oksil atai (NP /NPE)	Eti lben zen as	Et ile no oks ida s	Izo pro ton as	N a f t a l e n a s	Al avo org anin iai jun gini ai (kai p ben dras is Sn)	Di - (2- etil hek sil) ftal atas (D EH P)	Fe noli ai (kai p ben droj i C)	Pol lici klin iai aro mat inia i	To lue nas	Tr ibut ilal ava s ir jo jun gini ai	Tri feni lala vas ir jo jun gini ai	Ben droji orga ninė angli s (BO A) (kaip bend roji C arba COD /3)	Tr iflu rali nas	K s i l e n a i	Ch lori dai (kai p ben dras is Cl)	As best as	Ci anid ai (kai p ben dras is CN)	Fl uori dai (kai p ben dras is F)	O ktilf eno liai ir okti lfeno olio eto ksil atai	Fl uor ante nas	Lz odri nas	He ksa bro mbi feni las	Benzo (g, h, i)perile nas				
Nr.	b																																							
8	Gyvūniniai ir augaliniai maisto ir gėrimų sektoriaus produktai																																							
	(a)																																							
	(b)																																							
	(c)																																							
9	Kitos veiklos rūšys																																							
	(a)																																							
	(b)																																							
	(c)																																							
	(d)																																							
	(e)																																							

Nauja veikla, palyginus su EPER veiklomis

Nauja medžiaga, palyginus su EPER

25 lentelė. Vandens teršalų pogrupiai pagal pramonės sektorius

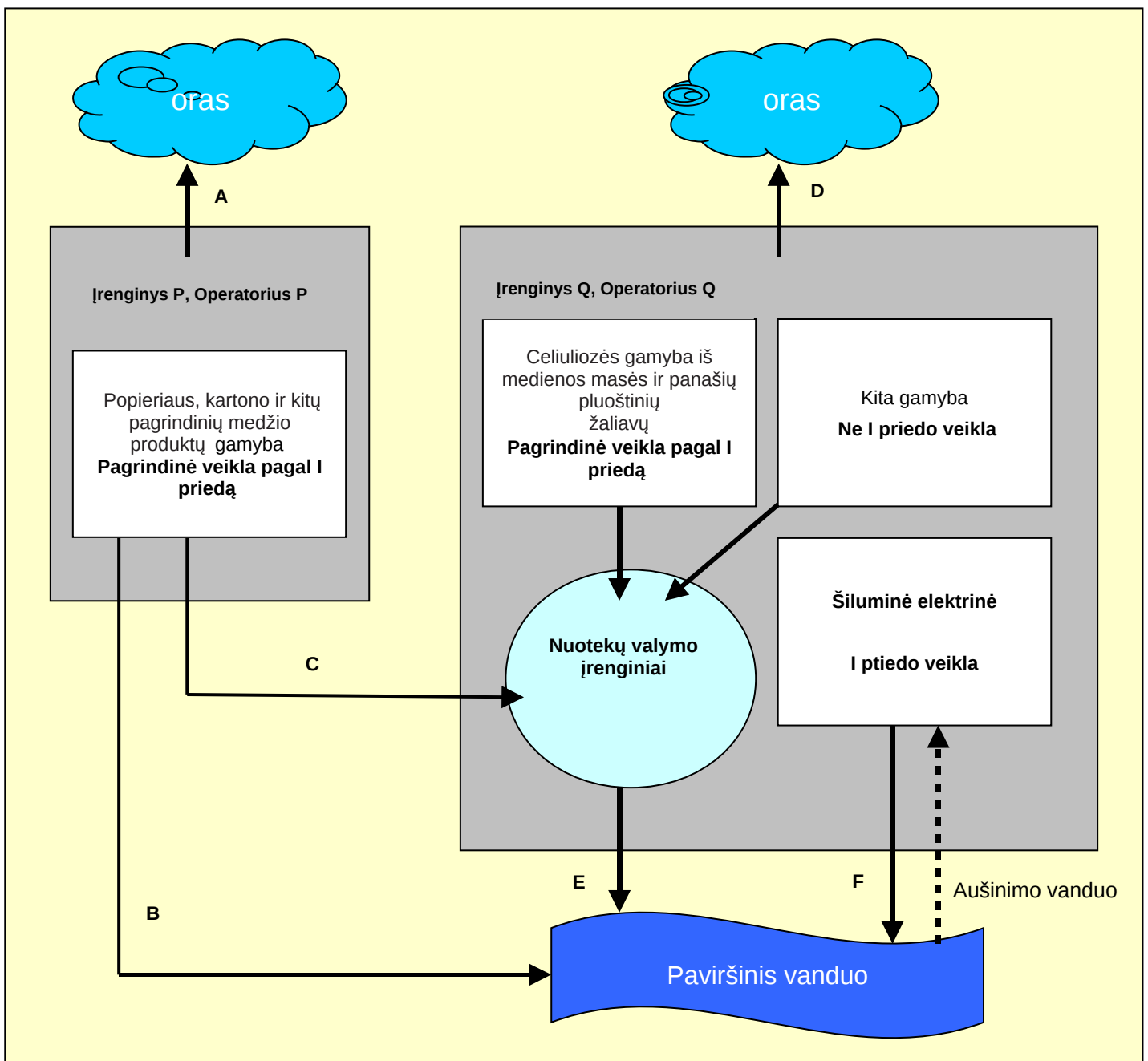
6 priedas. Ataskaitų apie teršalų išleidimą ir perdavimą ruošimo pavyzdžiai

6 priede pateikti trys realių situacijų iš įvairios objektų pramoninės veiklos bei šių objektų ataskaitų apie teršalų išleidimą ir perdavimą rengimo pavyzdžiai.

Informaciją apie objekto identifikavimą bei papildomos informacijos apie objektą pateikimą ataskaitose rasite 1.1.6 skyriuje.

1 pavyzdys

3 paveiksle pateiktas pramonės objektas su dviem įrenginiais – P ir Q. Pagrindinė P įrenginio veikla pagal I priedą – popieriaus, kartono ir kitų pagrindinių medžio produktų gamyba. Pagrindinė Q įrenginio veikla pagal I priedą – celiuliozės gamyba iš medienos masės ir panašių pluoštinių medžiagų. Q įrenginį taip pat sudaro kurą deginantis įrenginys ir nuotekų valymo įrenginys, kuriuos valdo Q operatorius. Be to, operatorius Q valdo kitą įrenginį, kuris yra Q įrenginio dalis neįtraukta į I priedo veiklos sąrašą.

26 lentelėje pateikti ataskaitos rengimo P ir Q įrenginiams reikalavimai.

Įrenginys apie kurį rengiama ataskaita	Veikla	Teršalų išleidimas (perdavimas) už objekto vietos ribų	Ataskaitos rengimo reikalavimai	Pastabos
Įrenginys P	Popieriaus, kartono ir kitų pagrindinių medžio produktų gamyba	A	Teršalų išleidimo į orą ataskaita	
		B	Teršalų išleidimo į vandenį ataskaita	
		C	Teršalų perdavimo ¹³² su nuotekomis ataskaita	
Įrenginys Q	Celiuliozės gamyba iš medienos masės ir panašių pluoštinių žaliavų	D	Teršalų bendra suma pateikiama teršalų išleidimo į orą ataskaitoje	Foninis teršalų lygis gali būti atimamas iš išleidžiamų teršalų per aušinimo vandenį kiekio (F išleidimas) Ataskaita apie veiklą, neįtrauktą į I priedą gali būti nepateikiama ¹³³
	Šiluminė elektrinė	E	Teršalų bendra suma (E+F) pateikiama teršalų išleidimo į vandenį ataskaitoje	
	Nuotekų apdirbimo gamykla	F		
	Kiti įrenginiai (neįtraukti į I priedą)			

26 lentelė. Ataskaitų rengimo reikalavimai P ir Q įrenginiams.

P įrenginys

Vienintelė P įrenginio vykdoma veikla pagal I priedą yra popieriaus ir kartono gamyba. 27 lentelėje parodytas šios veiklos kodavimas.

I priedo veikla*	PRTR kodas	TIPK kodas	Veiklos pavadinimas pagal Europos PRTR reglamento I priedą (neprivaloma pateikti ataskaitoje)
1	6.(b)	6.1	Popieriaus, kartono ir kitų pagrindinių medžio produktų (tokių, kaip medienos drožlių plokštės, pluošto plokštės ir klijuota fanera) gamybos įrenginiai

27 lentelė. P įrenginio veiklos kodavimas
* I priedo veiklos eilės numeris

Įrenginys P išleidžia teršalus į orą (A išleidimas) ir vandenį (B išleidimas), todėl pateikiama ataskaita apie visus teršalus viršijančius Europos PRTR II priede, atitinkamai 1a ir 1b skiltyje pateiktą ribinę vertę. Dalis nuotekų perduodamos už objekto ribų (perdavimas C)

¹³² Sudėtinguose pramonės kompleksuose su keliais įrenginiais, perdavimas „už objekto ribų“ kartais iš tikrųjų yra „perdavimas už įrenginio ribų“, jei perdavimas toliau vyksta objekte. Siekiant nuoseklumo vartojant terminus, šiais atvejais vartojama „perdavimo už objekto vietos ribų“ formuluotė.

¹³³ Taip pat žr. pastabas dėl I priedą neįtrauktos veiklos šių rekomendacijų 1.1.4 skyriuje.

[į išorinius nuotekų valymo įrenginius, esančius Q įrenginyje. Įrenginio P ataskaitoje pateikiama informacija apie visus teršalus, viršijančius ribinę vertę, nurodytą Europos PRTR reglamento II priedo 1b skiltyje kaip apie teršalų perdavimą su nuotekomis valymui už objekto vietos ribų.](#)

Ataskaita apie išleidimus į orą rengiama taip, kaip aprašyta 1.1.8.1 skyriuje, apie išleidimus

į vandenį - 1.1.8.2 skyriuje ir teršalų perdavimas su nuotekomis už objekto vietos ribų - 1.1.9 skyriuje.

28 lentelė yra P įrenginio ataskaitų rengimo apie teršalų išleidimus ir perdavimą už objekto ribų pavyzdys.

Teršalas		Metodas		Kiekis	
Nr. II pried.	Pavadinimas	M/C/E	Taikomas metodas	Iš viso kg / per metus	Atsitiktinis teršalų išleidimas kg / per metus
Išleidimai į orą (A išleidimas)					
8	Azoto oksidai (NOx)	M	ISO 10849: 1996	149 000	-
86	Kietosios dalelės (PM10)	M	ISO 9096:2003	145 000	-
Išleidimai į vandenį (B išleidimas)					
76	Bendroji organinė anglis (BOA)	M	EN 1484:1997	70 000	-
Teršalų perdavimas su nuotekomis (C išleidimas)					
24	Cinkas ir jo junginiai (kaip Zn)	M	EN ISO 11885:1997	320	-
76	Bendroji organinė anglis (BOA)	M	EN 1484:1997	536 000 000	-

28 lentelė. Įrenginio P ataskaita apie teršalų išleidimą ir perdavimą.

Įrenginys Q

Pagrindinė Q įrenginio ekonominė veikla – celiuliozės gamyba iš medienos masės ir panašių pluoštinių žaliavų. Tai I priede pateikta **pagrindinė** veikla, apie kurią pateikiama ataskaita. Q įrenginį sudaro kurą deginantis įrenginys viršijantis 50 MW galingumą, kuris priklauso I priede išvardytiems veikslo. Nuotekų vanduo valomas operatoriui priklausančiame nuotekų valymo įrenginyje. 29 lentelėje pateikiamas Q įrenginio veiklos kodavimas.

I priedo veikla*	PRTR kodas	TIPK kodas	Veiklos pavadinimas pagal Europos PRTR reglamento I priedą (neprivaloma pateikti ataskaitoje)
1**	6.(a)	6.1	Celiuliozės gamybos iš medienos masės ir panašių pluoštinių žaliavų įrenginiai
2.	1. (c)	1.1	Šiluminės elektrinės ir kiti kurą deginantys įrenginiai

Table 29. P įrenginio veiklos kodavimas
 * I priedo veiklos eilės numeris
 ** I veikla yra pagrindinė I priedo veikla

Jeigu Q įrenginio bendras teršalų išleidimo į orą (D išleidimas) kiekis viršija Europos PRTR reglamento II priedo 1a skiltyje nurodytas ribines vertes, apie tai pranešama ataskaitoje apie išleidimus į orą. Nuotekos perduodamos į objekto nuotekų valymo įrenginį. Įrenginys Q naudoja šalia esančios upės vandenį aušinimo procesams. Vanduo išleidžiamas į tą patį vandens telkinį.

Rengiama įrenginio atskaita apie visus į vandenį išleidžiamus teršalus (E plus F išleidimas), kurių suma viršija Europos PRTR reglamento II priedo 1b skiltyje nurodytas ribines vertes. Iš ištraukiamo vandens aušinimui galima atimti foninį teršalų lygį (žr. 1.1.4 skyrių). Išleidžiamame vandenyje ribinę vertę viršija bendroji organinė anglis (BOA), kadmis (Cd) ir švinas (Pb). Ataskaitoje nebūtina pateikti veiklos, kuri neįtraukta į I priedą, tačiau pateikimas gali būti praktiškas ir rentabilus, pvz., esant neatsiejamoms nuotekų sistemoms, jei imant mėginį negalima atskirti į I priedą neįtrauktos veiklos, ataskaitoje pateikiamas teršalų išleidimas I priede nurodytai ir nenurodytai veikloms.

Ataskaitos rengiamos pagal išleidimo į orą aprašymą, pateiktą 1.1.8.1 skyriuje, ir išleidimo į vandenį – 1.1.8.2 skyriuje. 30 lentelėje pateiktas Q įrenginio ataskaitų rengimo apie teršalų išleidimus į vandenį (teršalų išleidimo į orą duomenys nerodomi) pavyzdys.

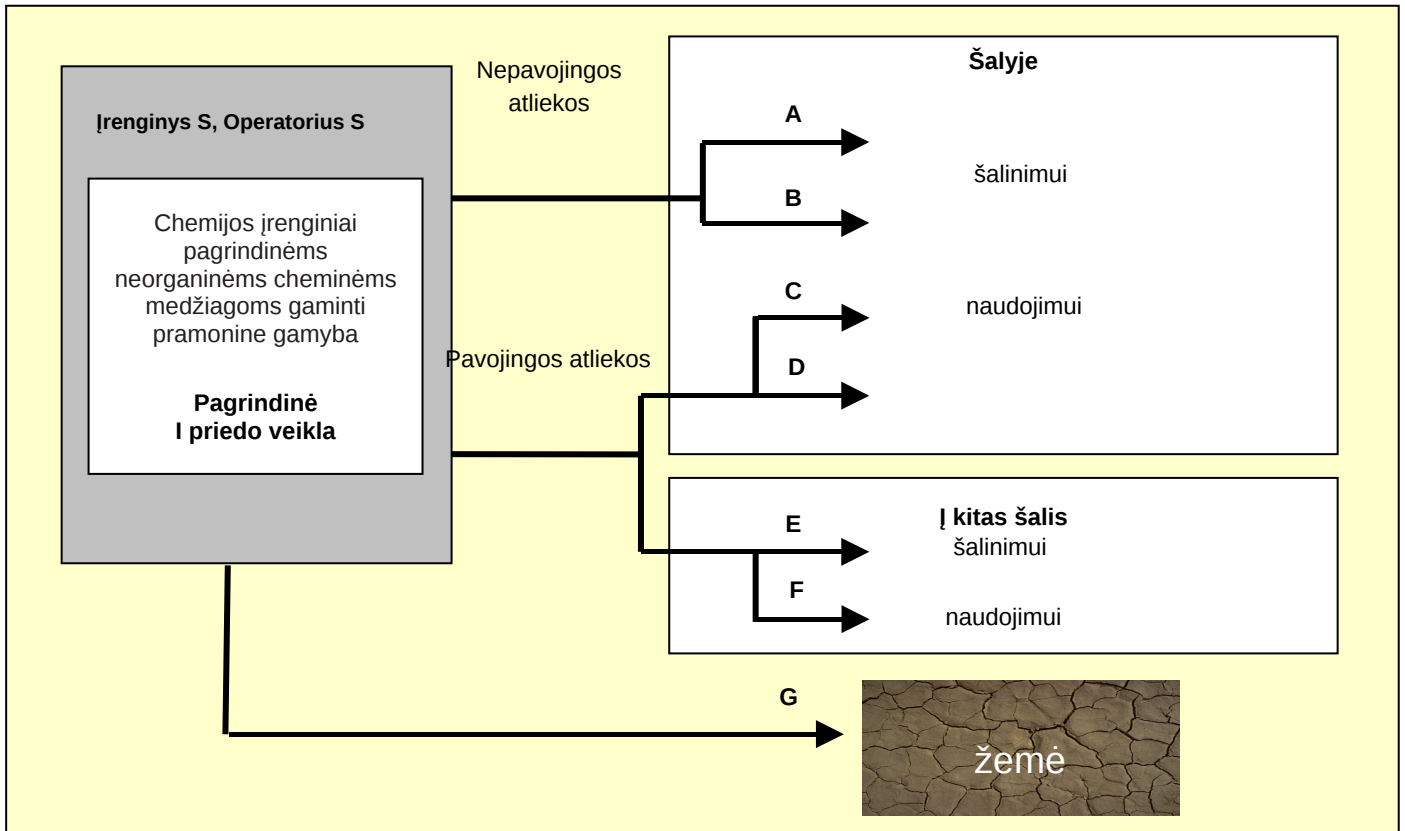
Teršalų išleidimai į vandenį (išleidimai E+F)					
Teršalas		Metodas		Kiekis	
Nr. II pried.	Pavadinimas	M/C/E	Taikomas metodas	Iš viso kg / per metus	Atsitiktinis teršalų išleidimas kg / per metus
18	Kadmis ir jo junginiai (kaip Cd)	M	EN ISO 5961	9,85	
23	Švinas ir jo junginiai (kaip Pb)	M	EN ISO 11885	28,0	-
76	Bendroji organinė anglis (BOA)	M	EN 1484:1997	781 000 000	-

30 lentelė. Įrenginio Q atskaita apie teršalų išleidimą į vandenį.

2 pavyzdys

4 paveiksle pateikti pagrindinių neorganinių cheminių medžiagų gamybos įrenginiai, įtraukti į I priedo veiklos sąrašą. Įrenginys išleidžia pavojingas ir nepavojingas atliekas perduodamas į kitus įrenginius šalinimui ar naudojimui, o druskų tirpalai perduodami už objekto vietos ribų giluminiam įpurškimui.

4 pav. Įrenginio, perduodančio pavojingas ir nepavojingas atliekas ir išleidžiančio teršalus į žemę, pavyzdys

31 lentelėje pateikti ataskaitos rengimo reikalavimai S įrenginiui.

Objektas (įrenginys), apie kurį rengiama ataskaita	Veikla	Teršalų išleidimas ir perdavimas	Ataskaitos rengimo reikalavimai
Įrenginys S	Chemijos įrenginiai pagrindinėms neorganinėms cheminėms medžiagoms gaminti pramonine	A	Nepavojingų medžiagų perdavimo šalinimui ataskaita
		B	Nepavojingų medžiagų perdavimo naudojimui ataskaita
		C	Pavojingų medžiagų perdavimo šalinimui šalies teritorijoje ataskaita
		D	Pavojingų medžiagų perdavimo naudojimui šalies teritorijoje ataskaita
		E	Pavojingų medžiagų perdavimo šalinimui už šalies teritorijos ribų ataskaita
		F	Pavojingų medžiagų perdavimo naudojimui už šalies teritorijos ribų ataskaita
		G	Teršalų išleidimo į žemę ataskaita

31 lentelė. Ataskaitų rengimo reikalavimai P įrenginiui (2 pavyzdys).

Vienintelė įrenginio S veikla pagal I priedą – pagrindinių neorganinių cheminių medžiagų gamyba, todėl tai yra pagrindinė veikla. 32 lentelėje pateiktas veiklos kodavimas.

I priedo veikla*	PRTR kodas	TIPK kodas	Veiklos pavadinimas pagal Europos PRTR reglamento I priedą (neprivaloma pateikti ataskaitoje)
1	4.(b)	4.1	Chemijos įrenginiai pagrindinėms neorganinėms cheminėms medžiagoms gaminti pramonine gamyba

32 lentelė. S įrenginio kodavimas

Už įrenginio vietos ribų perduodama 2 000 tonų per metus nepavojingų atliekų ir daugiau negu 2 tonos per metus pavojingų atliekų, todėl turi būti rengiama ataskaita. Atliekos perduodamos šalies viduje šalinimui (A, C perdavimai) arba naudojimui (B, D perdavimai). Dalis pavojingų atliekų perduodamos už šalies ribų šalinimui (E perdavimas) ar naudojimui (F perdavimas). Todėl ataskaitoje būtina pažymėti perduodamas atliekas gaunančio šalinimo arba naudotojo pavadinimą ir adresą. Kita dalis perduodamų atliekų pašalinamos giluminio įpurškimo būdu. Jos ataskaitoje žymimos teršalų, viršijančių Europos PRTR reglamento II priedo 1c skiltyje nurodytas ribines vertes, išleidimu į žemę (G išleidimas). Perduodamų už objekto vietos ribų atliekų kiekis nustatomas sveriant, išskyrus nepavojingų atliekų, skirtų šalinimui, kurių kiekis nustatomas įvertinant pagaminamų atliekų kiekį.

33 lentelėje pateikta ataskaita apie nepavojingų atliekų perdavimą už objekto ribų. 34 lentelėje – pavojingų medžiagų perdavimo ataskaita, o 35 lentelėje – S įrenginio teršalų išleidimas į žemę.

Nepavojingų medžiagų perdavimas	Kiekis (t / per metus)	Atliekų tvarkymo operacija	M/C/E	Taikomas metodas
	1 000	R	M	svėrimas
	10 000	D	E	

33 lentelė. Įrenginio S ataskaita apie nepavojingų atliekų perdavimą už įrenginio ribų.

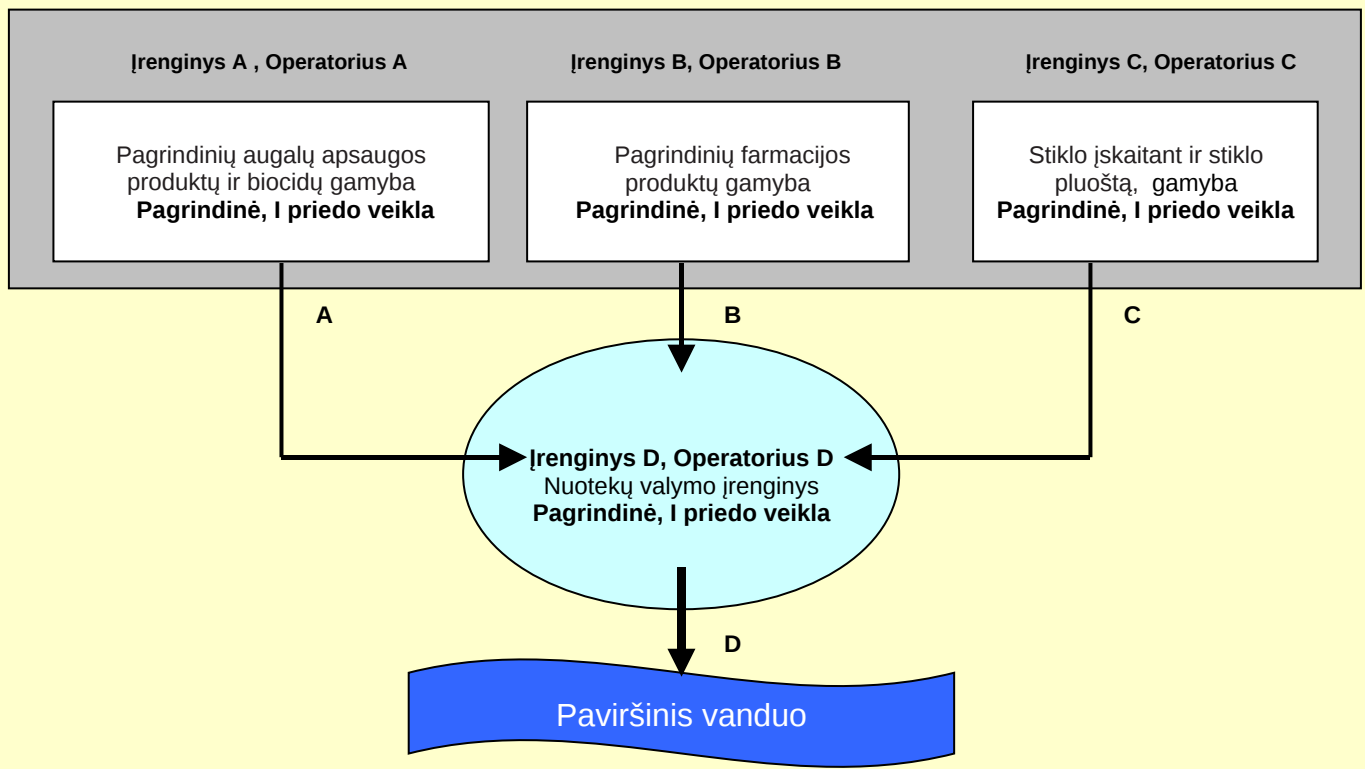
Pavojingų medžiagų perdavimas	Kiekis (t / per metus)	Atliekų tvarkymo operacija	M/C/E	Taikomas metodas	Naudotojo, šalintojo pavadinimas	Naudotojo, šalintojo adresas	Faktinės šalinimo ar naudojimo vietos adresas
šalyje	5,25	R	M M	svėrimas			
	3,00	D		svėrimas			
į kitas šalis	0,500	R		svėrimas	Sunshine Components Ltd.	Sun Street, Flowertown south, PP12 8TS, Jungtinė Karalystė	Sun Street, Flowertown south, PP12 8TS, Jungtinė Karalystė
	0,750	D		svėrimas	BEST Environmental Ltd.	Kings Street, Kingstown, Highlands, AB2 1CD, Jungtinė Karalystė	Kingstown atliekų perdirbimas energijos gamybai, Kings Street, Kingstown, Highlands, AB2 1CD, Jungtinė Karalystė

34 lentelė. Įrenginio S ataskaita apie pavojingų atliekų perdavimą.

Atkreipkite dėmesį, kad tik pavojingoms atliekoms kertant sieną, turi būti pateiktas naudotojo ar šalintojo pavadinimas ir adresas bei faktinė naudojimo ar šalinimo vieta.

Teršalų išleidimai į žemę					
Teršalas		Metodas		Kiekis	
Nr. II pried.	Pavdinimas	M/C/E	Taikomas metodas	Iš viso kg / per metus	Atsitiktinis teršalų išleidimas kg / per metus
79	Chloridai (kaip bendrasis Cl)	M	EN ISO 10304-1	2 540 000	-

35 lentelė. Įrenginio S ataskaita apie atliekų išleidimą į žemę

3 pavyzdys

5 paveiksle matome pramoninį kompleksą su keturiais įrenginiais – A, B, C ir D. A, B ir C įrenginiai nuotekas išleidžia į nepriklausomai veikiančią nuotekų valymo įrenginį, kurio pajėgumas – 15 000 m³ per dieną (D įrenginys) ir teršalams viršijus Europos PRTR reglamento II priedo 1b skiltyje nurodytas ribines vertes, ruošama ataskaita apie teršalų perdavimą už įrenginio ribų į atliekų tvarkymo įrenginį. Pagrindinė D įrenginio veikla pagal I priedą – pramoninių atliekų tvarkymas. Išvalytos nuotekos išleidžiamos į paviršinius vandenį (upę). Apie visus teršalus, viršijančius Europos PRTR reglamento II priedo 1b skiltyje nurodytas ribines teršalų išleidimo į vandenį vertes, pranešama ataskaitoje.

5 pav. Pramoninis kompleksas su trimis įrenginiais ir nepriklausoma nuotekų valymo įranga.

36 lentelėje pateikti ataskaitos rengimo reikalavimai A, B, C ir D įrenginiams.

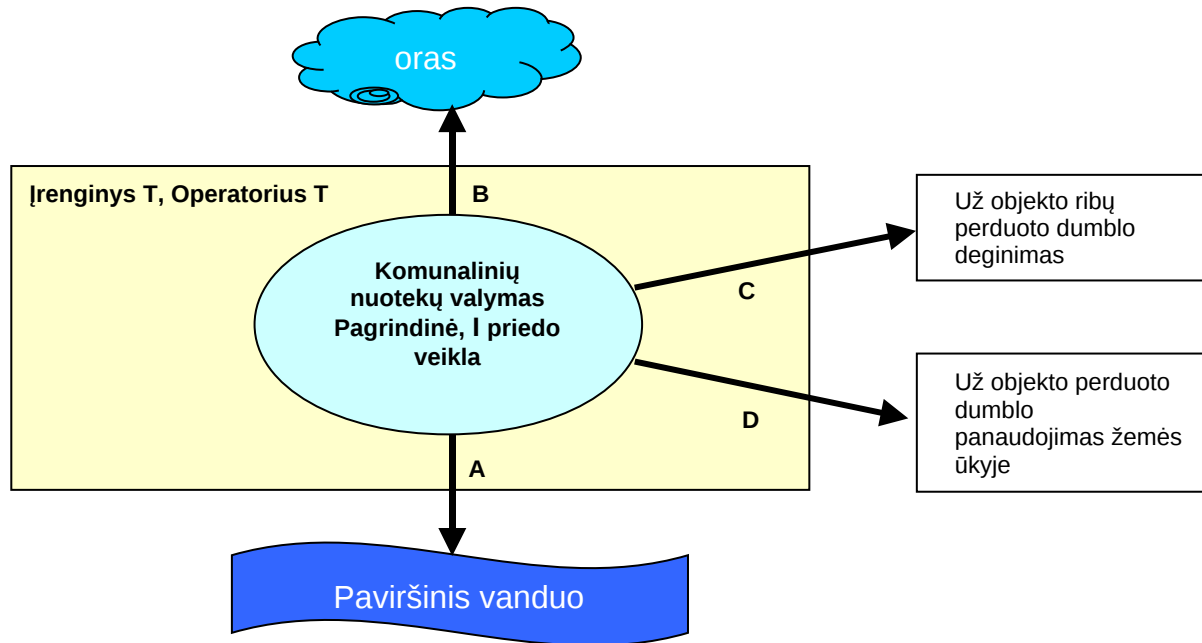
Objektas (įrenginys), apie kurį rengiama ataskaita	Veikla	Teršalų išleidimas ir perdavimas	Ataskaitos rengimo reikalavimai
Įrenginys A	Pagrindinių augalų apsaugos produktų ir biocidų gamyba	A	Perduodamų teršalų skirtų valymo įrenginiams ataskaita
Įrenginys B	Pagrindinių farmacijos produktų gamyba	B	Perduodamų teršalų skirtų valymo įrenginiams ataskaita
Įrenginys C	Stiklo įskaitant ir stiklo pluoštą, gamyba	C	Perduodamų teršalų skirtų valymo įrenginiams ataskaita
Įrenginys D	Nepriklausomai valdomas nuotekų valymo įrenginys	D	Teršalų išleidimo į vandenį ataskaita

36 lentelė. Ataskaitų rengimo reikalavimai A, B, C ir D įrenginiams.

Veiklos kodavimas ir išleidžiamų bei perduodamų teršalų ataskaita rengiama, kaip aprašoma pirmuosiuose dviejuose pavyzdžiuose.

4 pavyzdys

4 pavyzdys 6 paveiksle parodyti komunalinių nuotekų valymo įrenginiai (5(f) veikla), kurių pajėgumas - 600 000 gyventojų ekvivalentų.¹³⁴ Tam tikra nuotekų dumblo dalis valoma anaerobiniu būdu pačiame objekte. Kita dumblo dalis perduodama už objekto vietos ribų į išorinį dumblo deginimo objektą (nepavojingų atliekų perdavimas už objekto vietos ribų šalinimui). Dar kita dumblo dalis naudojama dirbamuose laukuose, teikdama naudą žemės ūkiui (nepavojingų atliekų perdavimas už objekto vietos ribų naudojimui).

6 pav. Komunalinių nuotekų valymo įrenginių, įskaitant anaerobinį valymą, pavyzdys; dalis nuotekų dumblo perduodama už įrenginių vietos ribų į išorinius dumblo deginimo objektus bei naudojimui dirbamuose laukuose, teikiant naudą žemės ūkiui.

¹³⁴ Pagal 1991 m. gegužės 21 d. Tarybos direktyvą 91/271/EEB dėl komunalinių nuotekų valymo, „1 g.e. (gyventojų ekvivalentas)“ reikiama biologiškai skaidomų organinių teršalų kiekį (išreikštą biocheminiu deguonies sunaudojimu per 5 dienas (BDS5), sąlygiškai atitinkančiu vienam gyventojui per parą tenkanti teršalų kiekį (60 g per parą).

37 lentelėje pateikti ataskaitos rengimo reikalavimai T įrenginiui.

Objektas (įrenginys), apie kurį rengiama ataskaita	Veikla	Teršalų išleidimas ir perdavimas	Ataskaitos rengimo reikalavimai	Pastabos
Įrenginys T	Komunalinių nuotekų valymo įrenginiai (5(f) veikla)	A B C D	Teršalų išleidimo į vandenį ataskaita Teršalų išleidimo į orą ataskaita Nepavojingų atliekų perdavimo šalinimui (D) ataskaita Nepavojingų atliekų perdavimo naudojimui (R) ataskaita	

37 lentelė. Ataskaitų rengimo reikalavimai įrenginiui T.

Veiklos kodavimas ir išleidžiamų bei perduodamų teršalų ataskaita rengiama, kaip aprašyta pirmuosiuose pavyzdžiuose.

7 priedas. Nuorodos

- Europos Parlamento ir Tarybos 2006 m. sausio 18 d. reglamentas (EB) Nr. 166/2006 dėl Europos išleidžiamų ir perduodamų teršalų registro sukūrimo iš dalies pakeičiantis Tarybos direktyvas 91/689/EEB ir 96/61/EB.
- TIKP direktyva: 1996 m. rugsėjo 24 d. Tarybos direktyva 96/61/EB dėl integruotos taršos prevencijos ir kontrolės.
- 2003 m. sausio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/4/EB dėl visuomenės galimybės susipažinti su informacija apie aplinką, panaikinanti Tarybos direktyvą 90/313/EEB.
- 1991 m. gruodžio 12 d. Tarybos direktyva 91/689/EEB dėl pavojingų atliekų
- 1975 m. liepos 15 d. Tarybos direktyva 75/442/EEB dėl atliekų
- EPER įgyvendinimo gairių dokumentas: Europos Komisija, Briuselis, 2000 m. lapkritis, skaitykite EPER interneto svetainėje: <http://eper.ec.europa.eu/>
- EPER apžvalgos ataskaita. Europos Komisija, Briuselis, 2004 m. birželis, skaitykite EPER interneto svetainėje <http://eper.ec.europa.eu/>
- PRTR protokolas: JT EEK protokolas, kurį 2003 m. gegužės 21 d. Kijeve pasirašė Europos Bendrija ir 23 valstybės narės ir kuris grindžiamas 1998 m. Orhuso konvencija (Konvencija dėl galimybių susipažinti su informacija, visuomenės dalyvavimo priimant sprendimus ir teisės kreiptis į teismus aplinkosaugos klausimais)
[JT EEK gairių dokumentas. Skaitykite JT EEK interneto svetainėje: http://www.unece.org/env/pp/prtr.docs.htm](http://www.unece.org/env/pp/prtr.docs.htm)